

Private Fonde

En kortlægning af bidraget
til dansk forskning, innovation
og videregående uddannelse

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Forskning og Innovation

Private Fonde

En kortlægning af bidraget
til dansk forskning, innovation
og videregående uddannelse

Udgivet af

Styrelsen for Forskning og Innovation
Bredgade 40
1260 København K
Tel.: 3544 6200
E-mail: fi@fi.dk
www.ufm.dk

Tryk

Rosendahls a/s

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISBN: 978-87-93468-19-1

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-93468-18-4

Indhold

Forord	7
Summary	9
Sammenfatning	17
1. Indledning	27
1.1 Private fondes stigende betydning for dansk forskning	27
1.2 Kortlægningen afdækker bevillinger fra 12 private fonde og 8 offentlige fonde, råd og puljer	28
1.3 Kortlægningen er baseret på oplysninger om mere end 9000 bevillinger i perioden 2012-2014	29
2. Samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse	33
2.1 Forskning, innovation og videregående uddannelse som primært fokus?	35
2.2 Udviklingen i bevillinger til forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014	36
2.3 Fordelingen af bevillingerne på forskning, innovation og videregående uddannelse	38
2.4 Opsamling	40
3. Bevillinger til forskning og udvikling	45
3.1 Samlede bevillinger til forskning og udvikling i perioden 2012-2014	45
3.2 Forskningsbevillinger opgjort i forhold til bevillingsmodtagere	46
3.2.1 Forskningsbevillinger til de danske universiteter	48
3.3 Bevillinger fordelt på virkemidler	51
3.3.1 Antal bevillinger pr. virkemiddel	52
3.3.2 Bevilget beløb pr. virkemiddel	53
3.4 Bevillinger opgjort i forhold til videnskabelige hovedområder	55
3.5 Opsamling	57
4. Bevillinger til forskning og udvikling på videnskabelige hovedområder	61
4.1 Bevillinger til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling	61
4.1.1 Fordelingen af midler på tværs af de sundhedsvidenskabelige fagområder	63
4.1.2 De mest anvendte virkemidler inden for det sundhedsvidenskabelige område	65
4.1.3 De største bevillingsmodtagere inden for det sundhedsvidenskabelige område	66
4.2 Bevillinger til naturvidenskabelig forskning og udvikling	67
4.2.1 Fordelingen af midler på tværs af de naturvidenskabelige fagområder	69
4.2.2 De mest anvendte virkemidler inden for det naturvidenskabelige område	70

4.2.3 De største bevillingsmodtagere inden for det naturvidenskabelige område	71
4.3 Bevillinger til teknisk forskning og udvikling	72
4.3.1 Fordelingen af midler på tværs af de tekniskvidenskabelige fagområder	74
4.3.2 De mest anvendte virkemidler indenfor det teknisk videnskabelige område	75
4.3.3 De største bevillingsmodtagere inden for det teknisk videnskabelige område	75
4.4 Bevillinger til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling	76
4.4.1 Fordelingen af midler på tværs af de samfundsvidenskabelige fagområder	78
4.4.2 De mest anvendte virkemidler inden for det samfundsvidenskabelige område	79
4.4.3 De største bevillingsmodtagere inden for det samfundsvidenskabelige område	80
4.5 Bevillinger til humanistisk forskning og udvikling	81
4.5.1 Fordelingen af midler på tværs af de humanistiske fagområder	82
4.5.2 De mest anvendte virkemidler inden for det humanistiske område	82
4.5.3 De største bevillingsmodtagere inden for det humanistiske område	83
4.6 Bevillinger til jordbrugs- og veterinærvidenskabelig forskning og udvikling	84
4.6.1 Fordelingen af midler på tværs af de jordbrugs- og veterinærvidenskabelige fagområder	86
4.6.2 De mest anvendte virkemidler inden for det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige område	86
4.6.3 De største bevillingsmodtagere inden for det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige område	87
4.7 Bevillinger til tværvideenskabelig forskning	88
4.7.1 Fordeling af midler på tværs af bevillingsmodtagernes videnskabelige hovedområde	89
4.7.2 De mest anvendte virkemidler inden for det tværvideenskabelige område	90
4.7.3 De største bevillingsmodtagere inden for tværvideenskabelig forskning	91
4.8 Opsamling på tværs af samtlige videnskabelige hovedområder	92
5. Bevillinger til innovation	97
5.1 Samlede bevillinger til innovation i perioden 2012-2014	97
5.2 Innovationsbevillinger opgjort i forhold til bevillingstype	98
5.2.1 Bevillingerne fra de private fonde	98
5.2.2 Bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer	99
5.3 Innovationsbevillinger opgjort i forhold til bevillingsmodtagere	100
5.4 Innovationsbevillinger fordelt på videnskabelige hovedområder	101
5.5 Opsamling	103
6. Bevillinger til videregående uddannelse	107
6.1 Samlede bevillinger til videregående uddannelse i perioden 2012-2014	107
6.2 Bevillinger til videregående uddannelse opgjort på bevillingstype og videnskabeligt hovedområde	108
6.3 Bevillinger til videregående uddannelse opgjort på bevillingsmodtagere	109
6.4 Opsamling	110

7. Metode	115
7.1 Population og afgrænsning	115
7.2 Individuelle karakteristika	119
8. Appendiks A	125
8.1 Kort præsentation af de private fonde og foreninger i kortlægningen	125
8.2 Kort præsentation af de offentlige fonde, råd og puljer i kortlægningen	127
9. Appendiks B	129

Forord

I det seneste årti har der været en kraftig stigning i de private fondes almennyttige bevillinger. Det ses ikke mindst inden for forskningsområdet, hvor det vurderes, at halvdelen af donationerne fra de omtrent 14.000 danske private fonde i dag går til.

Trods en bred erkendelse af de private fondes store betydning for dansk forskning, innovation og videregående uddannelse er der kun begrænset viden om fondssektorens bidrag til områderne.

Styrelsen for Forskning og Innovation har derfor sammen med 11 af de største danske forskningsfinansierende fonde og foreninger samt 8 af de største forskningsfinansierende offentlige råd, fonde og puljer under Uddannelses- og Forskningsministeriet, i et samarbejde, sat sig for at skabe et overblik over de private fondes bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse og deres samspil med de offentlige forskningsråd og fondes midler i perioden 2012-2014.

Det fælles kortlægningsarbejde er mundet ud i et omfattende datamateriale bestående af mere end 9000 bevillinger. Resultaterne af arbejdet kan læses i denne rapport.

Rapporten giver et overblik over det bidrag, som de private fonde yder til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse. Rapporten kan derfor medvirke til at kvalificere en dialog om samspillet mellem de private fonde og den offentligt finansierede indsats på områderne.

Vi er glade for at kunne dele de spændende resultater med jer.

God læselyst.

Hans Müller Pedersen
Styrelsen for Forskning og
Innovation

Søren-Peter Olesen
Danmarks Grundforsknings-
fond

Grete Kladakis
Det Frie Forskningsråd

Britta Graae
Det Obelske Familiefond

Flemming Besenbacher
Carlsbergfondet

Mads Lebech
Industriens Fond

Peter Høngaard Andersen
Innovationsfonden

Leif Vestergaard Pedersen
Kræftens Bekæmpelse

Anne-Marie Engel
Lundbeckfonden

Ulla Björnsson
Nordea-fonden

Birgitte Nauntofte
Novo Nordisk Fonden

Lennie Clausen
Realdania

Gurli Martinussen
TrygFonden

Ane Hendriksen
Velux Fonden

Lars Hansen
Villum Fonden

Summary

“Private foundations – A mapping of the contribution to Danish research, innovation and higher education”

Background and method

The private industrial foundations, public-benefit foundations, disease-prevention associations, etc. (hereafter referred to as private foundations) play an ever-increasing role in the financing of particularly public sector research. This mapping focuses on the grants awarded by private foundations for research, innovation and higher education.

We need more knowledge about the contribution of private foundations to research, innovation and higher education

The private foundations deliver a significant and noticeable contribution to Danish research. The private foundations contribute to boosting the scope of research and creating better conditions for the research in a way that would not have been possible with public funding alone. It is therefore important to obtain better data on the amount of grant funding that the private foundations award to research, innovation and higher education, but also more detailed knowledge about which type of research, innovation and higher education that the private foundation grants are awarded to, who receives the awarded grants, and which types of grant are typically awarded.

More detailed knowledge will enable clarification of important questions, such as whether there is overlap between grants from public and private foundations, whether there are areas that are disadvantaged or overlooked, or whether private and public funds supplement each other in an appropriate way. The mapping of the foundations' grants has therefore aimed to examine what importance the private foundation grants for research, innovation and higher education have had in Denmark, and how the private contributions supplement and combine with corresponding contributions from public sector councils, foundations and funding pools.

The mapping encompasses 12 private and 8 public foundations, councils and funding pools

The Danish Ministry of Higher Education and Science, together with a number of the largest private and public foundations and councils mapped their specific grants for research, innovation and higher education in the period 2012-14. The mapping comprises a total of 12 private foundations and 8 public foundations, councils and funding pools.

The private foundations have been selected based on an assessment that they are among the largest foundations in terms of financing research, innovation and higher education. The selection is based on accessible data and previous analyses¹ as well as a review of the 12 private foundations and associations' annual reports or corresponding relevant material providing information about their annual grants. It is thus the assessment that the chosen private foundations

¹ This applies, for example, to the report: “Private fonde – en unik aktør i dansk forskning, The Think Tank DEA, 2012 (in Danish)” as well as the “Denmark Country Report – EUFORI Study – European Foundations for Research and Innovation, The European Commission, 2015”

provide a representative picture of the total grant funding allocated by the Danish private foundations to research, innovation and higher education.

The 8 public councils, foundations and funding pools all fall within the jurisdiction of the Danish Ministry of Higher Education and Science. They have been selected based on the assessment that they constitute the best and most relevant basis for comparison (see chapters 1 and 7 for more information about background and method).

Box 1: Foundations included in the mapping

Private foundations	Public foundations, councils and funding pools
<p>A total of 12 private foundations are covered by the mapping. These are:</p> <p>Industrial foundations:</p> <ul style="list-style-type: none"> — The Novo Nordisk Foundation — The Carlsberg Foundation — The Obel Family Foundation — The Danish Industry Foundation — Lundbeckfonden — Nordea-fonden — A.P. Møller Fonden² <p>Public-benefit foundations:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Velux Fonden — Villum Fonden <p>Associations:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Realdania — TrygFonden — The Danish Cancer Society 	<p>A total of 8 public foundations, councils and funding pools are covered by the mapping. These are:</p> <p>Research and innovation-financed foundations:</p> <ul style="list-style-type: none"> — The Danish National Advanced Technology Foundation (HTF) — The Danish Council for Strategic Research (DSF) — The Danish Council for Technology and Innovation (RTI) — Innovation Fund Denmark (HTF, DSF and RTI merged under the Innovation Fund on 1 April 2014) — The Danish Council for Independent Research (DFF) — The Danish National Research Foundation <p>Danish Ministry of Higher Education and Science – Funding pools:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Funding pool for research infrastructure — Funding pool for innovation infrastructure

The mapping is based on data about more than 9,000 single grants

The mapping is solely based on data material procured from financial figures provided by the foundations themselves. This does not apply, however, to the information about A.P. Møller Fonden. In this respect, the data was collected by the Danish Ministry of Higher Education and Science – primarily on the basis of information found on the A.P. Møller Fonden website. All the other mapped foundations submitted information about each of their grants for research, innovation and higher education in the period 2012-14. For each grant, the foundation provided information about the size of the grant awarded, the name of the primary recipient, the type of funding mechanism through which the grant was primarily delivered, as well as the scientific field and underlying disciplines within which the grant was primarily awarded. All information about the over 9,000 single grants has therefore been collected in a common database.

² The foundation's full name is: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal (A.P. Møller Foundation and Wife Chastine Mc-Kinny Møller's Foundation for General Purposes).

The mapping's findings

The private foundations awarded DKK 9.7 billion to research, innovation and higher education in the period 2012-14

The mapping shows in general that the 12 private foundations altogether allocated DKK 9.7 billion to research, innovation and higher education in the period 2012-14. During the same period, the 8 public foundations, councils and funding pools awarded DKK 11.8 billion to the three focus areas.

Some foundations focus exclusively on research, but the majority have broader objectives

The mapping also shows that some of the private foundations allocate funds exclusively to the mapping's three focus areas, but that the majority of foundations also allocate funds for other public benefit purposes (e.g. cultural, social or humanitarian activities). There is thus a substantial difference in relation to what percentage of its total grant funding that each foundation allocated to research, innovation and higher education during the mapped period. Realdania allocated, for example, 19 per cent of its total grant funding to research, innovation and higher education, whilst Lundbeckfonden allocated 100 per cent of its total grant funding to the mapping's three focus areas. In total, the grants awarded for research, innovation and higher education from 4 of the 12 foundations account for more than 50 per cent of their total donations during the specified period. Besides Lundbeckfonden, these foundations include the Novo Nordisk Foundation, the Danish Industry Foundation and the Carlsberg Foundation.

The private foundations' grants for research and development

The mapping shows that research is by far the largest focus area for support among private foundations and associations when compared to innovation and higher education.

The mapping also shows that the grants for research from the 12 private foundations generally correspond to what was awarded in research funding by the 8 public councils, foundations and funding pools included in the mapping. In light of the strong indication that grants from private foundations are steadily increasing³, this further emphasises the great importance that funding from private foundations has in relation to the external financing of Danish public research.

Research is a highly important focus area for all 12 private foundations

When looking more closely at the funds which the private foundations awarded to the research sector, the mapping shows that research and development is an important area for all the foundations, councils and funding pools covered in the mapping. In total, the private foundations awarded around DKK 9 billion to research and development in the period 2012-14. This is DKK 600 million less than what the 8 public councils, foundations and funding pools in the mapping awarded to research and development during the same period.

³ Statements from a number of the largest foundations indicate that in general the funding provided by the private foundations will continue to increase. In 2013, for example, the Novo Nordisk Foundation published their "Strategy for Grants towards 2018", which states that the Foundation's total annual disbursements over the coming years will gradually increase from DKK 785 million in 2013 (a total of DKK 689 was awarded in 2013) to DKK 1.5 billion in 2018. The Novo Nordisk Foundation also announced on 18 March 2016 that the Foundation in 2016 would double its support for research as well as humanitarian and social purposes in relation to 2015. In 2016, the Foundation would increase its disbursements to approximately DKK 2 billion. In addition, both Villum Fonden and Velux Fonden, for example, have in recent years significantly increased their grant allocations.

Even though the mapping shows that all 12 participating foundations allocated a substantial portion of their funds to the research sector, it also reveals considerable differences in the size of the grants that the respective foundations allocated to research and development during the mapping period. The Novo Nordisk Foundation is the largest donor of the 12 private foundations and, by virtue of awarding a total of DKK 2.3 billion in research grants, accounted for 26 per cent of the 12 private foundations' total grants to research and development in the mapping period.

The private foundations particularly provide research grants to the Danish universities – and particularly to the University of Copenhagen.

When identifying the recipients of the research grants, the same pattern broadly appears across the public and private foundation landscape. For both public and private foundations, the Danish education and research institutions (particularly Danish universities) are, in this regard, the largest recipients of the grants.

There are, however, across the 8 Danish universities differences in how much funding they attracted from the private and public councils, foundations and funding pools, respectively, during the three-year period. In particular, the private foundations allocated funding to the University of Copenhagen. More than half of the private foundations' university grants were awarded to the University of Copenhagen, whilst the same is the case for slightly more than a third of the grants awarded by the public councils, foundations and funding pools.

However, if the differences in size between the universities are taken into account, the picture is slightly different. Measured in terms of attracted research funds per VIP full-time equivalent, the University of Copenhagen remains the university which attracts the most funding from the 12 private foundations, whilst under this method of calculation it is the University of Aarhus which is the largest recipient of grants from the public councils, foundations and funding pools.

The mapping also shows that the University of Copenhagen, the University of Southern Denmark and Copenhagen Business School received more research funding from the 12 private foundations than from the 8 public councils, foundations and funding pools during the period 2012-14, whereas the opposite is the case for the University of Aarhus, the Technical University of Denmark, Aalborg University, Roskilde University and the IT University of Copenhagen.

The private foundations awarded very large single grants to massive projects and construction projects⁴

The mapping shows that while there are many common features in how the private foundations and the public councils, foundations and funding pools allocate their grants, there are also a number of differences.

Both the private foundations and the public councils, foundations and pools award the majority of their funds in the form of support for research projects (grants of up to DKK 10 million), large-scale projects (grants of between DKK 10 million and DKK 50 million) and massive projects (grants of over DKK 50 million). However, when examining the grants for massive projects

⁴ Definitions: Research projects are grants of up to DKK 10 million for projects designed to conduct basic research or applied research; Large-scale projects are grants of between DKK 10 million and DKK 50 million for research and development projects, centres, etc.; and Massive projects are grants of over DKK 50 million for research and development projects, centres, etc.

more closely, the single grants from the private foundations have been far greater than the corresponding grants from the public councils, foundations and funding pools. Whilst the highest sum awarded in a single grant by the public foundations and councils is almost DKK 75 million, which was awarded by the Danish National Advanced Technology Foundation, 6 of the 11 grants allocated by the private foundations for massive projects are more than DKK 100 million. The private foundations also awarded a number of very large grants for construction projects, whilst the public foundations, councils and funding pools did not support any construction projects at all during the mapping period.

Lastly, private foundations and public foundations, councils and funding pools supported the education programmes of PhD students and the recruitment of Postdocs. However, the public foundations, councils and funding pools, both in terms of the number of single grants and in terms of size, supported these types of funding mechanisms to a far greater extent than the private foundations. It should be noted, however, that it has not been possible within the framework of this mapping to calculate the number of embedded scholarships for PhD students, industrial PhD students as well as the number of Postdocs and industrial Postdoc staff, which could alter this picture.

The private foundations awarded a large proportion of their funds within the health sciences research field. The mapping shows that the private foundations primarily concentrated their research funding around the health sciences field, which in total received 47 per cent of the private foundations' research funding. For the public councils, foundations and funding pools, only 18 per cent of their research funding was allocated to this field. It also means that the public councils, foundations and funding pools allocated greater funding to natural sciences and technical sciences than the private foundations.

The private foundations' grants for research and development – broken down by scientific field

When examining the individual scientific fields more closely, the mapping shows that within the health sciences field, there are certain similarities, but also significant variations in the funding support provided by the private foundations and the public councils, foundations and funding pools. The mapping shows that the private foundations and the public councils, foundations and funding pools to a great extent supported clinical medicine and basic medicine (which are the 2 largest disciplines also across the mapping's focus areas). It is also evident, however, that the private foundations awarded a greater number of very large research grants within the area than the public councils, foundations and pools. In contrast, the public bodies primarily provided support in the form of a large number of smaller and medium-sized research grants.

Private foundations concentrate their focus, whilst public councils, foundations and funding pools have a broader focus

The mapping also shows that the private foundations allocated a smaller proportion of their research support to natural sciences and technical sciences than the public councils, foundations and funding pools. This applies in particular to technical sciences. Similarly, within health sciences, it is also evident that the private foundations' research support is concentrated on relatively few disciplines. In this way, they differ from the public councils and foundations' support, which to a greater extent is allocated within a wider range of disciplines. The private foundations' concentration on few disciplines within technical sciences and natural sciences can be primarily attributed to the action of the private foundations in this area to award few large grants, which thus has a significant impact on the overall distribution between disciplines.

Significant similarities between the private foundations and the public foundations and councils within social sciences and humanities

Within social sciences and humanities, the mapping shows that the picture is somewhat different than within the health, technical and natural sciences. Within social sciences and humanities, the variations in the private and public councils and foundations' grant patterns are not quite so large. It is evident that the private foundations' research support, like the support from the public councils and foundations, is more or less evenly spread between the various fields. A significant part of the explanation for the great similarities between the private foundations and the public councils and foundations' investments within social sciences and humanities is that the private foundations and the public councils and foundations within these areas generally both use the same types of funding mechanisms. This includes in particular grants for research projects (grants of up to DKK 10 million), large-scale projects and Postdoc programmes.⁵

The private and public councils and foundations' different conditions

The mapping shows that the differences between the private and the public councils and foundations' investment practice can be primarily attributed to the conditions and considerations under which the two actor groups operate. Whilst the public research council system must support research activities that can ensure development in Danish society in a broad sense, and where allocation considerations across not least research areas are therefore important, the focus for the private foundations is generally narrower. The mapped private foundations all operate on the basis of their respective deeds of foundation or statutory purposes, which are individual sets of rules that are essentially specific and which describe the activities and areas that the actors can support.

These activities and areas are located in many cases within narrow focus areas. As a rule, the activities are thus confined to supporting activities within one or few narrowly defined scientific fields, and in several cases also within a few specific disciplines. This means that the private foundations to a greater extent than, and in contrast to, the public system can concentrate their grants around selected research environments that they wish to promote, and in this way contribute to creating greater critical mass within these environments.

The significant differences in the private and public foundations and councils' grant patterns draw a picture of a comprehensive research funding system, in which the grants from the private foundations in general must be viewed more as an important and invaluable financial supplement to the public research funding rather than an actual alternative.

The private foundations' grants for innovation

When examining the private foundations' funding support for innovation more closely, the mapping shows that the private foundations' contributions to the area are relatively limited and considerably less than the corresponding grants from the public foundations, councils and funding pools. The private foundations supported innovation with DKK 384 million, whilst the corre-

⁵ Research projects are grants of up to DKK 10 million for projects designed to conduct basic research or applied research; Large-scale projects are grants of between DKK 10 million and DKK 50 million for research and development projects, centres, etc.; and Postdoc programmes are grants for temporary researcher positions requiring a PhD.

sponding amount from public foundations, councils and funding pools was DKK 2.2 billion during the three-year period.

The mapping also shows that only 3 of the mapped private foundations award grants to the innovation field at all, namely Realdania, the Danish Industry Foundation and the Novo Nordisk Foundation. Moreover, for Realdania and the Danish Industry Foundation, the innovation field accounts for a significant part of their total grants. Both foundations in this respect allocated more than a third of their total grant funding for research, innovation and higher education to innovation.

The figures also show that the private and public foundations and councils have a different focus in relation to their grants to innovation. The private foundations have particular focus on the commercialisation of research results and entrepreneurship. The mapped public foundations, councils and pools share the same focus – primarily through providing support to the current 4 Danish innovation environments. But in addition, the public grants for innovation principally aim to build up relevant knowledge environments that existing enterprises can draw on in their ongoing innovation processes. This takes the form of building up new and relevant knowledge in the current 8 GTS institutes and underpinning collaboration between knowledge institutions and enterprises in the current 22 innovation networks. Furthermore, the public foundations, councils and funding pools award a large number of small grants (currently through the Inno-Booster programme in the Innovation Fund) to existing SMEs and entrepreneurs wishing to develop. This form of support is only provided to a very limited extent from the private foundations, as it is typically not possible within the foundations' parameters.

Also when examining the distribution of the innovation grants in the scientific fields, there is a great difference in the grants from the private foundations and the public foundations, councils and funding pools. For both the private and the public foundations, councils and funding pools, the majority of the grants are specified as interdisciplinary. However, the majority of the “non-interdisciplinary” grants from the private foundations fall within the health sector. Furthermore, the public foundations, councils and funding pools – in contrast to the private foundations – support innovation projects within both agricultural and veterinary sciences as well as humanities – albeit to a limited extent.

The private foundations' grants for higher education

In relation to higher education, the mapping shows that the private foundations' contribution to higher education is relatively limited. However, the mapping also shows that the private foundations play a considerably greater role than the public foundations, councils and funding pools.

In total, the private foundations allocated DKK 289 million to higher education in the period 2012-14. Altogether, 8 of the 12 private foundations awarded grants to higher education programmes, although grants for higher education represent a relatively modest proportion of the total grant funding of all the foundations. The mapping shows that it is only in A.P. Møller Fonden and Nordea-fonden that grants for higher education account for more than 5 per cent of the foundation's total grants for research, innovation and higher education.

The mapping also shows that the vast majority of all grants for higher education stem from the A.P. Møller Fonden.⁶ The foundation allocated DKK 189 million to higher education, corre-

⁶ It should be noted that the data from A.P. Møller Fonden was entered by the Danish Ministry of Higher Education and Science – primarily on the basis of information obtained from the foundation's website.

sponding to 65 per cent of the private foundations' total grants within this area. The entire contribution from A.P. Møller Fonden stems from the award of the foundation's first total donation of DKK 1 billion to the development of the Danish primary and local secondary education system. The grants are given, among other things, for in-service training of teachers, social educators and school principals.

The remaining DKK 100 million from the private foundations covers in particular grants for scholarships and travel grants. In addition, the total grant funding of DKK 22 million from the Danish Council for Independent Research (DFF), which is the only body of the public foundations, councils and funding pools that awarded grants to higher education, was provided in the form of scholarships. Both the private and the public scholarships are primarily awarded to students within the health sciences research field.

Sammenfatning

Baggrund og metode

De private erhvervsdrivende fonde, almennyttige fonde, sygdomsbekæmpende foreninger m.fl. (i det følgende blot kaldet private fonde) spiller en stadig stigende rolle i forhold til finansieringen af især den offentlige forskning. Denne kortlægning sætter derfor fokus på de private fondes bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Vi har brug for mere viden om private fondes bidrag til forskning, innovation og videregående uddannelse

De private fonde yder et væsentligt og mærkbart bidrag til dansk forskning. De private fonde bidrager til at løfte forskningsomfanget og skabe bedre rammer for forskningen på en måde, som det ikke ville have været muligt med offentlig finansiering alene. Det er derfor vigtigt at få bedre data om, hvor meget de private fonde bevilger til forskning, innovation og videregående uddannelse, men også mere detaljeret viden om hvilken type forskning, innovation og videregående uddannelse de private fondes bevillinger gives til, hvem der modtager de bevillinger, de uddeler, og hvilke typer af bevillinger der typisk gives.

Mere detaljeret viden vil kunne bidrage til at afklare væsentlige spørgsmål, såsom om der er overlap mellem bevillinger fra offentlige og private fonde, om der er områder, der forfordes eller er overset, eller om private og offentlige midler supplerer hinanden på en hensigtsmæssig måde. Kortlægningen af fondenes bevillinger har derfor haft til formål at undersøge, hvilken betydning de private fondes bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse har haft i Danmark, og hvordan de private bidrag supplerer og spiller sammen med tilsvarende bidrag fra offentlige råd, fonde og puljer.

Kortlægningen omfatter 12 private og 8 offentlige fonde, råd og puljer

Uddannelses- og Forskningsministeriet har sammen med en række af de største private og offentlige fonde og råd kortlagt deres konkrete bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. I alt omfatter kortlægningen 12 private fonde og 8 offentlige fonde, råd og puljer.

De private fonde er udvalgt ud fra en vurdering af, at de er blandt de største fonde, når det gælder finansiering af forskning, innovation og videregående uddannelse. Udvælgelsen bygger på tilgængelige data og tidligere analyser⁷ samt en gennemgang af de 12 private fonde og foreningers årsrapporter eller tilsvarende relevant materiale, der belyser deres årlige bevillinger. Det er således vurderingen, at de omfattede private fonde tilsammen kan give et repræsentativt billede af de samlede bevillinger fra de danske private fonde til forskning, innovation og videregående uddannelse.

De 8 offentlige råd, fonde og puljer er alle en del af Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort. De er udvalgt, fordi det er vurderingen, at de udgør det bedste og mest relevante sammenligningsgrundlag (se mere om baggrund og metode i kortlægningens kapitel 1 og kapitel 7).

⁷ Det gælder f.eks. rapporten: "Private fonde – en unik aktør i dansk forskning, DEA, 2012" samt "Denmark Country Report – EUFORI Study – European Foundations for Research and Innovation, EU-kommissionen, 2015".

De omfattede fonde, råd og puljer fremgår af boks 1.

Boks 1: Fonde omfattet af kortlægningen

Private fonde	Offentlige fonde, råd og puljer
I alt er 12 private fonde omfattet af kortlægningen. Det drejer sig om:	I alt er 8 offentlige fonde, råd og puljer omfattet af kortlægningen. Det drejer sig om:
De erhvervsdrivende fonde:	Forsknings- og innovationsfinansierende fonde:
<ul style="list-style-type: none">— Novo Nordisk Fonden— Carlsbergfondet— Det Obelske Familiefond— Industriens Fond— Lundbeckfonden— Nordea-fonden— A.P. Møller Fonden⁸	<ul style="list-style-type: none">— Højteknologifonden (HTF)— Det Strategiske Forskningsråd (DSF)— Rådet for Teknologi og Innovation (RTI)— Innovationsfonden (HTF, DSF og RTI er pr. 1. april 2014 sammenlagt under Innovationsfonden)— Det Frie Forskningsråd— Danmarks Grundforskningsfond
De almennyttige fonde:	Uddannelses- og Forskningsministeriets puljer:
<ul style="list-style-type: none">— Velux Fonden— Villum Fonden	<ul style="list-style-type: none">— Pulje til forskningsinfrastruktur— Pulje til innovationsinfrastruktur
Foreningerne:	
<ul style="list-style-type: none">— Realdania— TrygFonden— Kræftens Bekæmpelse	

Kortlægningen er baseret på data om mere end 9000 enkeltbevillinger

Kortlægningen er alene baseret på datamateriale tilvejebragt via opgørelser fra fondene selv. Det gælder dog ikke oplysningerne fra A.P. Møller Fonden. Her er oplysningerne indtastet af Uddannelses- og Forskningsministeriet – primært på baggrund af oplysninger fra fondens hjemmeside. Alle øvrige medvirkende fonde har hver især indsendt oplysninger om hver enkelt af deres bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. For hver bevilling er oplyst, hvor stort et beløb fonden har bevilget, hvem den primære bevillingsmodtager har været, hvilken type af virkemiddel bevillingen primært er givet i form af, samt hvilket videnskabeligt hovedområde og underliggende fagområde bevillingen primært er givet inden for. Alle oplysninger om de mere end 9000 enkeltbevillinger er derefter samlet i en fælles database.

Kortlægningens resultater

De private fonde har uddelt 9,7 mia. kr. til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014

Kortlægningen viser overordnet, at de 12 private fonde tilsammen har bevilget 9,7 mia. kr. til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. De 8 offentlige fonde, råd og puljer har i samme periode uddelt 11,8 mia. kr. til de 3 områder.

⁸ Fondens fulde navn er: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Nogle fonde har udelukkende fokus på forskning, men de fleste har bredere formål

Kortlægningen viser desuden, at nogle af de private fonde udelukkende bevilger midler indenfor kortlægningens 3 områder, men at de fleste af fondene også bevilger midler til andre almennyttige formål (det kan f.eks. være kulturelle, sociale eller humanitære aktiviteter). Der er således betydelig forskel på, hvor stor en andel af deres samlede bevillinger, fondene i perioden har uddelt til forskning, innovation og videregående uddannelse. Realdania har f.eks. uddelt 19 pct. af sine samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse, mens Lundbeck-fonden har uddelt 100 pct. af sine samlede bevillinger til kortlægningens 3 områder. Samlet udgør bevillingerne til forskning, innovation og videregående uddannelse fra 4 af de 12 fonde væsentligt mere end 50 pct. af deres samlede donationer i perioden. Det drejer sig udover Lundbeckfonden om Novo Nordisk Fonden, Industriens Fond og Carlsbergfondet.

De private fondes bevillinger til forskning og udvikling

Kortlægningen viser, at forskning er langt det største støtteområde blandt private fonde og foreninger, når der sammenlignes med innovation og videregående uddannelse.

Kortlægningen viser samtidig, at bevillingerne til forskning fra de 12 private fonde stort set svarer til, hvad der er uddelt af forskningsmidler fra de 8 offentlige råd, fonde og puljer, der er omfattet af kortlægningen. I lyset af, at meget tyder på, at bevillingerne fra de private fonde er stadig stigende⁹, understreger dette endnu engang den store betydning, som midlerne fra de private fonde har i forhold til den eksterne finansiering af dansk offentlig forskning.

Forskning er et meget væsentligt indsatsområde for alle de 12 private fonde

Når man kigger nærmere på de midler, de private fonde har uddelt til forskningsområdet, viser kortlægningen, at forskning og udvikling er et væsentligt område for alle de medvirkende fonde og puljer. Samlet har de private fonde bevilget godt 9 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden 2012-2014. Det er 600 mio. kr. mindre, end hvad de 8 offentlige råd, fonde og puljer, der medvirker i kortlægningen, har bevilget til forskning og udvikling i samme periode.

Selvom kortlægningen viser, at alle 12 medvirkende fonde har bevilget en betydelig del af deres midler til forskningsområdet, viser den dog også, at der er betydelige forskelle i, hvor store beløb de enkelte fonde har bevilget til forskning og udvikling i perioden. Novo Nordisk Fonden er den største bevillingsgiver af de 12 private fonde og har alene med sine forskningsbevillinger på samlet 2,3 mia. kr., stået for 26 pct. af de 12 private fondes samlede bevillinger til forskning og udvikling i perioden.

De private fonde yder især forskningsbevillinger til de danske universiteter – og herunder især til Københavns Universitet

Når man ser på, hvem der er modtagere af forskningsbevillingerne, tegner der sig i grove træk det samme mønster på tværs af de offentlige og private fonde. For både de offentlige og private

⁹ Udmeldinger fra en række af de største fonde tyder på, at finansieringen fra de private fonde samlet set fortsat vil stige. Novo Nordisk Fonden offentliggjorde f.eks. i 2013 deres "Uddelingsstrategi 2018", hvoraf det fremgår, at Fondens samlede årlige udbetalinger over de kommende år gradvist skal hæves fra 785 mio. kr. i 2013 (i alt blev der bevilget DKK 689 mio. i 2013) til 1,5 mia. kr. i 2018. Novo Nordisk Fonden har derudover den 18. marts 2016 udmeldt, at Fonden i 2016 fordobler sin støtte til forskning samt humanitære og sociale formål i forhold til 2015. Fonden vil i 2016 øge sine udbetalinger til knap 2 mia. kr. Derudover har f.eks. både Villum Fonden og Velux Fonden i de senere år øget bevillingerne markant.

fonde er de danske uddannelses- og forskningsinstitutioner (og herunder især de danske universiteter) således de største modtagere af bevillingerne.

Der er imidlertid på tværs af de 8 danske universiteter forskelle i, hvor mange midler de har tiltrukket fra henholdsvis de private og offentlige råd, fonde og puljer i den 3-årige periode. De private fonde har særligt bevilget midler til Københavns Universitet. Mere end halvdelen af de private fondes universitetsbevillinger er gået til Københavns Universitet, mens det samme er tilfældet for lidt mere end en tredjedel af bevillingerne fra de offentlige råd, fonde og puljer.

Hvis man tager højde for størrelsesforskellene universiteterne imellem, er billedet dog en smule anderledes. Målt i forhold til tiltrukne forskningsmidler pr. VIP-årsværk er Københavns Universitet fortsat det universitet, der har tiltrukket flest midler fra de 12 private fonde, mens det opgjort på denne måde er Aarhus Universitet, der er den største modtager af bevillingerne fra de offentlige råd, fonde og puljer.

Kortlægningen viser også, at Københavns Universitet, Syddansk Universitet og Copenhagen Business School har modtaget flere forskningsmidler fra de 12 private fonde end fra de 8 offentlige råd, fonde og puljer i perioden 2012-2014, mens det omvendte er tilfældet for Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Roskilde Universitet og IT-Universitetet.

De private fonde har givet meget store enkeltbevillinger til kæmpe satsninger og byggeri

Kortlægningen viser, at der er mange fællestræk i, hvordan de private fonde og de offentlige råd, fonde og puljer uddeler deres bevillinger, men at der samtidig også er en række forskelle.

Både private fonde og offentlige råd, fonde og puljer uddeler de fleste af deres midler i form af forskningsprojekter, store satsninger og kæmpe satsninger¹⁰. Men når man ser nærmere på bevillingerne til kæmpe satsninger, har enkeltbevillingerne fra de private fonde været langt større end de tilsvarende bevillinger fra de offentlige råd, fonde og puljer. Hvor det højest bevilgede beløb i en enkelt bevilling hos de offentlige fonde og råd er en bevilling på knap 75 mio. kr. fra Højteknologifonden, er der 6 af de 11 bevillinger fra de private fonde til kæmpe satsninger, der er på mere end 100 mio. kr. De private fonde har også givet en række meget store bevillinger til byggeri, mens de offentlige fonde, råd og puljer slet ikke har støttet byggeri.

Endelig har både private fonde og offentlige fonde, råd og puljer støttet uddannelsen af ph.d.-studerende og ansættelsen af postdocs. De offentlige fonde, råd og puljer har imidlertid både i antal enkeltbevillinger og i mio. kr. i langt højere grad end de private fonde understøttet disse virkemidler. Det skal dog bemærkes, at det ikke har været muligt indenfor rammerne af denne kortlægning at opgøre antallet af indlejrede stipendier til ph.d.-studerende, erhvervsPhD-studerende samt antallet af postdoc- og erhvervspostdoc-ansatte, hvilket kan ændre dette billede.

¹⁰ Forskningsprojekter er bevillinger på op til 10 mio. kr. til projekter med henblik på gennemførelse af grundforskning eller anvendt forskning, Store satsninger er bevillinger på mellem 10 og 50 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter, centre mv., og kæmpe satsninger er bevillinger på over 50 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter, centre mv.

De private fonde bevilger en stor del af deres midler indenfor det sundhedsvidenskabelige forskningsområde

Kortlægningen viser, at de private fonde i høj grad har koncentreret deres forskningsmidler omkring det sundhedsvidenskabelige hovedområde, som i alt har modtaget 47 pct. af de private fondes forskningsmidler. For de offentlige råd, fonde og puljer er kun 18 pct. af deres forskningsmidler gået til området. Det betyder også, at de offentlige råd, fonde og puljer i højere grad end de private fonde har bevilget midler til naturvidenskab og til teknisk videnskab.

De private fondes bevillinger til forskning og udvikling fordelt på videnskabelige hovedområder

Når man kigger nærmere på de videnskabelige hovedområder enkeltvis, viser kortlægningen, at der inden for det sundhedsvidenskabelige område er visse ligheder men også væsentlige variationer i støtten fra de private fonde og de offentlige råd, fonde og puljer. Kortlægningen viser, at både de private fonde og de offentlige råd, fonde og puljer i høj grad har støttet klinisk medicin og basal medicin (som også på tværs af kortlægningens hovedområder er de 2 største fagområder). Det fremgår imidlertid også, at de private fonde har uddelt flere meget store forskningsbevillinger inden for området end de offentlige råd, fonde og puljer har. De offentlige har derimod primært støttet en lang række mindre og mellemstore forskningsbevillinger.

Private fondes indsats er koncentreret, mens de offentlige råd, fonde og puljers indsats er mere bred

Kortlægningen viser derudover, at de private fonde har bevilget en mindre andel af forskningsstøtten inden for det naturvidenskabelige og tekniske område end de offentlige råd, fonde og puljer. Det gælder i særlig grad inden for det teknisk videnskabelige område. Ligesom inden for det sundhedsvidenskabelige område fremgår det desuden, at de private fondes forskningsstøtte er koncentreret på relativt få fagområder. Herved adskiller de sig fra de offentlige råd og fondes støtte, som i højere grad er bevilget inden for en bredere vifte af fagområder. De private fondes koncentration på få fagområder inden for teknisk videnskab og naturvidenskab kan særligt tilskrives, at de private fonde på dette område har bevilget få store bevillinger, som dermed påvirker den overordnede fordeling på fagområder væsentligt.

Væsentlige lighedstegn mellem de private fonde og offentlige fonde og råd inden for samfundsvidenskab og humaniora

Inden for samfundsvidenskab og humaniora viser kortlægningen, at billedet er noget anderledes end inden for det sundheds-, teknisk- og naturvidenskabelige område. Inden for samfundsfag og humaniora er der ikke lige så store variationer i de private og offentlige råd og fondes bevillingsmønstre. Det fremgår, at de private fondes forskningsstøtte, ligesom støtten fra de offentlige råd og fonde, er nogenlunde fordelt bredt ud på de forskellige fagområder. En væsentlig del af forklaringen på de store ligheder mellem de private fonde og de offentlige råd og fondes investeringer inden for samfundsvidenskab og humaniora er, at de private fonde og de offentlige råd og fonde inden for disse områder i høj grad benytter sig af samme typer af virkemidler. Det drejer sig særligt om bevillinger til forskningsprojekter, store satsninger og postdoc-forløb.¹¹

¹¹ Forskningsprojekter er bevillinger på op til 10 mio. kr. til projekter med henblik på gennemførelse af grundforskning eller anvendt forskning, Store satsninger er bevillinger på mellem 10 og 50 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter, centre mv., og postdoc-forløb er bevillinger til midlertidige forskerstillinger, der forudsætter en ph.d.-grad.

De private og offentlige råd og fondes forskellige vilkår

Kortlægningen peger på, at forskellene mellem de private og de offentlige råd og fondes investeringspraksis i høj grad kan tilskrives de vilkår og hensyn, som de 2 aktørgrupper opererer under. Hvor det offentlige forskningsrådssystem skal understøtte forskningsaktiviteter, der bredt set kan sikre udvikling i det danske samfund, og hvor fordelingsmæssige hensyn på tværs af ikke mindst forskningsområder derfor er vigtige, er fokus for de private fonde som regel smallere. De medvirkende private fonde opererer alle ud fra individuelle fundatser eller vedtægtsbestemte formål, som er individuelle regelsæt, der er mere eller mindre specifikke, og som beskriver de aktiviteter og områder, som aktørerne kan støtte.

Disse aktiviteter og områder befinder sig i mange tilfælde inden for snævre fokusområder. Aktiviteterne er således som regel afgrænset til at understøtte aktiviteter inden for et eller få afgrænsede videnskabelige hovedområder og i flere tilfælde også inden for få specifikke fagområder. Det betyder, at de private fonde i højere grad og til forskel fra det offentlige system kan koncentrere deres bevillinger omkring udvalgte forskningsmiljøer, som de ønsker at fremme og på den måde bidrage til at skabe større kritisk masse inden for disse miljøer.

De markante forskelle i de private og offentlige fonde og råds bevillingsmønstre tegner et billede af et samlet forskningsfinansieringssystem, hvor bevillingerne fra de private fonde overordnet skal anskues som et væsentligt og uundværligt økonomisk supplement til den offentlige forskningsfinansiering i højere grad end et egentligt alternativ.

De private fondes bevillinger til innovation

Når man kigger nærmere på de private fondes støtte til innovation, viser kortlægningen, at de private fondes bidrag til området er forholdsvis begrænset og betydeligt mindre end de tilsvarende bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer. De private fonde har støttet innovation med 384 mio. kr., hvor det tilsvarende beløb fra offentlige fonde, råd og puljer er 2,2 mia. kr. i den 3-årige periode.

Kortlægningen viser også, at det kun er 3 af de medvirkende private fonde, der overhovedet yder bevillinger til innovationsområdet. Det drejer sig om Realdania, Industriens Fond og Novo Nordisk Fonden. For Realdania og Industriens Fond udgør innovationsområdet tilmed en væsentlig del af deres samlede bevillinger. Begge fonde har således bevilget mere end en tredjedel af deres samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse til innovationsområdet.

Opgørelserne viser også, at de private og offentlige fonde og råd har forskellige fokus i forhold til deres bevillinger til innovationsområdet. De private fonde har især fokus på kommercialisering af forskningsresultater og iværksætterier. Det fokus har de 8 omfattede offentlige fonde, råd og puljer også – primært gennem støtten til de i dag 4 danske innovationsmiljøer. Men derudover har de offentlige bevillinger til innovation i høj grad til formål at opbygge relevante videnmiljøer, som eksisterende virksomheder kan drage nytte af i deres løbende innovationsprocesser. Det gælder både gennem opbygning af ny og relevant viden i de i dag 8 GTS-institutter og gennem understøttelse af samarbejde mellem videninstitutioner og virksomheder i de i dag 22 innovationsnetværk. Derudover yder de offentlige fonde, råd og puljer en lang række små bevillinger (i dag via InnoBooster-programmet i Innovationsfonden) til eksisterende SMV'er og iværksættere, der ønsker at udvikle sig. Denne form for støtte gives kun i meget begrænset omfang fra de private fonde, da det typisk ikke er muligt inden for fondenes rammer.

Også når man ser på fordelingen af innovationsbevillingerne på videnskabelige hovedområder, er der stor forskel på bevillingerne fra henholdsvis de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer. For både de private og offentlige fonde, råd og puljer er hovedparten af bevillingerne angivet som tværvideenskabelige. Men hovedparten af de ”ikke-tværvideenskabelige”- bevillinger fra de private fonde falder inden for sundhedsområdet. Hos de offentlige fonde, råd og puljer gives der derimod en større andel af de ”ikke-tværvideenskabelige”- bevillinger inden for både teknisk videnskab og naturvidenskab end inden for det sundhedsvidenskabelige område. Endvidere understøtter de offentlige fonde, råd og puljer – i modsætning til de private fonde - innovationsprojekter inden for såvel jordbrugs- og veterinærvideenskab samt humaniora – omend i begrænset omfang.

De private fondes bevillinger til videregående uddannelse

I forhold til videregående uddannelse viser kortlægningen, at de private fondes bidrag til videregående uddannelse er forholdsvis begrænset. Kortlægningen viser dog også, at de private fonde spiller en betydelig større rolle end de offentlige fonde, råd og puljer.

I alt har de private fonde bevilget 289 mio. kr. til videregående uddannelse i perioden 2012-2014. I alt har 8 af de 12 private fonde givet bevillinger til de videregående uddannelser, men bevillinger til videregående uddannelse udgør for alle fondene en forholdsvis begrænset del af deres samlede bevillinger. Kortlægningen viser, at det kun er i A.P. Møller Fonden og Nordeafonden, at bevillinger til videregående uddannelse udgør mere end 5 pct. af fondens samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Kortlægningen viser endvidere, at langt hovedparten af alle bevillinger til videregående uddannelse stammer fra A.P. Møller Fonden.¹² Fonden har bevilget 189 mio. kr. til videregående uddannelse svarende til 65 pct. af de private fondes samlede bevillinger inden for området. Hele bidraget fra A.P. Møller Fonden stammer fra uddelingen af fondens første samlede donation på 1 mia. kr. til udviklingen af den danske folkeskole. Bevillingerne er blandt andet givet til efteruddannelse af lærere, pædagoger og skoleledere.

De resterende 100 mio. kr. fra de private fonde dækker især over bevillinger til skolarstipendier og rejselegater. Også bevillingen på i alt 22 mio. kr. fra Det Frie Forskningsråd, som er den eneste af de offentlige fonde, råd og puljer, der har ydet bevillinger til videregående uddannelse, er givet som skolarstipendier. Både de private og de offentlige stipendier er hovedsageligt givet til studerende inden for det sundhedsvidenskabelige forskningsområde.

¹² Det skal bemærkes, at oplysningerne fra A.P. Møller Fonden er indtastet af Uddannelses- og Forskningsministeriet – primært på baggrund af oplysninger fra fondens hjemmeside.

1

1. Indledning

1.1 Private fondes stigende betydning for dansk forskning

Kilderne til finansiering af dansk forskning, innovation og videregående uddannelse er under forandring. Ikke mindst spiller private erhvervsdrivende fonde, almennyttige fonde, sygdomsbekæmpende foreninger m.fl. (i det følgende blot kaldet private fonde) en stadig stigende rolle i forhold til finansieringen af især den offentlige forskning. Denne kortlægning sætter derfor fokus på de private fondes bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Kortlægningen viser (se kapitel 2), at de private fonde omfattet af denne kortlægning har bevilget mere end 9,7 mia. kr. til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. Kortlægningen viser også, at de private fonde med deres finansiering er med til at øge indsatsen inden for en række forskningsområder. De private fonde yder dermed et væsentligt og mærkbart bidrag til dansk forskning. De private fonde bidrager til at løfte forskningsomfanget og skabe bedre rammer for forskningen på en måde, som det ikke ville have været muligt med offentlig finansiering alene.

De private fonde er således med deres bevillinger med til at påvirke den strategiske retning i dansk forskning på en række forskningsområder. Den øgede finansiering fra private fonde rejser derfor også fra tid til anden en række spørgsmål. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om, hvilken rolle de private fonde spiller og vil komme til at spille i det danske forskningsfinansierende landskab? Hvordan de private fonde spiller sammen med og supplerer den offentlige finansiering af forskning, innovation og videregående uddannelse? Og hvordan dette øgede samspil håndteres bedst muligt med respekt for hinandens formål og rationaler?

Det er ikke kortlægningens hensigt i sig selv at svare på disse spørgsmål. Men kvalificerede svar på spørgsmålene kræver solid og faktabaseret viden om, hvilke bevillinger de private fonde rent faktisk giver til forskning, innovation og videregående uddannelse.

En sådan viden eksisterer desværre ikke i dag. Der eksisterer ikke systematisk indsamlet data om de private fondes bevillinger. I den offentlige forsknings- og udviklingsstatistik, der offentliggøres årligt af Danmarks Statistik, fremgår det, hvor stor en del af f.eks. universiteternes bevillinger, der er baseret på ekstern finansiering - herunder fra organisationer og fonde. Indmeldingerne til statistikken er imidlertid baseret på en forholdsvis overordnet indberetning fra universiteterne som bevillingsmodtagere og altså ikke fra fondene selv som bevillingsgivere.

Der er gennem de senere år lavet andre kortlægninger og analyser af bidraget fra de private fonde. Disse kortlægninger har i høj grad givet øget viden om de private fondes bidrag til dansk forskning og bidragenes betydning for modtagerne, men har igen ikke kunnet give en systematisk kortlægning af fondenes samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse¹³.

¹³ Det gælder f.eks. rapporten: "Private fonde – en unik aktør i dansk forskning, DEA, 2012" samt "Denmark Country Report – EUFORI Study – European Foundations for Research and Innovation, EU-kommissionen, 2015".

Derfor har Uddannelses- og Forskningsministeriet i samarbejde med en række centrale private fonde sat sig for at kortlægge, hvilket bidrag de private fonde har ydet til forskning, innovation og videregående uddannelse. For at afdække hvordan de private fondes bevillinger spiller sammen med bevillinger fra sammenlignelige offentlige fonde, råd og puljer, omfatter kortlægningen også bevillingerne fra en række offentlige fonde, råd og puljer.

Hensigten med kortlægning har været at skabe et solidt datagrundlag, der samlet kan hjælpe med at give svar på spørgsmål såsom: Hvilke forskningsområder fondene investerer i? Hvem der modtager de midler, fondene uddeler? Hvordan midlerne bliver uddelt – er det til bygninger, forskningsprojekter, ph.d.-forløb eller til udstyr og materialer? Og hvor ligner og adskiller bevillingerne fra de private fonde sig fra bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer?

1.2 Kortlægningen afdækker bevillinger fra 12 private fonde og 8 offentlige fonde, råd og puljer

I alt afdækker kortlægningen bevillinger fra 12 private fonde. Det drejer sig om de erhvervsdrivende fonde: Novo Nordisk Fonden, Carlsbergfondet, Det Obelske Familiefond, Industriens Fond, Lundbeckfonden, Nordea-fonden og A.P. Møller Fonden¹⁴, de almennyttige fonde: Velux Fonden og Villum Fonden samt foreningerne: Realdania, TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse.

De 12 private fonde er valgt ud fra en vurdering af, at de er blandt de største fonde, når det gælder finansiering af forskning, innovation og videregående uddannelse. Udvælgelsen bygger på tilgængelige data og tidligere analyser¹⁵ samt en gennemgang af de 12 private fonde og foreningers årsrapporter eller tilsvarende relevant materiale, der belyser deres årlige bevillinger. Det er således vurderingen, at de 12 private fonde tilsammen dækker størstedelen af de samlede bevillinger fra de danske private fonde til forskning, innovation og videregående uddannelse. Det er imidlertid væsentligt at fremhæve, at der ud over de 12 private fonde, som kortlægningen omfatter, også er en række øvrige mindre private fonde, som samlet set også leverer et vigtigt bidrag til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse. Det er dog vurderingen, at de 12 fonde, der er omfattet af denne kortlægning, tegner et repræsentativt billede af de private fondes bidrag.

I forhold til de offentlige fonde, råd og puljer afdækker kortlægningen bevillinger fra 8 af disse. Det drejer det sig om Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond, Højteknologifonden, Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation (pr. 1. april 2014 sammenlagt under Innovationsfonden¹⁶ og ¹⁷) samt Uddannelses- og Forskningsministeriets egne puljer til henholdsvis forskningsinfrastruktur og innovationsinfrastruktur.

¹⁴ Fondens fulde navn er: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

¹⁵ Det gælder f.eks. rapporten: "Private fonde – en unik aktør i dansk forskning, DEA, 2012" samt "Denmark Country Report – EUFORI Study – European Foundations for Research and Innovation, EU-kommissionen, 2015".

¹⁶ Med virkning fra 2014 blev der gennemført en reform af det danske forsknings- og innovationsfinansierende system. Det daværende Højteknologifonden og Det Strategiske Forskningsråd blev sammen med en del af det daværende Rådet for Teknologi og Innovation (støtten til forsknings- og innovationsprojekter) samlet til det nuværende "Danmarks Innovationsfond" og vil igennem rapporten blive præsenteret som "Innovationsfonden". Den resterende del af Rådet for Teknologi og Innovation (støtten til innovationsinfrastruktur) blev forankret i Uddannelses- og Forskningsministeriet og vil igennem rapporten blive præsenteret som puljen for innovationsinfrastruktur.

De 8 offentlige fonde, råd og puljer er alle en del af Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort og er udvalgt til at indgå i kortlægningen, da de vurderes at udgøre det bedste og mest relevante sammenligningsgrundlag.

Det skal dog i den forbindelse nævnes, at kortlægningen dermed ikke omfatter basisbevillingerne til universiteterne, som udgør hovedparten af det statslige forskningsbudget¹⁸. Kortlægningen dækker heller ikke Danmarks kontingenter til en række internationale programmer og forskningsinfrastrukturer, som f.eks. European Spallation Source (ESS) og Det Europæiske Center for Højenergifysik (CERN). Kortlægningen dækker heller ikke forskningsmidler på øvrige ministerieområder (som f.eks. en række udviklings- og demonstrationsprogrammer samt Markedsmodningsfonden).¹⁹ Endelig dækker kortlægningen ikke forskningsbevillinger fra regionerne eller EU og andre internationale programmer. I forhold til uddannelsesområdet dækker kortlægningen ikke den faste statslige uddannelsesfinansiering (taxametertilskud mv.).

Kortlægningen tegner derfor ikke et fuldt dækkende billede af fordelingen af samtlige offentlige bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse. Det er imidlertid vurderingen, at de 8 offentlige fonde, råd og puljer udgør et godt sammenligningsgrundlag for bevillingerne fra de private fonde på grund af ligheden med de private fonde i formål og opbygning og på grund af deres størrelser og bredde i fokus.

En nærmere præsentation af alle de fonde, der er omfattet af kortlægningen, kan findes i rapportens kapitel 8.

1.3 Kortlægningen er baseret på oplysninger om mere end 9000 bevillinger i perioden 2012-2014

Kortlægningen er blevet til i et tæt samarbejde mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og de private og offentlige fonde, råd og puljer, der kortlægges. Kortlægningen er alene baseret på informationer fra fondene selv. De medvirkende fonde og puljer har således hver især på baggrund af et fælles skema givet detaljerede oplysninger om alle deres bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014.²⁰

I alt er der indsamlet information om mere end 9000 enkeltbevillinger i perioden 2012-2014. For hver bevilling er oplyst, hvor stort et beløb fonden har bevilget, hvem bevillingsmodtageren

¹⁷ Der gøres opmærksom på, at Innovationsfonden med implementering af sin strategi fra 2015 har ændret fokus og tilgang markant. Opgørelsen i kortlægningen er således ikke repræsentativ for det nuværende Innovationsfonden.

¹⁸ Universiteternes basisbevillinger udgjorde i 2014 8,922 mia. af det statslige forskningsbudget på i alt 16,426 mia. kr. i 2014 svarende til 54 pct. af det samlede statslige forskningsbudget (kilde: Forsknings- og Innovationspolitisk redegørelse, 2014).

¹⁹ Samlet dækker de 5 udvalgte programmer i alt ca. 3,8 mia. kr. af det statslige forskningsbudget på i alt 16,426 mia. kr. i 2014 – svarende til knap 25 pct. af det statslige forskningsbudget for 2014. (kilde: Forsknings- og Innovationspolitisk redegørelse, 2014).

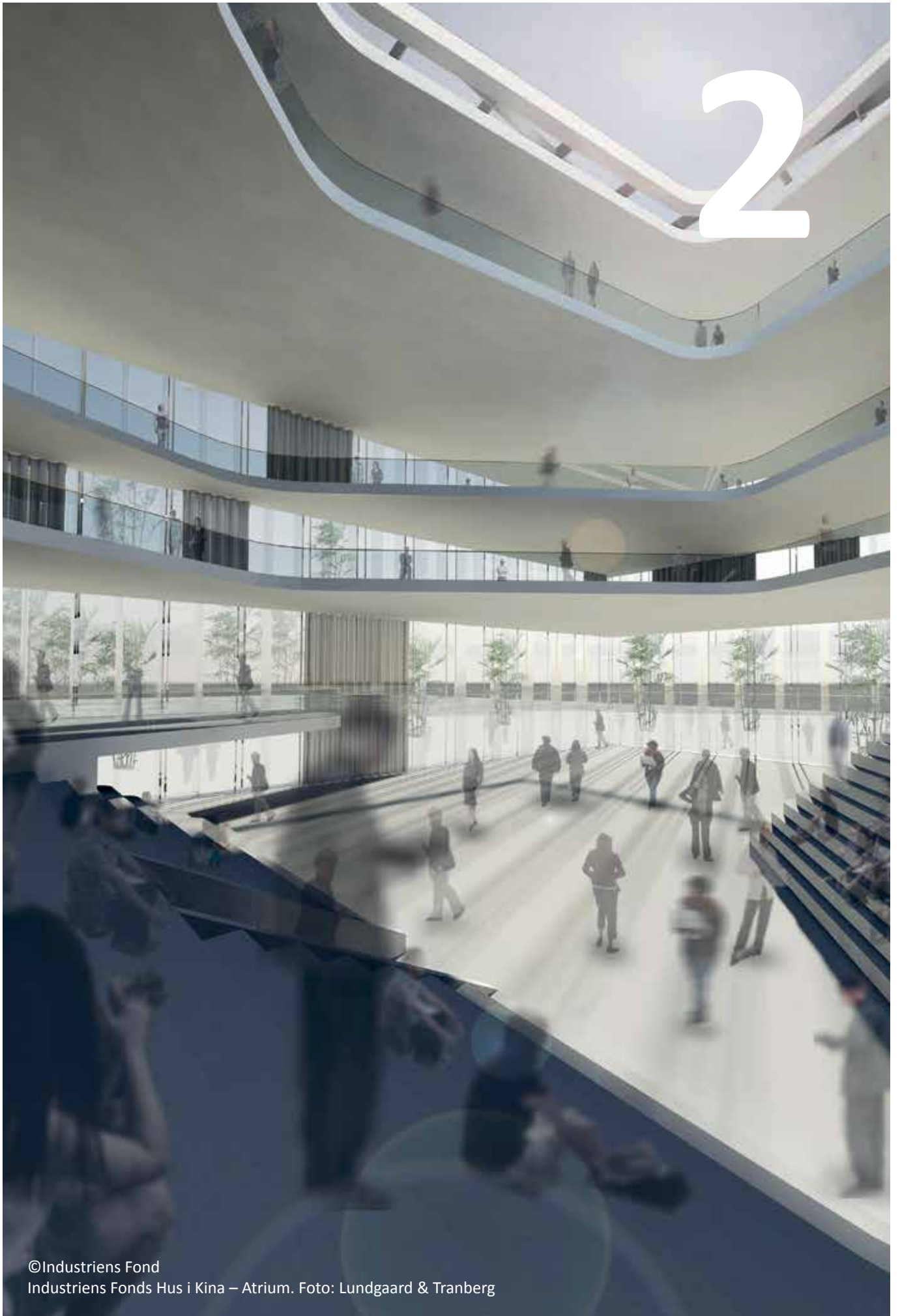
²⁰ Det gælder dog ikke oplysningerne fra A.P. Møller Fonden. Her er oplysningerne indtastet af Uddannelses- og Forskningsministeriet – primært på baggrund af oplysninger fra fondens hjemmeside.

har været, hvordan bevillingen er givet (typen af virkemiddel), samt hvilket videnskabeligt hovedområde og underliggende fagområde, bevillingen er givet inden for. Alle oplysninger om bevillingerne er derefter samlet i et fælles datasæt.

De medvirkende fonde og puljer har bidraget særdeles aktivt til dataindsamlingen, databehandlingen og kvalitetssikringen af de indsamlede data. Fondenes bidrag har på den måde gjort det muligt at fremskaffe et unikt datamateriale, som det ikke tidligere er set i Danmark.

Det er muligt at læse mere om den valgte metode i rapportens kapitel 7.

2

2. Samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse

Dette kapitel præsenterer de overordnede resultater fra kortlægningen. Her gives et overblik over, hvor meget de 12 private fonde, der er omfattet af kortlægningen, samlet har bevilget til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. Kapitlet drager endvidere en overordnet sammenligning med de tilsvarende bevillinger fra de 8 offentlige fonde, råd og puljer, der er omfattet af kortlægningen.

Boks 2.1: Bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse

De medvirkende fonde i kortlægningen er alle blevet bedt om at udfylde et skema med oplysninger om deres relevante bevillinger. Gennem skemaet er der indsamlet oplysninger om bevillingernes navn, deres størrelse, den primære bevillingsmodtager, det videnskabelige hovedområde samt underliggende fagområde, det anvendte virkemiddel mv. På baggrund af oplysningerne (primært kategorisering af virkemidler) er bevillingerne derefter som en del af databehandlingen, rubriceret som bevillinger til enten forskning og udvikling, innovation og kommercialisering af forskning og videregående uddannelse – jf. nedenfor (se mere om kortlægningens metode i kapitel 7):

Forskning og udvikling

I kortlægningen defineres bevillinger til forskning og udvikling som bevillinger til aktiviteter, der på forskellig måde understøtter forskning og udvikling, forbedrer rammerne for forskning og udvikling eller formidler resultaterne af forskning og udvikling. Forskning og udvikling er (jf. OECD's Frascati-manual) defineret som skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden samt udnyttelse af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder. Fælles for al FoU-aktivitet er, at det skal indeholde et nyhedselement. Forskning og udvikling kan opdeles i henholdsvis grundforskning, anvendt forskning samt udvikling.

Innovation og kommercialisering af forskning

I kortlægningen defineres bevillinger til innovation og kommercialisering som bevillinger til aktiviteter, der på forskellige måder understøtter virksomheders innovationsaktiviteter, kommercialisering af forskningsresultater og understøttelse af iværksættere. Innovation er (jf. OECD's Oslo-manual) defineret som implementering af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentlig forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode. Innovation er resultatet af bevidste planer og aktiviteter rettet mod en forbedring af virksomhedens produkter, processer, salg og markedsføring eller organisering. Innovation kan tage udgangspunkt i ny viden og teknologi, men kan også være kombinationer af – eller nye anvendelsesmuligheder for – eksisterende viden og teknologier. Kommercialisering af forskning omfatter i denne kortlægning primært teknologioverførsel i form af formaliseret, forretningsmæssig overdragelse af viden fra forskningsinstitutioner til erhvervslivet gennem salg af patenter, indgåelse af licensaftaler og forskeres etablering af spinout-virksomheder m.m.

Videregående uddannelse

I kortlægningen defineres bevillinger til videregående uddannelse som bevillinger til aktiviteter, der på forskellig måde understøtter studerende eller andre, der er i gang med eller ønsker uddannelse eller efteruddannelse, der tages på en dansk eller udenlandsk videregående uddannelsesinstitution - dvs. f.eks. universiteter, professionshøjskoler eller erhvervsakademier. Videregående uddannelse omfatter dog ikke ph.d.-uddannelse, der i stedet medregnes under forskning og udvikling.

2.1 Forskning, innovation og videregående uddannelse som primært fokus?

De 12 fonde, der er omfattet af kortlægningen, har meget forskellige profiler grundet deres forskellige historie, baggrund og formål. De 12 private fonde opererer alle inden for særlige fondsvedtægter eller fundatser, som er individuelle regelsæt, der bl.a. beskriver den enkelte fonds formål og rammerne for fondens arbejde. Vedtægterne kan være afgørende for, hvilke videnskabelige områder den enkelte fond kan støtte, hvilke virkemidler fonden kan benytte, og om der er særlige bevillingsmodtagere, som fonden primært skal rette sig imod.

Det betyder blandt andet, at mens nogle af de omfattede fonde har som hovedformål at støtte f.eks. forskning, ser andre af fondene derimod snarere deres støtte til forskning som ét blandt flere midler til at opnå andre fondsformål. Formål mv. for de enkelte fonde er nærmere præsenteret i kortlægningens kapitel 8.

Tabel 2.1 viser, at de 12 private fonde samlet har bevilget godt 19 mia. kr. til almennyttige formål i perioden 2012-2014. Heraf er omtrent halvdelen gået til forskning, innovation og videregående uddannelse. De 12 fonde har dermed tilsammen bevilget 9,7 mia. kr. til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014.

Der er store forskelle blandt fondene på, hvor stor en andel af deres samlede almennyttige bevilgninger, de har bevilget til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. F.eks. har Realdania bevilget 19 pct. af sin samlede støtte inden for forskning, innovation og videregående uddannelse, mens Lundbeckfonden har bevilget 100 pct. af sin samlede støtte inden for de 3 områder. For 6 af fondene udgør bevillingerne til forskning, innovation og videregående uddannelse mere end 50 pct. af deres samlede støtte i perioden. Det drejer sig om Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden, Industriens Fond, Carlsbergfondet, Villum Fonden og Velux Fonden.

Også når man ser på det samlede beløb, som de enkelte fonde har bevilget til forskning, innovation og videregående uddannelse, er der store udsving fondene imellem. Tabel 2.1 viser, at 4 af fondene har uddelt mere end 1 mia. kr. i perioden 2012-2014 til forskning, innovation og videregående uddannelse. Det drejer sig om Novo Nordisk Fonden, A.P. Møller Fonden, Villum Fonden og Lundbeckfonden. De 4 fonde har samlet bevilget 6,4 mia. kr. til forskning, innovation og videregående uddannelse. Det svarer til næsten to tredjedele af de 12 fondes samlede bevillinger. Af de 4 fonde skiller særligt Novo Nordisk Fonden sig ud. Med sine bevillinger på samlet 2,4 mia. kr. i perioden har fonden alene stået for 25 pct. af de samlede midler til forskning, innovation og videregående uddannelse fra de 12 private fonde.

Tabel 2.1

Fondenes samlede bevillinger til alle formål i alt (mio. kr., løbende priser) og til forskning, innovation og videregående uddannelse samt andelen i pct. som forskning, innovation samt videregående uddannelse udgør af fondenes samlede bevillinger i perioden 2012-2014

	Samlede bevillinger til almennyttige formål	Samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse	Pct. til forskning, innovati- on og videregående ud- dannelse
Private фонде	19.331	9.728	50 %
Novo Nordisk Fonden	2.620	2.409	92 %
A.P. Møller Fonden	3.700	1.402	38 %
Villum Fonden	2.619	1.316	50 %
Lundbeckfonden	1.293	1.291	100 %
Kræftens Bekæmpelse	1.522	798	52 %
Realdania	2.754	531	19 %
TrygFonden	1.647	484	29 %
Carlsbergfondet	635	431	68 %
Velux Fonden	603	301	51 %
Nordea-fonden	1.020	292	29 %
Industriens Fond	278	236	85 %
Det Obelske Familiefond	640	236	37 %
Offentlige фонде, råd og puljer	11.833	11.833	100 %
DSF, HTF og RTI (nu sammen- lagt under Innovationsfonden)	4.789	4.789	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	3.813	3.813	100 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	1.877	1.877	100 %
Danmarks Grundforsknings- fond (DG)	1.246	1.246	100 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	108	108	100 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

I forhold til de 8 offentlige фонде, råd og puljer gælder, at de ikke bevilger midler til andre formål end forskning, innovation eller videregående uddannelse. De 8 offentlige фонде, råd og puljer har samlet bevilget 11,8 mia. kr. til de 3 områder i perioden 2012-2014. Højteknologifonden, Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation (pr. 1. april 2014 sammenlagt under Innovationsfonden) og Det Frie Forskningsråd er de største bidragsydere blandt de offentlige фонде, råd og puljer. De 2 har tilsammen bevilget 8,6 mia. kr., svarende til 73 pct. af bevillingerne fra de 5 medvirkende фонде og puljer i perioden.

2.2 Udviklingen i bevillinger til forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014

Tabel 2.2 viser udviklingen i de medvirkende фонде og puljers samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. Tabellen viser, at de samlede bevillinger fra de private фонде er steget fra 2,9 mia. kr. i 2012, over 3,3 mia. kr. i 2013, til 3,5 mia. kr. i 2014.

Bevillingerne fra de private fonde er dermed samlet set steget over årene. Men når man kigger nærmere på de enkelte fonde, viser der sig udsving i de bevilgede beløb fra år til år. Udsvingene skyldes primært større bevillinger, som eksempelvis A.P. Møller Fondens bevilling til Mærsk Bygningen²¹ på Københavns Universitet fra 2013 (655 mio. kr.) og Novo Nordisk Fondens bevillinger til henholdsvis Novo Nordisk Foundation Center for Biosustainability (411 mio. kr.) og til etableringen af Danish Diabetes Academy (202 mio. kr.) - begge i 2012. Disse 2 bevillinger er stærkt medvirkende til, at Novo Nordisk Fondens bevillinger i 2012 næsten er dobbelt så store som i 2013.

Tabel 2.2

Oversigt over bevilgede beløb (mio. kr., løbende priser) i perioden 2012-2014

	2012	2013	2014	Total
Private fonde	2.924	3.296	3.509	9.728
Novo Nordisk Fonden	962	500	947	2.409
A.P. Møller Fonden	53	655	694	1.402
Villum Fonden	333	698	285	1.316
Lundbeckfonden	466	367	459	1.291
Kræftens Bekæmpelse	247	228	324	798
Realdania	278	64	188	531
TrygFonden	170	203	112	484
Carlsbergfondet	130	145	155	431
Velux Fonden	103	126	72	301
Nordea-fonden	46	180	65	292
Industriens Fond	77	93	67	236
Det Obelske Familiefond	59	36	141	236
Offentlige fonde, råd og puljer	4.011	3.754	4.067	11.833
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	1.481	1.699	1.609	4.789
Det Frie Forskningsråd (DFF)	1.253	1.196	1.364	3.813
Innovationsinfrastrukturpuljen	629	622	626	1.877
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	643	196	407	1.246
Forskningsinfrastrukturpuljen	5	41	62	108
Alle fonde og puljer samlet	6.935	7.050	7.576	21.561

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

For de 8 offentlige fonde, råd og puljer har de samlede bevillinger været nogenlunde stabil hen over de 3 år, bortset fra Danmarks Grundforskningsfond, som bevilgede betydeligt færre midler i 2013 end i 2012 og 2014. Det skyldes fondens bevillingspraksis, som betyder, at fonden historisk set har givet bevillinger til oprettelse af nye Centers of Excellence ca. hvert andet til tredje år.

²¹ A.P. Møller Fondens bevilling på 655 mio.kr. til opførelsen af Mærsk Bygningen ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Bevillingen omfatter byggeriet af Mærsk bygningen samt state of the art laboratorier, auditorier og undervisningslokaler samt cykelkælder, kantine og nye grønne parkområder.

2.3 Fordelingen af bevillingerne på forskning, innovation og videregående uddannelse

Figur 2.1 viser fordelingen af de private og offentlige fonde og råds bevillinger til henholdsvis forskning, innovation og videregående uddannelse.

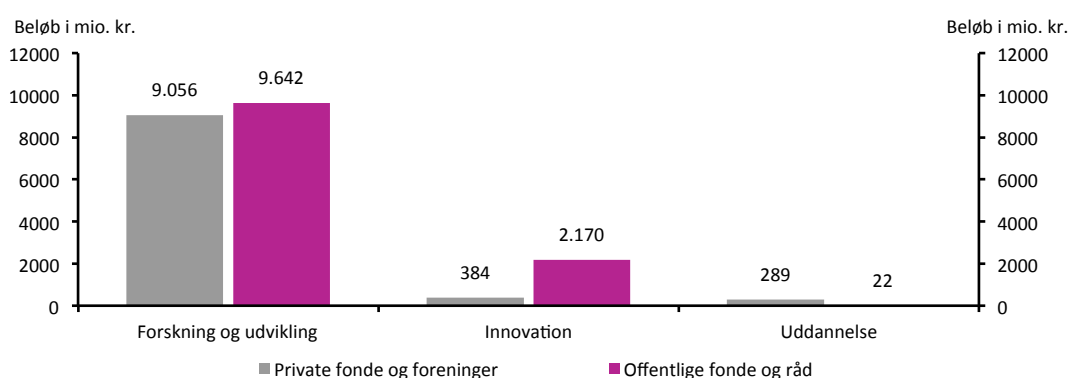
Det ses i figur 2.1, at forskningsområdet har modtaget markant flere midler fra de 12 private fonde end innovationsområdet og videregående uddannelse. 93 pct. af bevillingerne svarende til ca. 9,1 mia. kr. fra de private fonde er således gået til forskningsområdet. De 8 offentlige fonde, råd og puljer har beløbsmæssigt bevilget nogenlunde lige så meget til forskning og udvikling som de private fonde i perioden. I alt har de offentlige fonde, råd og puljer bevilget 9,6 mia. kr. til forskningsområdet i perioden svarende til 81 pct. af deres samlede bevillinger.

Når det gælder innovationsområdet, har de 8 offentlige fonde, råd og puljer imidlertid bevilget betydeligt mere end de private fonde. Det skyldes i høj grad bevillingerne fra puljen for innovationsinfrastruktur²². De offentlige fonde, råd og puljer har bevilget knap 2,2 mia. kr. til innovation i perioden, mens de private fonde har bevilget 384 mio. kr. i alt til innovation.

Videregående uddannelse har også kun i begrænset omfang modtaget bevillinger fra de 12 private fonde. De private fonde har tilsammen bevilget 289 mio. kr. til området i perioden. Samtidig har også de 8 offentlige fonde, råd og puljer, i et endog meget begrænset omfang, ydet støtte til videregående uddannelse. I alt har de offentlige fonde, råd og puljer bevilget 22 mio. kr. i perioden til videregående uddannelse.

Figur 2.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

I tabel 2.3 fremgår det, hvordan de enkelte fonde – både private og offentlige – fordeler deres bevillinger på områderne forskning, innovation og videregående uddannelse.

²² Bevillingerne til innovationsinfrastrukturen har grundlæggende til formål at understøtte innovationen i virksomhederne, og er derfor registreret som innovation (se mere herom i kortlægningens kapitel 7).

Alle 12 private fonde har givet bevillinger til forskningsområdet. For alle fondene på nær Realdania og Industriens fond gælder endvidere, at forskningsområdet har modtaget langt hovedparten af deres samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Når det gælder innovationsområdet, er det kun 3 af de 12 fonde, der har givet bevillinger til området. Det drejer sig om Realdania, Industriens Fond og Novo Nordisk Fonden. Hos især Realdania og Industriens Fond udgør bevillingerne til innovationsområdet til gengæld en forholdsvis stor del af deres samlede bevillinger – henholdsvis 41 og 38 pct. af deres samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Derudover har 8 af de 12 private fonde uddelt bevillinger til videregående uddannelse. Men det er kun i A.P. Møller Fonden og Nordea-fonden, at bevillingerne til videregående uddannelse udgør mere end 5 pct. af fondens samlede bevillinger.

Tabel 2.3

De enkelte fonde og puljers fordeling på forskning, innovation samt videregående uddannelse 2012-2014

	Forskning	Innovation	Videregående uddannelse
Private fonde	93 %	3,9 %	3,0 %
Novo Nordisk Fonden	96 %	3,2 %	0,4 %
A.P. Møller Fonden	87 %	0 %	13 %
Villum Fonden	100 %	0 %	0,4 %
Lundbeckfonden	97 %	0 %	3,1 %
Kræftens Bekæmpelse	99 %	0 %	1,4 %
Realdania	59 %	41 %	0 %
TrygFonden	100 %	0 %	0 %
Carlsbergfondet	100 %	0 %	0 %
Velux Fonden	100 %	0 %	0 %
Nordea-fonden	92 %	0 %	7,7 %
Industriens Fond	59 %	38 %	2,9 %
Det Obelske Familiefond	98 %	0 %	1,6 %
Offentlige fonde, råd og puljer	81 %	18 %	0,2 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	94 %	6,3 %	0 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	99 %	0 %	0,6 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0,4 %	100 %	0 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	100 %	0 %	0 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	100 %	0 %	0 %
Alle fonde og puljer samlet	87 %	12 %	1,4 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Blandt de offentlige fonde, råd og puljer viser tabel 2.3, at arbejdsdelingen er forholdsvis klar. Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond og puljen til forskningsinfrastruktur støtter forskningsområdet (på nær en meget lille bevilling til videregående uddannelse fra Det Frie Forskningsråd). Puljen til innovationsinfrastrukturen støtter innovationsområdet, mens Det

Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) støtter både forskning og innovation.

2.4 Opsamling

Samlet viser kortlægningen, at forskning og udvikling er det klart største støtteområde blandt private fonde, når der sammenlignes med innovation og videregående uddannelse. Kortlægningen viser også, at de samlede bevillinger til forskning fra de private fonde stort set svarer til, hvad der uddeles af forskningsmidler fra de offentlige fonde, råd og puljer, der er omfattet af denne kortlægning.

I lyset af at meget tyder på, at bevillingerne fra de private fonde er stadigt stigende²³, understreger dette endnu engang den store betydning, som midlerne fra de private fonde har i forhold til den eksterne finansiering af dansk offentlig forskning.

Kortlægningen viser dog samtidig, at de private fondes bidrag til henholdsvis innovation og videregående uddannelse er forholdsvis begrænset.

Især når det gælder finansiering af innovation og kommercialisering, yder de private fonde et væsentligt mindre bidrag end de 8 offentlige fonde, råd og puljer, der indgår i denne kortlægning. For 2 af de private fonde – Realdania og Industriens Fond - udgør innovationsområdet dog en væsentlig del af deres samlede bevillinger. Begge fonde har således givet mere end en tredjedel af deres samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse til innovationsområdet.

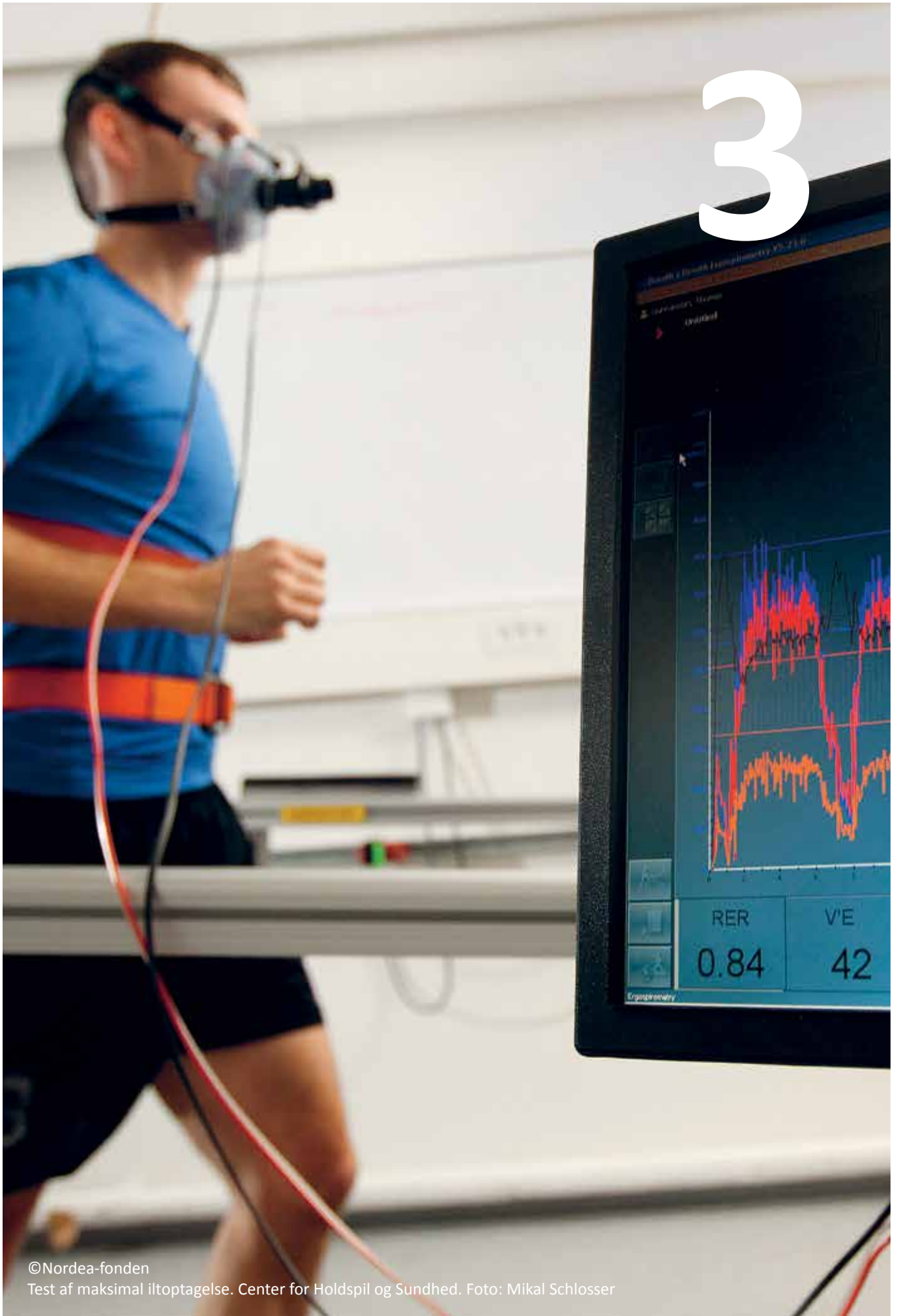
Det skal imidlertid bemærkes, at nogle af fondene enten selv eller via de koncerner, som de private fonde ejer eller er en del af, yder væsentlig støtte til innovation og kommercialisering af forskning. Det gælder f.eks. Lundbeckfonden, der gennem initiativet Lundbeckfonden Emerge investerer i at accelerere kommercialiseringen af tidlige videnskabelige projekter. Også Novo Nordisk Fondens datterselskab Novo A/S investerer (gennem Novo Seeds) i udviklingen af life-science virksomheder på forskellige stadier i deres udvikling. Samtidig skal det bemærkes, at flere af de medvirkende fonde som følge af deres vedtægter ikke kan yde støtte til private virksomheder.

Set i det store billede er bidraget fra de private fonde forholdsvis begrænset, når det gælder bevillinger til videregående uddannelse i Danmark. De private fonde spiller dog umiddelbart en større rolle end de offentlige fonde, råd og puljer i forhold til videregående uddannelse. Det skal i den forbindelse bemærkes, at den offentlige finansiering af videregående uddannelse primært tilvejebringes via faste uddannelsesbevillinger til uddannelsesinstitutionerne og ikke gennem bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer, som er omfattet af denne kortlægning.

²³ Udmeldinger fra en række af de største fonde tyder på, at finansieringen fra de private fonde samlet set fortsat vil stige. F.eks. offentliggjorde Novo Nordisk Fonden i 2013 deres "Uddelingsstrategi 2018". Det fremgår af strategien, at Fondens samlede årlige udbetalinger over de kommende år gradvist skal hæves fra 785 mio. kr. i 2013 (i alt blev der bevilget DKK 689 mio. kr. i 2013) til 1,5 mia. kr. i 2018. Novo Nordisk Fonden har derudover den 18. marts 2016 udmeldt, at Fonden i 2016 fordobler sin støtte til forskning samt humanitære og sociale formål i forhold til 2015. Fonden vil i 2016 øge sine udbetalinger til knap 2 mia. kr. Derudover har både Villum Fonden og Velux Fonden f.eks. i de senere år øget bevillingerne markant.

Det skal endvidere bemærkes, at det for både de private og offentlige fonde, råd og puljer gælder, at de gennem deres forskningsstøtte med al sandsynlighed yder et væsentligt indirekte bidrag til både innovation, kommercialisering og videregående uddannelse. Den forskning, der finansieres, giver således i høj grad de danske virksomheder mulighed for at få adgang til højt kvalificeret forskning og forskningssamarbejde. Samtidig giver den mulighed for kommercialisering af forskningsresultater samt et godt grundlag for en styrket forskningsbaseret uddannelse på de danske forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Det ligger dog uden for rammerne af denne analyse at vurdere omfanget af denne indirekte støtte.

3

3. Bevillinger til forskning og udvikling

Der sættes i dette kapitel fokus på den del af kortlægningens bevillinger, der er gået til forskning og udvikling (se evt. boks 2.1). I kapitlet ses nærmere på, hvor mange midler de 12 private fonde har bevilget til forskning og udvikling, hvem der har modtaget bevillingerne, hvilke typer virkemidler, der har været anvendt, og hvordan de 12 private fondes bevillinger har fordelt sig på videnskabelige hovedområder. Samtidig sammenlignes støtten til forskning og udvikling fra de private fonde med den tilsvarende støtte fra de 8 offentlige fonde, råd og puljer.

3.1 Samlede bevillinger til forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Som det fremgår af tabel 3.1, har kortlægningens 12 private fonde i alt bevilget godt 9 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden 2012-2014, svarende til 93 pct. af deres samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden.

Tabel 3.1 viser imidlertid også, at der er store forskelle fondene imellem i forhold til, hvor meget den enkelte fond har bevilget til forskning og udvikling i perioden. Novo Nordisk Fonden er den største bevillingsgiver blandt de private fonde med et samlet bevillingsniveau til forskning og udvikling på godt 2,3 mia. kr. Det høje bevillingsniveau betyder, at Novo Nordisk Fonden alene har stået for 26 pct. af de samlede bevillinger til forskning og udvikling fra de 12 private fonde.

I alt har 4 af de 12 private fonde bevilget mere end 1 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden. Det drejer sig ud over Novo Nordisk Fonden om Villum Fonden, Lundbeckfonden og A.P. Møller Fonden. Tilsammen har de 4 største fonde bevilget 6,1 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden svarende til 67 pct. af de samlede bevillinger fra de 12 private fonde.

I forhold til de 8 offentlige fonde, råd og puljer, der indgår i kortlægningen, viser tabel 3.1, at disse tilsammen har bevilget 9,6 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden 2012-2014. Det er 600 mio. kr. mere end de 12 private fonde.

Blandt de offentlige fonde, råd og puljer er det især Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) (4,5 mia. kr.) og Det Frie Forskningsråd (3,8 mia. kr.), der har bevilget flest midler til forskning og udvikling i perioden. De 2 har tilsammen stået for 86 pct. af de samlede bevillinger til forskning og udvikling fra de 8 offentlige fonde, råd og puljer, der er omfattet af kortlægningen.

Tabel 3.1

Bevilget beløb til forskning og udvikling i perioden 2012-2014 (mio. kr., løbende priser og pct.)

	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens egen bevilgning til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af private fondes samlede bevilgning til forskning og udvikling
Private fonde	9056	93 %	100 %
Novo Nordisk Fonden	2322	96 %	26 %
Villum Fonden	1310	100 %	14 %
Lundbeckfonden	1251	97 %	14 %
A.P. Møller Fonden	1213	87 %	13 %
Kræftens Bekæmpelse	788	99 %	8,7 %
TrygFonden	484	100 %	5,3 %
Carlsbergfondet	431	100 %	4,8 %
Realdania	315	59 %	3,5 %
Velux Fonden	301	100 %	3,3 %
Nordea-fonden	269	92 %	3,0 %
Det Obelske Familiefond	233	98 %	2,6 %
Industriens Fond	140	59 %	1,5 %
	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens egen bevilgning til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af offentlige fonde og råds samlede bevilgning til forskning og udvikling
Offentlige fonde, råd og puljer	9642	81 %	100 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	4488	94 %	47 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	3791	99 %	39 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	1246	100 %	13 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	108	100 %	1,1 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	8	0,4 %	0,1 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

3.2 Forskningsbevillinger opgjort i forhold til bevillingsmodtagere

De private og offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, er alle blevet bedt om at angive, hvem der har været bevillingsmodtager på de enkelte bevillinger. I tilfælde af at bevillingen er tildelt en navngiven forsker, er bevillingsmodtageren angivet som den institution, forskeren var tilknyttet på det pågældende tidspunkt. I tilfælde af at der er flere parter med i de projekter, der har opnået bevilling, er fondene blevet bedt om at udpege, hvem de anser som hovedbevillingshaver (se mere om definition af bevillingsmodtagere i boks 3.1. og valg af metode i kapitel 7).

Boks 3.1: Definition af bevillingsmodtagere

De medvirkende fonde har angivet bevillingsmodtageren ud fra nedestående kategorier:

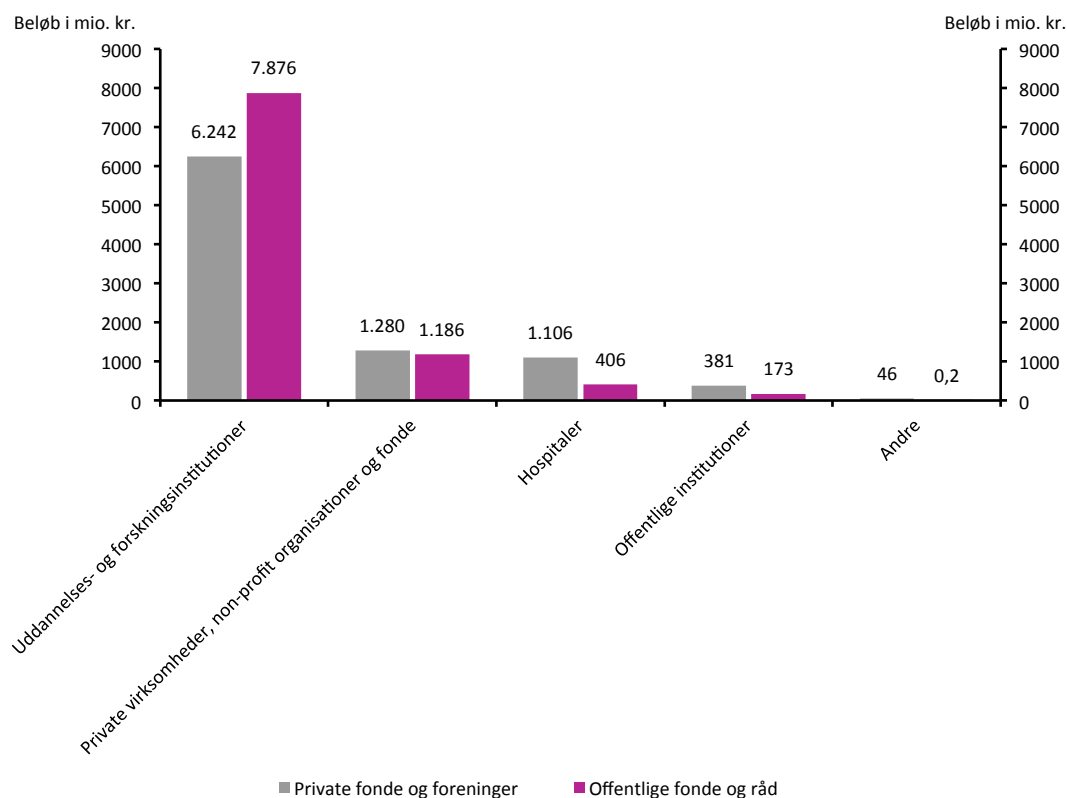
- Private virksomheder samt non-profit organisationer og fonde
- Uddannelses- og forskningsinstitutioner (universiteter og andre videregående uddannelsesinstitutioner, sektorforskning, GTS-institutter, udenlandske institutioner m.fl.)
- Offentlige institutioner (museer, biblioteker, offentlige myndigheder m.fl.)
- Hospitaler
- Andre

Se mere om valg af metode i kapitel 7.

Som det fremgår af figur 3.1, er det især uddannelses- og forskningsinstitutioner, der har modtaget hovedparten af de private fondes bevillinger til forskning og udvikling. Uddannelses- og forskningsinstitutionerne har i alt modtaget 6,2 mia. kr. svarende til 69 pct. af de 12 private fondes bevillinger til forskning og udvikling i perioden 2012-2014. Derudover har private virksomheder og non-profit organisationer (primært non-profit organisationer) modtaget 1,3 mia. kr. svarende til 14 pct. og hospitalerne 1,1 mia. kr. svarende til 12 pct. af de samlede bevillinger fra de private fonde.

Figur 3.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til forskning og udvikling fordelt på bevillingsmodtagere i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Også de offentlige fonde, råd og puljer har tildelt langt hovedparten af deres bevillinger til uddannelses- og forskningsinstitutioner. Således har uddannelses- og forskningsinstitutionerne modtaget 7,9 mia. kr. svarende til 82 pct. af de samlede forskningsbevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer. Private virksomheder og non-profit organisationer har endvidere modtaget 1,2 mia. kr. svarende til 12 pct. af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer, mens hospitalerne har modtaget 406 mio. kr. svarende til 4,2 pct. af de samlede bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Overordnet set tegner der sig, som det fremgår af figur 3.1, nogenlunde samme bevillingsmønstre på tværs af de private og offentlige fonde, råd og puljer. Dog dækker figuren over en række mindre forskelle.

En af forskellene er, at uddannelses- og forskningsinstitutioner modtager en lidt større andel af det bevilgede beløb fra de offentlige fonde, råd og puljer end fra de private fonde, mens det modsatte gør sig gældende for de danske hospitaler samt offentlige institutioner.

En anden forskel er, at mens de private og offentlige fonde, råd og puljer har bevilget nogenlunde lige store beløb til private virksomheder og non-profit organisationer som samlet gruppe, så er der for de private fonde i særlig grad tale om bevillinger til non-profit organisationer²⁴, mens det for de offentlige fonde, råd og puljer næsten udelukkende dækker over bevillinger til private virksomheder. Dette skal, som tidligere beskrevet, ses i sammenhæng med, at en lang række af de medvirkende private fonde ifølge deres vedtægter ikke kan støtte private virksomheder.

3.2.1 Forskningsbevillinger til de danske universiteter

Som nævnt ovenfor er den største del af forskningsbevillinger fra både de private og offentlige fonde, råd og puljer gået til uddannelses- og forskningsinstitutioner – herunder især til de 8 danske universiteter. De 8 danske universiteter har samlet modtaget bevillinger på 5,8 mia. kr. og 7,4 mia. kr. fra henholdsvis de private og offentlige fonde, råd og puljer. Det svarer til 64 pct. af bevillingerne til forskning og udvikling fra de private fonde og 76 pct. af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figur 3.2 viser, at der på tværs af de 8 danske universiteter er forskel på, om de tiltrækker flest midler fra de private fonde eller fra de offentlige fonde, råd og puljer. Mens Københavns Universitet, Syddansk Universitet og Copenhagen Business School alle har modtaget flere forskningsbevillinger fra private fonde end fra offentlige fonde og råd, så er det omvendte tilfældet for Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Roskilde Universitet og IT-Universitetet.

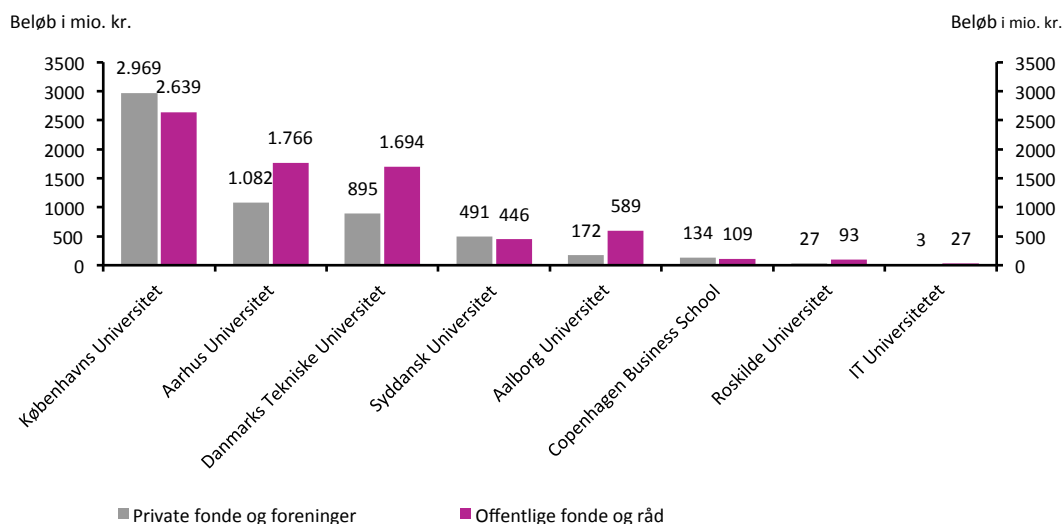
Figur 3.2 viser også, at for både de private og de offentlige fonde, råd og puljer er Københavns Universitet den største bevillingsmodtager blandt de 8 danske universiteter. Mere end halvdelen af de private fondes universitetsbevillinger er gået til Københavns Universitet, mens det samme gælder for lidt mere end en tredjedel af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer. Men også Aarhus Universitet og Danmarks Tekniske Universitet er blandt de store bevillingsmodta-

²⁴ Non-profit- organisationer er typisk forskellige foreninger som f.eks. Ungdommens Naturvidenskabelige Forening (UNF) og Nordisk Cancer Union eller uafhængige forskningsinstitutioner som f.eks. Steno Diabetes Center og Danish Diabetes Academy.

gere. Samlet har de 3 universiteter tilsammen modtaget knap 86 pct. af universitetsbevillingerne fra de private fonde og 83 pct. af universitetsbevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figur 3.2

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til forskning og udvikling fordelt på de 8 danske universiteter i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Som udgangspunkt er der ikke noget overraskende i, at de store universiteter tiltrækker flere eksterne midler fra både private og offentlige fonde, råd og puljer. I tabel 3.2 er det derfor opgjort, hvor mange forsknings- og udviklingsbevillinger, det enkelte universitet har tiltrukket pr. videnskabelig medarbejder (dvs. professorer, lektorer, adjunkter, postdocs, ph.d.er, m.fl.).

Tabel 3.2 viser, at også opgjort på denne måde er Københavns Universitet den største bevillingsmodtager af de private fondes bevillinger. Københavns Universitet har således tiltrukket 0,25 mio. kr. pr. VIP-årsværk, mens forskellene mellem Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Danmarks Tekniske Universitet og Copenhagen Business School er mindre markant opgjort på denne måde.

I forhold til bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer viser tabel 3.2, at Aarhus Universitet er den største bevillingsmodtager med 0,28 mio. kr. pr. VIP-årsværk, mens Københavns Universitet og Danmarks Tekniske Universitet modtager næsten samme finansiering set ift. antal VIP-årsværk.

Tabel 3.2

Bevilget beløb (mio. kr., løbende priser) til forskning på universiteterne pr. VIP-årsværk i perioden 2012-2014

Universitet	Private fonde	Offentlige fonde, råd og puljer
Københavns Universitet	0,25	0,22
Aarhus Universitet	0,17	0,28
Syddansk Universitet	0,16	0,14
Danmarks Tekniske Universitet	0,13	0,24
Copenhagen Business School	0,13	0,10
Aalborg Universitet	0,05	0,16
Roskilde Universitet	0,04	0,13
IT-Universitetet	0,01	0,10
Gennemsnit	0,17	0,22

Note: VIP-årsværk er antallet af videnskabelige medarbejdere (dvs. professorer, lektorer, adjunkter, postdoc, ph.d.er m.fl.) opgjort i årsværk

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation og Danmarks Statistik -

<http://www.danmarksstatistik.dk/da/Statistik/emner/forskning-udvikling-og-innovation/forskning-og-udvikling?tab=dok>

3.3 Bevillinger fordelt på virkemidler

De medvirkende fonde har hver især deres individuelle virkemidler og praksisser for uddeling af midler. For at kunne sammenligne brugen af virkemidler på tværs af fondene er alle medvirkende fonde blevet bedt om at kategorisere deres bevillinger til forskning og udvikling efter en fælles definition – se boks 3.2.

Boks 3.2: Definition af virkemidler til forskning og udvikling

I alt har bevillingerne kunne kategoriseres under 15 forskellige virkemidler. Det drejer sig om:

- Forskeruddannelse: bevillinger til ph.d.-studerende
- Erhvervsforskeruddannelse: bevillinger til ph.d.-studerende, der udover en forskningsinstitution også er tilknyttet en virksomhed under uddannelsen
- Postdoc: bevillinger til midlertidige forskerstillinger, der forudsætter en ph.d.-grad
- Erhvervspostdoc: bevillinger til postdocs, der løser en forsknings- og udviklingsopgave i samarbejde mellem en offentlig institution og en privat virksomhed
- Yngre forskningsledere: bevillinger til forskere med 1-8 års forskningserfaring, der er kvalificerede til at udvikle deres egne forskergrupper (bevillinger på 3-10 mio. kr.)
- Forskningsprojekter: bevillinger på op til 10 mio. kr. til projekter med henblik på gennemførelse af grundforskning eller anvendt forskning
- Udviklingsprojekter: bevillinger på op til 10 mio. kr. til projekter med henblik på gennemførelse af udviklingsprojekter
- Store satsninger: bevillinger på 10 mio. kr. til 50 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter, centre mv.
- Kæmpe satsninger: bevillinger på over 50 mio. kr. til forsknings- og udviklingsprojekter, centre mv.
- Forskningsformidling²⁵: bevillinger til alle typer af formidling – akademisk formidling, populærvidenskabelig formidling, publikationer, udstillinger mv.
- Internationale aktiviteter: bevillinger til f.eks. rejsestipendier, forskningsophold, feltarbejde, deltagelse i internationale netværk.
- Forskningsinfrastruktur: bevillinger til avanceret udstyr, databaser, laboratoriefaciliteter, forsøgsanlæg samt andre værktøjer og faciliteter med henblik på understøttelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter
- Bygninger: bevillinger til universitetsbygninger, videnskabelige museer mv.
- Priser og legater: bevillinger til forskningspriser og forskningslegater mv. til forskere
- Nationale forskningsrejser/ekspeditioner: bevillinger til rejser og ekspeditioner inden for det danske rigsfællesskab

Se mere om valg af metode i kapitel 7.

I tilfælde af at en bevilling rummer aspekter fra flere virkemidler, er fondene blevet bedt om at kategorisere bevillingen ud fra en vurdering af, hvilket virkemiddel bevillingen primært anvender. En bevilling fra en fond kan således kun være registreret under ét virkemiddel. Til gengæld vil projekter, der evt. har modtaget bevillinger fra flere forskellige fonde tælle med som flere bevillinger, når der opgøres på antallet af bevillinger.

Det skal bemærkes, at det ville have været interessant at kunne kortlægge, hvor mange forskere der samlet var tilknyttet/aflønnet via bevillinger fra de medvirkende fonde og puljer under de forskellige virkemidler. Det er imidlertid ikke information, fondene systematisk indsamler, og det er derfor desværre ikke muligt at sætte tal på, hvor mange indlejrede forskerstillinger de enkelte bevillinger dækker over.

²⁵ Herunder er blandt andet Carlsbergfondets bevillinger til afholdelse af en række internationale konferencer.

3.3.1 Antal bevillinger pr. virkemiddel

Som det fremgår af tabel 3.3, har de private fonde i alt registeret 3816 enkeltbevillinger til forskning og udvikling. Målt på antallet af enkeltbevillinger er virkemidlet ”forskningsprojekter” det mest benyttede af de private fonde. I alt har de private fonde registreret 1526 enkeltbevillinger til ”forskningsprojekter” i perioden 2012-2014. Det svarer til 40 pct. af antallet af enkeltbevillinger fra de private fonde. Også enkeltbevillinger til internationale aktiviteter fylder meget. De private fonde har givet 844 enkeltbevillinger til internationale aktiviteter svarende til 22 pct. af deres samlede antal enkeltbevillinger. Endelig har de private fonde givet 432 enkeltbevillinger til forskningsformidling og 318 enkeltbevillinger til postdoc-forløb.

Tabel 3.3

Antal enkeltbevillinger pr. virkemiddel 2012-2014

Virkemiddel	Private fonde og foreninger	Offentlige fonde, puljer og råd
Forskningsprojekter	1526	680
Internationale aktiviteter	844	220
Forskningsformidling	432	70
Postdoc	318	603
Forskningsinfrastruktur	300	17
Forskeruddannelse	87	19
Yngre forskningsledere	82	58
Store satsninger	78	201
Udviklingsprojekter	64	0
Priser og legater	50	6
Bygninger	12	0
Nationale forskningsrejser/ekspeditioner	12	0
Kæmpe satsninger	11	18
Erhvervsforskeruddannelse	9	381
Erhvervpostdoc	0	77
Hovedtotal	3825	2350

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Når man ser på antallet af enkeltbevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer er det, ligesom for de private fonde, også ”forskningsprojekter”, der er uddelt flest enkeltbevillinger af. For de offentlige fonde, råd og puljer svarer det dog kun til 29 pct. af det samlede antal bevillinger. De offentlige fonde, råd og puljer har endvidere givet 603 enkeltbevillinger til postdoc-stipendier samt 381 enkeltbevillinger til erhvervsforskeruddannelsen svarende til henholdsvis 26 og 16 pct. af de offentlige fonde og råds samlede antal enkeltbevillinger.

Igen skal man dog her være opmærksom på, at der for både de private og offentlige fonde, råd og puljers vedkommende med al sandsynlighed også er inkluderet bevillinger til både ph.d.er og postdocs under en række af de øvrige typer af virkemidler.²⁶

²⁶ Lundbeckfonden foretog f.eks. en intern ændring af kategoriseringen af deres virkemidler fra 2012 til 2013, hvor den hidtidige kategori ”projekter”, blev opdelt i 4 underkategorier: ph.d., postdoc, international postdoc og running costs, idet Lundbeckfondens projektbevillinger overvejende blev givet til netop ph.d.- og postdocstipendier og driftsmidler.

3.3.2 Bevilget beløb pr. virkemiddel

Når man i stedet for antallet af bevillinger ser på det samlede bevilgede beløb pr. virkemiddel, ændrer billedet sig en del. Jf. figur 3.3 er virkemidlet ”forskningsprojekter” (dvs. forskningsprojekter på op til 10 mio. kr.) dog også det virkemiddel, de private fonde har udmøntet flest forskningsmidler igennem. I alt er der bevilget 2,2 mia. kr. via ”forskningsprojekter” fra de private fonde.

Næstflest midler har de private fonde bevilget gennem virkemidlet ”store satsninger” (dvs. forskningsprojekter og aktiviteter på mellem 10-49 mio. kr.). I alt har de private fonde bevilget lidt over 1,7 mia. kr. gennem dette virkemiddel.

De private fonde har tilsammen uddelt 1,5 mia. til kæmpe satsninger (dvs. projekter og aktiviteter på over 50 mio. kr.). Blandt kæmpe satsningerne er f.eks. Novo Nordisk Fondens bevilling til ”Center for Biosustainability” på 411 mio. kr. og ”Danish Diabetes Academy” på 202 mio. kr.

De private fonde har derudover uddelt 1,4 mia. kr. via virkemidlet ”bygninger”. Her er billedet især præget af A.P. Møller Fondens bevilling på 655 mio.kr. til Mærsk Bygningen samt de 3 bevillinger på sammenlagt 450 mio. kr., som Villum Fonden, Det Obelske Familiefond og Novo Nordisk Fonden har bevilget til byggeriet af det nye Statens Naturhistoriske Museum.

Endelig har de private fonde i alt givet bevillinger til forskningsinfrastruktur for i alt 693 mio. kr. Det inkluderer bl.a. 280 mio. kr. fra Villum Fonden, hvoraf 70,5 mio. kr. er gået til etableringen af Villum Research Station (Station Nord) i det nordøstlige Grønland samt A.P. Møller Fondens bevilling på 250 mio. kr. til en protonaccelerator til kræftbehandling på Aarhus Universitetshospital.

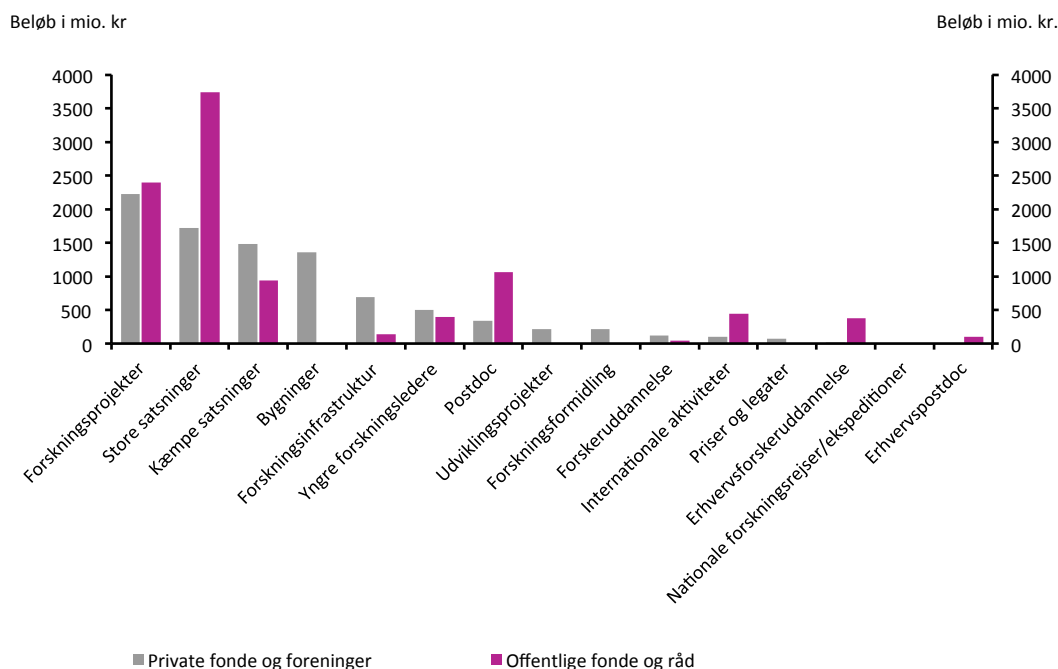
Samlet er 83 pct. af de private fondes bevillinger uddelt gennem disse 5 virkemidler (forskningsprojekter, store satsninger, kæmpe satsninger, forskningsinfrastruktur og bygninger).

De offentlige fonde, råd og puljer har uddelt flest forskningsbevillinger via virkemidlet ”store satsninger” (forskningsprojekter og aktiviteter på 10-49 mio. kr.). I alt har de offentlige fonde, råd og puljer bevilget i alt 3,7 mia. kr. til store satsninger – primært via Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden). Derudover har de offentlige fonde, råd og puljer bevilget 2,4 mia. kr. til forskningsprojekter (projekter op til 10 mio. kr.) – primært via Det Frie Forskningsråd. Endelig har de offentlige fonde og råd bevilget godt 1 mia. til postdoc-forløb.

Samlet er disse 3 virkemidler blevet anvendt til at bevilge 75 pct. af midlerne til forskning og udvikling fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figur 3.3

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Samlet viser figur 3.3, at prioriteringen mellem de forskellige virkemidler er nogenlunde ens på tværs af de private og offentlige fonde, råd og puljer.

Der er dog også en række karakteristiske forskelle. De offentlige fonde og råd understøtter f.eks. i langt højere grad end de private fonde uddannelsen af ph.d.-studerende (primært via Erhvervsforskerordningen under Rådet for Teknologi og Innovation) og bevillinger til postdoc-forløb (primært via Det Frie Forskningsråd).

Det skal i den forbindelse nævnes, at der med al sandsynlighed indgår både ph.d.- og postdoc-forløb i de bevillinger, der er rettet mod etablering af større forskningsgrupper, forskningscentre og forskningsprojekter. Det gælder både i bevillinger fra de private og offentlige fonde og råd. Det er dog (som tidligere beskrevet) ikke muligt i denne kortlægning at afdække omfanget af denne indirekte finansiering af forskeruddannelse.

En anden interessant forskel viser sig i bevillingerne til store satsninger, kæmpe satsninger og bygninger. Både de private og de offentlige fonde og råd giver bevillinger til store satsninger og til kæmpe satsninger. Men de private fonde er i stand til at understøtte deres indsatser med betydelige større enkeltbevillinger end de offentlige fonde, råd og puljer har mulighed for. Hvor det højeste bevilgede beløb i en enkelt bevilling fra de offentlige fonde og råd er på knap 75 mio. kr. fra Højteknologifonden, er der 6 af de 11 bevillinger fra de private fonde til kæmpe satsninger, der er på mere end 100 mio. kr.

Det samme gælder bevillingerne til bygninger. Her er det kun de private fonde, der har ydet bevillinger. De offentlige fonde og råd har slet ikke mulighed for at understøtte denne type af

indsats. Bevillinger af den type, som de private fonde har ydet til f.eks. etableringen af det nye Naturhistoriske Museum, vil således normalt kræve en særbevilling på finansloven, hvis der skulle findes offentlig finansiering til projektet.

3.4 Bevillinger opgjort i forhold til videnskabelige hovedområder

De private og offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, er blevet bedt om at angive, hvilket videnskabeligt hovedområde, deres bevilling falder inden for (se boks 3.3). Hvis bevillingen efter fondens vurdering dækker flere videnskabelige hovedområder, er fonden blevet bedt om at vurdere, hvilket videnskabeligt hovedområde bevillingen primært falder inden for. Hvis bevillingen falder ligeligt eller nogenlunde ligeligt mellem forskellige videnskabelige hovedområder, er bevillingen angivet som tværvidenskabelig (se mere om valg af metode i kapitel 7).

Boks 3.3: Opdeling på videnskabelige hovedområder

Bevillingerne er kategoriseret ud fra følgende videnskabelige hovedområder:

- Naturvidenskab
- Sundhedsvidenskab
- Teknisk videnskab
- Jordbrugs- og veterinærvidenskab
- Samfundsvidenskab
- Humaniora
- Tværvidenskab (dvs. på tværs af de videnskabelige hovedområder)
- Andet (kun brugt, hvis det ikke har været muligt at sætte videnskabeligt hovedområde på bevillingen)

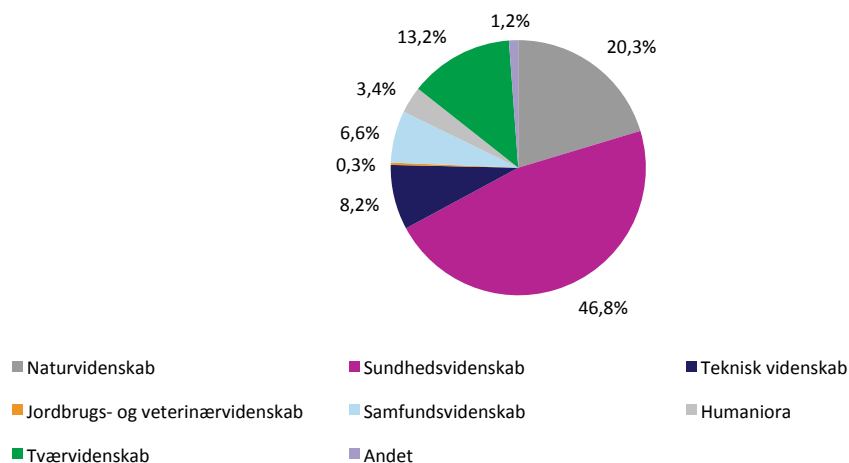
Se mere om den valgte metode i kortlægningens kapitel 7.

Det fremgår af figur 3.4, at det sundhedsvidenskabelige hovedområde spiller en stor rolle i forhold til bevillingerne fra de private fonde. Knap halvdelen af bevillingerne fra de private fonde falder således inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde (i alt 4,2 mia. kr. svarende til 47 pct.).

Også det naturvidenskabelige område spiller en forholdsvis stor rolle for de private fonde. I alt har de private fonde bevilget 1,8 mia. kr. til området svarende til 20 pct. af deres samlede midler til forskning og udvikling.

Figur 3.4

Fordeling på videnskabelige hovedområder fra private fonde og foreninger i perioden 2012-2014

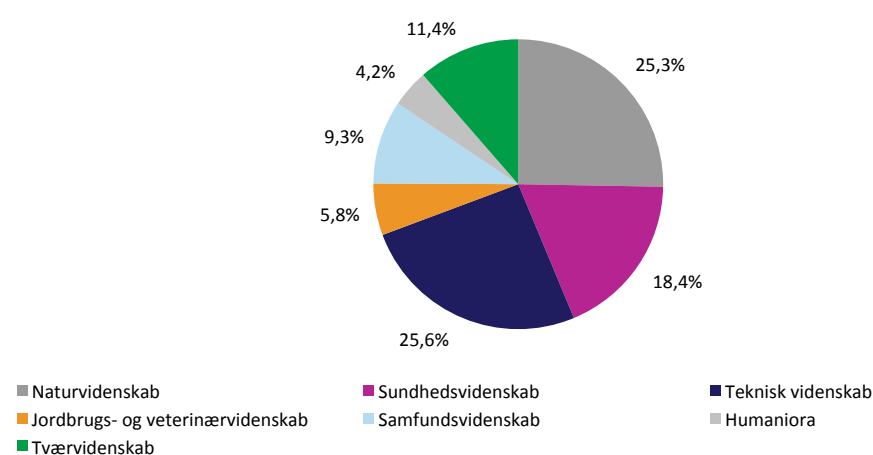

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Når man tilsvarende ser på fordelingen af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer, viser figur 3.5, at bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer fordeler sig mere jævnt på tværs af de forskellige videnskabelige hovedområder. Således viser figur 3.5, at 26 pct. af bevillingerne fra de offentlige råd og puljer er gået til forskning og udvikling inden for det teknisk videnskabelige område, 25 pct. er gået til bevillinger inden for det naturvidenskabelige område, og 18 pct. er gået til bevillinger inden for det sundhedsvidenskabelige område.

Figur 3.5

Fordeling på videnskabelige hovedområder fra offentlige fonde og råd i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 3.4 og 3.5 illustrerer endvidere, at der ikke er væsentlig forskel mellem de offentlige fonde, råd og puljer og de private fonde, når blikket rettes mod bevillinger inden for de humanistiske og samfundsvidenskabelige hovedområder. Til gengæld viser figurerne, at det næsten udelukkende er de offentlige fonde, råd og puljer, der yder bevillinger inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab. 5,8 pct. af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer er således gået til dette område, mens det kun gælder 0,3 pct. af bevillingerne fra de private fonde.

3.5 Opsamling

Forskning er et meget væsentligt indsatsområde for de private fonde

Samlet set viser kortlægningen, at forskning og udvikling er et væsentligt investeringsområde for alle de medvirkende fonde og puljer. Samlet har de private fonde tilsammen bevilget godt 9 mia. kr. til forskning og udvikling i perioden 2012-2014. Det er 600 mio. kr. mindre, end hvad de 8 offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, har bevilget til forskning og udvikling i samme periode. Dette understreger endnu engang de private fondes store betydning på forskningsområdet og deres indflydelse på dansk forskning.

Kortlægningen viser, at alle 12 medvirkende fonde har bevilget en betydelig del af deres midler til forskningsområdet. Men kortlægningen viser også, at der er betydelige forskelle i, hvor store beløb de enkelte fonde har bevilget til forskning og udvikling i perioden. Novo Nordisk Fonden er klart den største bevillingsgiver af de 12 private fonde og har alene med sine forskningsbevillinger på samlet 2,3 mia. kr., stået for 26 pct. af de 12 private fondes samlede bevillinger til forskning og udvikling i perioden.

De private fonde yder især forskningsbevillinger til de danske universiteter – og herunder især til Københavns Universitet

Når man ser på, hvem der er modtagere af forskningsbevillingerne, tegner der sig i grove træk det samme mønster på tværs af de offentlige og private fonde. For både de offentlige og private fonde er uddannelses- og forskningsinstitutioner (og herunder især de danske universiteter) således de største modtagere af bevillingerne.

Der er imidlertid på tværs af de 8 danske universiteter forskelle i forhold til, hvor mange midler de har tiltrukket fra henholdsvis de private og offentlige fonde, råd og puljer i den 3-årige periode. De private fonde har særligt bevilget midler til Københavns Universitet. Mere end halvdelen af de private fondes universitetsbevillinger er gået til Københavns Universitet, mens det samme er tilfældet for lidt mere end en tredjedel af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Hvis man tager højde for størrelsesforskellen mellem universiteterne, er billedet dog en smule anderledes. Målt i forhold til bevilling pr. VIP-årsværk er Københavns Universitet fortsat det universitet, der har tiltrukket flest midler fra de 12 private fonde, mens det opgjort på denne måde er Aarhus Universitet, der er den største modtager af bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Kortlægningen viser også, at Københavns Universitet, Syddansk Universitet og Copenhagen Business School har modtaget flere forskningsbevillinger fra private fonde end fra offentlige fonde og råd i perioden 2012-2014, mens det omvendte er tilfældet for Aarhus Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet, Roskilde Universitet og IT-Universitetet.

De private fonde har givet meget store enkeltbevillinger til kæmpe satsninger og byggeri
Kortlægningen viser, at der er mange fællestræk imellem, hvordan de private og de offentlige fonde, råd og puljer uddeler deres bevillinger, men også en række forskelle når man kigger nærmere efter.

Både private og offentlige fonde, råd og puljer uddeler de fleste af deres midler i form af forskningsprojekter, store satsninger og kæmpe satsninger. Men når man ser nærmere på bevillingerne til kæmpe satsninger, har enkeltbevillingerne fra de private fonde været langt større end de tilsvarende bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer. Hvor det højest bevilgede beløb i en enkelt bevilling hos de offentlige fonde og råd er en bevilling på knap 75 mio. kr. fra Højteknologifonden, er der således 6 af de 11 bevillinger fra de private fonde til kæmpe satsninger, der har været på mere end 100 mio. kr. De private fonde har også givet en række meget store bevillinger til byggeri, mens de offentlige fonde, råd og puljer slet ikke har støttet byggeri.

Endelig har både private og offentlige fonde, råd og puljer støttet uddannelsen af ph.d.-studerende og ansættelsen af postdocs, men de offentlige fonde og råd har både i antal bevillinger og i mio. kr. i langt højere grad end de private fonde understøttet uddannelsen af ph.d.-studerende (primært via Erhvervsforskerordningen under Rådet for Teknologi og Innovation) og bevillinger til postdoc-forløb (primært via Det Frie Forskningsråd). Det er dog muligt, at dette billede ville have set anderledes ud, hvis det havde været muligt at opgøre antallet af indlejrede bevillinger til ph.d. og postdoc i de øvrige virkemidler.

De private fonde bevilger en stor del af deres midler inden for det sundhedsvidenskabelige forskningsområde

Kortlægningen viser, at de private fonde i høj grad har koncentreret deres forskningsmidler omkring det sundhedsvidenskabelige hovedområde, som i alt har modtaget 47 pct. af de private fondes forskningsmidler. For de offentlige fonde, råd og puljer er det kun tilfældet for 18 pct. af det bevilgede beløb. De offentlige fonde, råd og puljer bevilger i langt højere grad end de private fonde midler inden for naturvidenskab og især teknisk videnskab.

4

4. Bevillinger til forskning og udvikling på videnskabelige hovedområder

Der sættes i dette kapitel fokus på, hvordan støtten fra kortlægningens private og offentlige fonde og råd mere konkret fordeler sig inden for de 6 videnskabelige hovedområder, ligesom der sættes fokus på den tværvideenskabelige forskning. De omfattede fonde er alle blevet bedt om, ud over at angive et videnskabeligt hovedområde, virkemiddel og en modtager for alle bevillinger, også at angive hvilket fagområde deres bevillinger henhører under (for definitioner af kortlægningens fagområder se rapportens appendiks B i kapitel 9). Disse oplysninger giver mulighed for et mere detaljeret og nuanceret indblik i de omfattede offentlige og private fondes forskningsbevillinger på tværs af de videnskabelige hovedområder (se mere om den anvendte metode i kapitel 7).

4.1 Bevillinger til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling

Som vist i tabel 4.1, har de private fonde i perioden 2012-2014 samlet bevilget 4,2 mia. kr. til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling. Tabel 4.1 viser, at den markante støtte til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling særligt kan tilskrives 4 af kortlægningens private fonde; Novo Nordisk Fonden, Lundbeckfonden, A.P. Møller Fonden og Kræftens Bekæmpelse.

Novo Nordisk fonden har samlet bevilget 1,1 mia. kr. til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling, mens A.P. Møller Fonden har bevilget 928 mio.kr. Derudover har Kræftens Bekæmpelse og Lundbeckfonden bevilget hhv. 788 mio. kr. og 705 mio.kr. til formålet i samme periode.

Bevillingerne betyder, at de 4 fonde tilsammen har stået for 84 pct. af de samlede midler fra de private fonde til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling.

Af de 4 fonde er 2, Novo Nordisk Fonden og Lundbeckfonden, primært forskningsfinansierende fonde med en fokuseret indsats inden for det sundhedsvidenskabelige område. De 2 fonde har bevilget hhv. 96 pct. og 97 pct. af deres samlede almennyttige donationer til forskningsaktiviteter, og heraf har Lundbeckfonden bevilget 56 pct. til sundhedsvidenskabelig forskning, mens Novo Nordisk Fonden har bevilget 49 pct. af sin støtte inden for samme område.

Kræftens Bekæmpelse og A.P. Møller Fonden adskiller sig en smule fra de 2 andre fonde, idet de 2 fonde ikke primært er forskningsfinansierende fonde, men i stedet understøtter en bredere række af almennyttige aktiviteter. Begge fonde har dog, ligesom Lundbeckfonden og Novo Nordisk Fonden, fokuseret deres forskningsmæssige indsats inden for sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling, hvilket understreges af, at Kræftens Bekæmpelse har bevilget 100 pct. af sine forskningsmidler inden for det sundhedsvidenskabelige område, mens A.P. Møller Fonden har bevilget 76 pct. af sine forskningsmidler inden for det sundhedsvidenskabelige område. For

A.P. Møller Fonden drejer det sig om 2 kæmpe satsninger, nemlig Fondens bevilling på 655 mio.kr. til Mærsk Bygningen på Københavns Universitet og Fondens bevilling på 250 mio. kr. til en protonaccelerator ved det nye Dansk Center for Partikelterapi på Aarhus Universitetshospital, Skejby.

Tabel 4.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det sundhedsvidenskabelige hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til sundhedsvidenskabelig FoU	Sundhedsvidenskabs andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til sundhedsvidenskabelig FoU
Private fonde og foreninger	4.236	47 %	100 %
Novo Nordisk Fonden	1.130	49 %	27 %
A.P. Møller Fonden	928	76 %	22 %
Kræftens Bekæmpelse	788	100 %	19 %
Lundbeckfonden	705	56 %	17 %
TrygFonden	280	58 %	6,6 %
Nordea-fonden	245	91 %	5,8 %
Velux Fonden	98	32 %	2,3 %
Det Obelske Familiefond	59	25 %	1,4 %
Realdania	5	1,5 %	0,1 %
Villum Fonden	0	0 %	0 %
Carlsbergfondet	0	0 %	0 %
Industriens Fond	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	1.778	18 %	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	883	23 %	50 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	748	17 %	42 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	141	11 %	7,9 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	7	6,6 %	0,4 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

Det fremgår af tabel 4.1, at der ud over de 4 tidligere nævnte bidragsydere inden for området også er en række andre fonde, der har bevilget en væsentlig del af deres støtte til sundhedsvidenskabelig forskning, selvom disse fondes midler, relativt set, udgør en mindre andel af de samlede sundhedsvidenskabelige forsknings- og udviklingsmidler. Dette drejer sig om Nordea-fonden (245 mio. kr.), TrygFonden (280 mio. kr.), Velux Fonden (98 mio. kr.) og Det Obelske Familie Fond (59 mio. kr.). De 4 fonde har bevilget hhv. 91 pct., 58 pct., 32 pct. og 25 pct. af deres samlede forsknings- og udviklingsmidler inden for det sundhedsvidenskabelige område, men udgør hver især under 8 pct. af de private fondes samlede støtte til området.

Tabel 4.1 viser desuden, at de offentlige fonde, råd og puljer har bevilget et markant mindre beløb til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling end de private fonde i perioden. De offentlige fonde, råd og puljer har i perioden 2012-2014 bevilget 1,8 mia. kr. til sundhedsvidenska-

belig forskning og udvikling, hvilket er 2,5 mia. kr. færre end de private fonde. Det er blandt de offentlige fonde, råd og puljer særligt Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden), der har bevilget midler til området. Disse fonde har tilsammen stået for 92 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede forskningsstøtte til det sundhedsvidenskabelige område. Det Frie Forskningsråd har samlet bevilget 883 mio. kr. til området, mens Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) har bevilget 748 mio. kr.

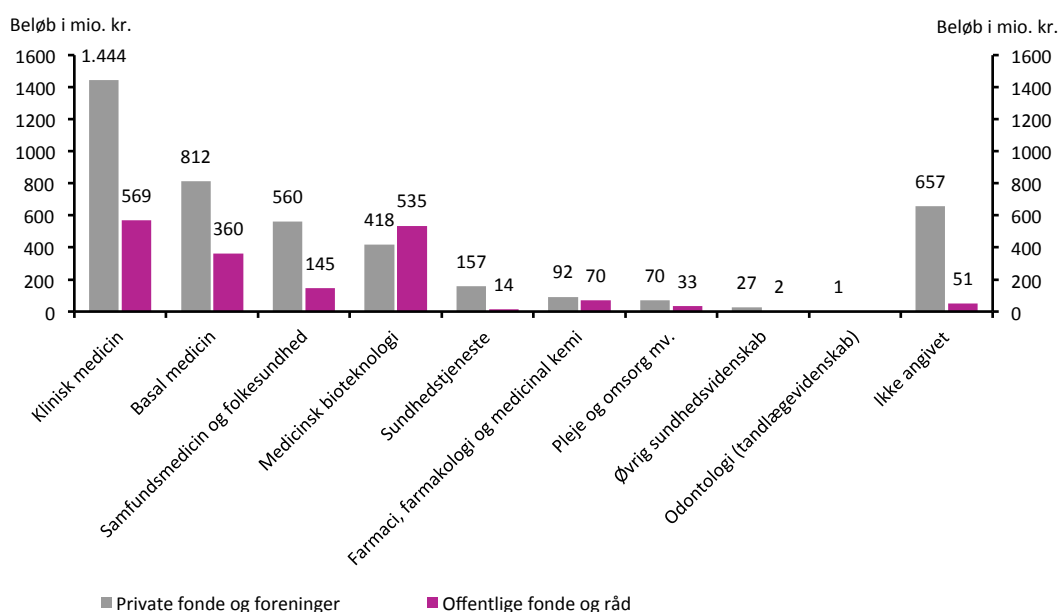
Bevillingerne til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling udgør for Det Frie Forskningsråd 23 pct. af rådets samlede forsknings- og udviklingsmidler, mens de for Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) udgør 17 pct.

4.1.1 Fordelingen af midler på tværs af de sundhedsvidenskabelige fagområder

Figur 4.1 illustrerer, hvordan de forskellige fonde har fordelt deres bevillinger på tværs af de forskellige sundhedsvidenskabelige fagområder.

Figur 4.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til sundhedsvidenskabelige fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Der tegner sig overordnet et billede af, at de private fonde har koncentreret en væsentlig del af deres forsknings- og udviklingsmidler inden for klinisk medicin og basal medicin. Klinisk medicin er dog det område, der har modtaget flest midler fra de private fonde i perioden. Området har samlet set modtaget 1,4 mia. kr., hvoraf Novo Nordisk Fonden alene har stået for 46 pct. af disse midler (657 mio. kr.). Derudover har også A.P. Møller Fonden bevilget et betydeligt beløb til klinisk medicin (273 mio.kr), der særligt er givet til partikelterapi ved Aarhus Universitetsho-

spital i Skejby. Klinisk medicin omfatter eksempelvis forskellige former for metabolismeforskning²⁷ (herunder diabetesforskning) og kræftforskning.

Basal medicin er endvidere det fagområde, der har modtaget næstflest af de sundhedsvidenskabelige forskningsmidler fra de private fonde (samlet 812 mio. kr.). Området har særligt modtaget en væsentlig del af sine midler fra Lundbeckfonden, som alene har stået for knap 50 pct. (405 mio. kr.) af de private fondes støtte til området. Derudover har også Kræftens Bekæmpelse bevilget et betydeligt beløb til området (319 mio. kr.). Foreningen har stået for 39 pct. af de private fondes samlede støtte til området. Basal medicin omfatter eksempelvis hjerneforskning, forskning i genetik og forskning i medicinsk kemi.

Det skal endvidere bemærkes, at der for 657 mio. kr. af de private fondes midler inden for området ikke er angivet et fagområde, da det ikke har været muligt at indpasse disse bevillinger under specifikke fagområder. Der er her hovedsageligt tale om A.P. Møller Fondens donation til Mærsk Bygningen på Københavns Universitet.

Ses der på de offentlige fonde, råd og puljers bevillinger inden for området, fremgår der visse ligheder men også væsentlige forskelle i forhold til de private fonde. Ligesom for de private fonde er en betydelig del af midlerne fra de offentlige fonde, råd og puljer gået til klinisk medicin (569 mio. kr.) og basal medicin (360 mio. kr.). Medicinsk bioteknologi (535 mio. kr.) er dog, når der alene ses på de offentlige fonde, råd og puljers forskningsstøtte, større end basal medicin. Beløbene, der er bevilget til de 3 fagområder, er dog betydeligt mindre for de offentlige fonde, råd og puljer end for de private fonde.

Der tegner sig på baggrund af de private fonde og de offentlige fonde og puljers bevillinger på tværs af de sundhedsvidenskabelige fagområder et klart billede af, at klinisk medicin og basal medicin er de 2 største fagområder inden for det sundhedsvidenskabelige hovedområde. De 2 områder er endvidere ikke alene de 2 største inden for det sundhedsvidenskabelige område men også på tværs af alle de videnskabelige hovedområder. Det er i den forbindelse værd at bemærke, at klinisk medicin er knap 50 pct. større end fagområdet basal medicin set i forhold modtagne donationer.

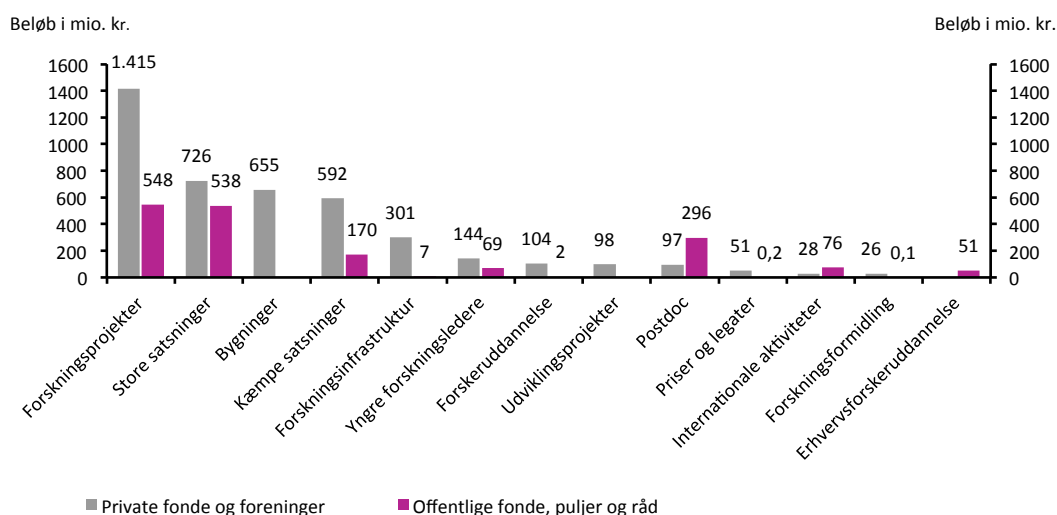
²⁷ Metabolisme er en generel betegnelse på de kemiske processer i kroppen, der omsætter luft, mad og andre materialer til stoffer, som kroppen har brug for, for at kunne fungere.

4.1.2 De mest anvendte virkemidler inden for det sundhedsvidenskabelige område

Figur 4.2 viser, hvilke virkemidler de private fonde og de offentlige fonde og råd har benyttet i deres støtte af sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling.

Figur 4.2

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til sundhedsvidenskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 4.2 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for det sundhedsvidenskabelige område

Det fremgår af figuren, at forskningsprojekter på max 10 mio. kr. for både de private fonde (1,4 mia.kr.) og de offentlige fonde og råd (548 mio. kr.) er det mest støttede virkemiddel inden for området. Virkemidlet udgør for de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer hhv. 33 pct. og 31 pct. af den samlede sundhedsvidenskabelige forskningsstøtte. Det fremgår desuden, at både de private fonde (726 mio. kr.) og de offentlige fonde, råd og puljer (538 mio. kr.) også i høj grad har støttet store satsninger inden for området. Virkemidlet udgør 17 pct. af de private fondes samlede midler, mens det udgør 30 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede midler.

De private fonde har også i høj grad støttet bygninger (655 mio.kr.), kæmpe satsninger (592 mio. kr.) og forskningsinfrastruktur (301 mio. kr.). De 3 virkemidler udgør hhv. 15 pct., 14 pct. og 7 pct. af de private fondes samlede forskningsstøtte inden for området. Det er her værd at bemærke, at støtten til bygninger udgøres af én stor donation, nemlig den tidligere omtalte bevilling fra A.P. Møller Fonden på 655 mio.kr. til Mærsk Bygningen på Københavns Universitet. Derudover er det værd at bemærke, at støtten til kæmpe satsninger udelukkende udgøres af 4 donationer, som kommer fra hhv. Novo Nordisk Fonden (2 enkeltbevillinger, samlet værdi kr. 382 mio. kr.), Nordea-fonden (1 enkeltbevilling, værdi kr. 150 mio. kr.) og Lundbeckfonden (1 enkeltbevilling, værdi 60 mio. kr.).

De offentlige fonde, råd og puljer har imidlertid, i modsætning til de private fonde, støttet postdoc-bevillinger med en væsentlig andel af deres midler (296 mio. kr.). Virkemidlet udgør 17 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede støtte til området. Støtten til postdoc-stipendier

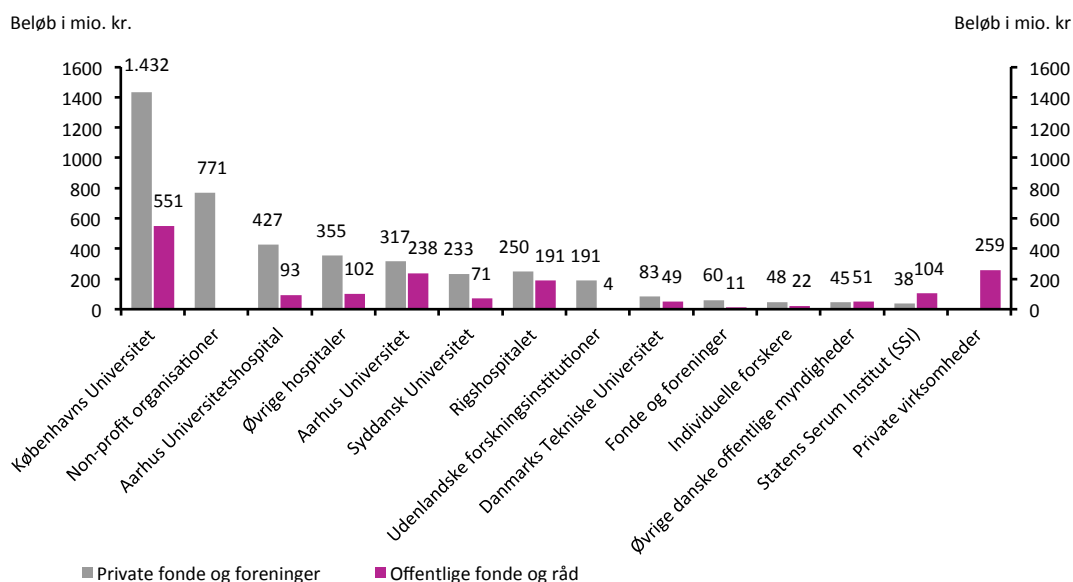
kommer udelukkende fra Det Frie Forskningsråd. Postdoc-støtten udgør derimod for de private fonde et betydeligt mindre beløb (97 mio. kr.). Det er i den forbindelse væsentligt at være opmærksom på, at der kan indgå støtte til postdoc i flere af fondenes store og kæmpe satsninger, men at denne konkrete støtte ikke har været mulig at belyse i rapporten.

4.1.3 De største bevillingsmodtagere inden for det sundhedsvidenskabelige område

Figur 4.3 illustrerer, hvordan de private fonde og offentlige fonde, råd og puljers bevillinger til sundhedsvidenskabelig forskning og udvikling fordeler sig på forskellige modtagere.

Figur 4.3

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til sundhedsvidenskab fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Det fremgår af figuren, at både de private fonde og de offentlige fonde og råd med deres sundhedsvidenskabelige støtte i høj grad har støttet danske universiteter. For begge parter er Københavns Universitet og Aarhus Universitet de største modtagere blandt universiteterne. Københavns Universitet har dog modtaget markant flere midler end Aarhus Universitet. De private fonde har ydet hhv. 1,4 mia. kr., hvilket svarer til 34 pct. af deres sundhedsvidenskabelige forskningsmidler til Københavns Universitet og 317 mio. kr., hvilket svarer til 7,5 pct. af deres sundhedsvidenskabelige forskningsmidler til Aarhus Universitet. På samme måde har de offentlige fonde og råd ydet 551 mio. kr., hvilket svarer til 31 pct. af deres sundhedsvidenskabelige forskningsmidler til Københavns Universitet, mens de har ydet 238 mio. kr., svarende til 13 pct. af deres sundhedsvidenskabelige forskningsmidler til Aarhus Universitet.

De danske hospitaler er den gruppe, der samlet har modtaget næstmest støtte til sundhedsvidenskabelig forskning. Hospitalerne har samlet modtaget 1 mia. kr. fra de private fonde til sundhedsvidenskabelig forskning, mens de har modtaget 386 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer. Disse midler er særligt gået til Aarhus Universitetshospital og Rigshospitalet. Støtten til

hospitalet udgør for de private fonde 24 pct., af deres samlede midler til området, mens støtten for de offentlige fonde, råd og puljer udgør 22 pct.

De private fonde har desuden, i modsætning til de offentlige fonde og råd, også ydet et væsentligt bidrag til danske non-profit organisationer (771 mio. kr.). Bidraget udgør 18 pct. af deres samlede forskningsmidler inden for området. Støtten er f.eks. gået til Kræftens Bekæmpelses egne forskningsaktiviteter. Derudover har de private fonde også, i modsætning til de offentlige fonde og råd samt i modsætning til billedet inden for de andre hovedområder, ydet en væsentlig støtte til udenlandske universiteter og forskningsinstitutioner. Udenlandske universiteter og forskningsinstitutioner har samlet modtaget 191 mio. kr. af de private fondes samlede støtte til sundhedsvidenskabelig forskning. Disse midler kommer hovedsageligt fra Novo Nordisk Fonden, som ud over deres primære fokus på dansk forskning og udvikling også støtter forskning og udvikling i nordiske lande.

De offentlige fonde, råd og puljer har derimod, i modsætning til de private fonde, ydet en væsentlig støtte til forskellige typer virksomheder (259 mio. kr.). De offentlige fonde, råd og puljer har støttet virksomheder med 15 pct. af deres midler til området.

4.2 Bevillinger til naturvidenskabelig forskning og udvikling

Som vist i tabel 4.2, har de private fonde samlet bevilget 1,8 mia.kr. til naturvidenskabelig forskning og udvikling i perioden 2012-2014. Det er blandt de private fonde især Villum Fonden, der har bevilget markante beløb til naturvidenskab i kortlægningens 3-årige periode. Villum Fonden har støtte af grundlagsskabende naturvidenskabelig forskning som et af sine hovedformål. Fonden har i perioden bevilget 1 mia. kr. eller 76 pct. af sine samlede forskningsmidler til naturvidenskabelig forskning. Dette er markant mere end nogen anden af de 11 medvirkende private fonde. Den store støtte til naturvidenskabelig forskning og udvikling betyder, at fondens bevillinger udgør 54 pct. af de private fondes samlede støtte til området.

Tabel 4.2

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det naturvidenskabelige hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til naturvidenskabelig FoU	Naturvidenskabs andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til naturvidenskabelig FoU
Private fonde og foreninger	1.842	20 %	100 %
Villum Fonden	1.000	76 %	54 %
A.P. Møller Fonden	210	17 %	11 %
Carlsbergfondet	209	49 %	11 %
Novo Nordisk Fonden	176	7,6 %	9,5 %
Lundbeckfonden	125	10 %	6,8 %
Det Obelske Familiefond	112	48 %	6,1 %
Nordea-fonden	10	3,5 %	0,5 %
Industriens Fond	0,2	0,1 %	0,01 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Realdania	0	0 %	0 %
TrygFonden	0	0 %	0 %
Velux Fonden	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	2.437	25 %	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	1.524	40 %	63 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	600	48 %	25 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	288	6,4 %	12 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	27	25 %	1,1 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

Udover Villum Fondens støtte har området også modtaget støtte fra A.P. Møller Fonden, der i perioden har bevilget 210 mio. kr. til området (heraf er 200 mio. kr. gået til det nye Experimentarium), ligesom Carlsbergfondet har bevilget 209 mio. kr. Desuden har Novo Nordisk Fonden og Lundbeckfonden også ydet væsentlige bidrag til området med beløb på hhv. 176 mio. kr. og 125 mio. kr. De 4 sidstnævnte fonde udgør alle næsten samme procentdel af den samlede støtte fra de private fonde til naturvidenskabelig forskning og udvikling, nemlig mellem 7-11 pct. Der er dog for de 4 fonde betydelige forskelle i, hvor højt området er prioriteret internt i den enkelte fond. Dette kommer til udtryk ved, at området samlet udgør 49 pct. af Carlsbergfondets støtte til forskning og udvikling, mens samme tal for A.P. Møller Fonden er 17 pct., hvorimod det for Lundbeckfonden og Novo Nordisk Fonden er hhv. 10 og 8 pct.

Endelig har Det Obelske Familiefond også støttet naturvidenskabelig forskning og udvikling i perioden. Fonden har bevilget 112 mio. kr. til området. Størstedelen af denne støtte, nemlig 100 mio.kr., er fondens bevilling til det Naturhistoriske Museum. Støtten til naturvidenskabelig forskning udgør som følge af denne ene store bevilling 48 pct. af fondens samlede bevillinger til forskning og udvikling i perioden 2012-2014, mens midlerne i forhold til de samlede midler fra de private fonde til naturvidenskabelig forskning og udvikling udgør 6 pct.

Tabel 4.2 viser desuden, at de offentlige fonde, råd og puljer i samme periode har bevilget 2,4 mia. kr. til naturvidenskabelig forskning og udvikling, hvilket er knap 600 mio. kr. mere end de private fonde. Tabel 4.2 viser, at Det Frie Forskningsråd er den største bidragsyder til naturvidenskabelig forskning og udvikling – og at dette ikke alene er blandt de offentlige fonde, råd og puljer, men også på tværs af alle kortlægningens fonde. Det Frie Forskningsråd har i den 3-årige periode sammenlagt bevilget 1,5 mia. kr. dvs. 40 pct. af rådets samlede støtte til naturvidenskabelig forskning, hvilket er markant mere end nogle af de private fonde, der indgår i undersøgelsen. Det Frie Forskningsråd har stået for knap 63 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers støtte til området. Også Danmarks Grundforskningsfond har bevilget et væsentligt beløb til naturvidenskabelig forskning og udvikling, nemlig 600 mio. kr., og dette beløb udgør 48 pct. af fondens forskningsmidler.

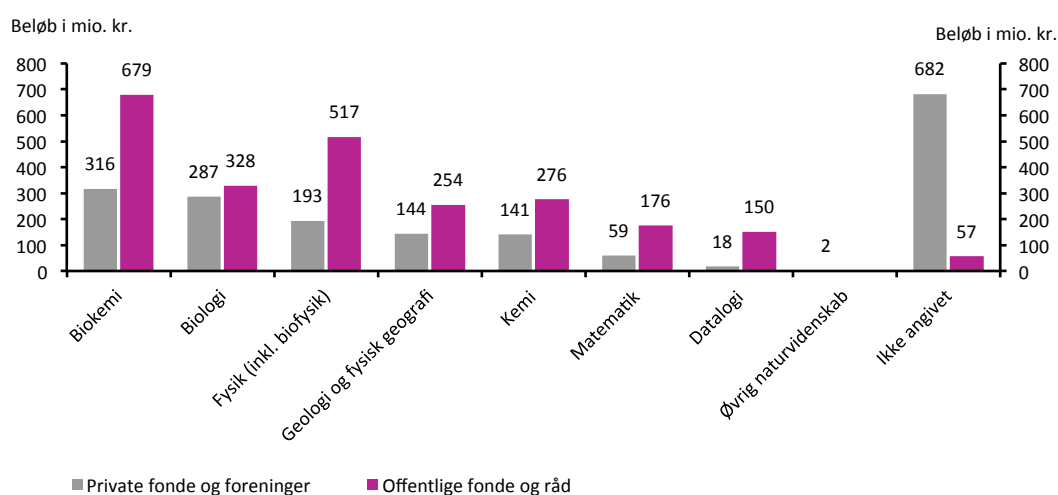
4.2.1 Fordelingen af midler på tværs af de naturvidenskabelige fagområder

Figur 4.4 viser, at de private fondes bevillinger til naturvidenskabelig forskning og udvikling fordeler sig over flere fagområder end inden for det sundhedsvidenskabelige område. Størstedelen af de private fondes midler til naturvidenskabelig forskning og udvikling, i alt 43 pct., er gået til områderne: biokemi (316 mio. kr.), biologi (287 mio. kr.) og fysik (inkl. biofysik) (193 mio. kr.). Det er også inden for disse fagområder, at Villum Fonden særligt har placeret sin støtte til naturvidenskabelig forskning og udvikling. Fonden har stået for 58 pct. af de samlede private bidrag til de 3 områder.

En betydelig del af de private fondes midler inden for det naturvidenskabelige hovedområde har imidlertid ikke et tilhørende fagområde. Dette drejer sig om 682 mio. kr., der især er gået til bygninger, hvorfor det ikke giver mening at tale om fagområder. Disse midler er blandt andet gået til etableringen af det nye Naturhistoriske Museum, som samlet har modtaget 450 mio. kr. samt til det nye Experimentarium, som er blevet støttet med en bevilling på 200 mio. kr. Således udgør disse bevillinger en stor andel af de private fondes samlede bevillinger inden for området.

Figur 4.4

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til naturvidenskabelige fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Det fremgår af figur 4.4, at de offentlige fonde, råd og puljers bevillinger til naturvidenskabelig forskning og udvikling, ligesom de private fondes bevillinger, er fordelt bredt ud på tværs af samtlige af de naturvidenskabelige fagområder. De offentlige fonde, råd og puljer har endvidere, ligesom de private fonde, bevilget flest midler til biokemi (679 mio. kr.). De offentlige fonde, råd og puljers støtte til biokemi er endvidere dobbelt så stor som støtten fra de private fonde. Derudover har de offentlige fonde og puljer også bevilget betydelige beløb til fysik (inkl. biofysik) (517 mio. kr.).

Selvom de offentlige fonde, råd og puljer i perioden har støttet bredt på tværs af de naturvidenskabelige fagområder, har biokemi og fysik (inkl. biofysik) modtaget markant flere midler end de andre fagområder. Blandt de offentlige fonde, råd og puljer, har Det Frie Forskningsråd, som er den største bidragsyder inden for området, bevilget en stor del af sine midler til biokemi (509 mio. kr.). Derudover kommer støtten til fysik særligt fra både Det Frie Forskningsråd (272 mio.kr) og Danmarks Grundforskningsfond (223 mio. kr.).

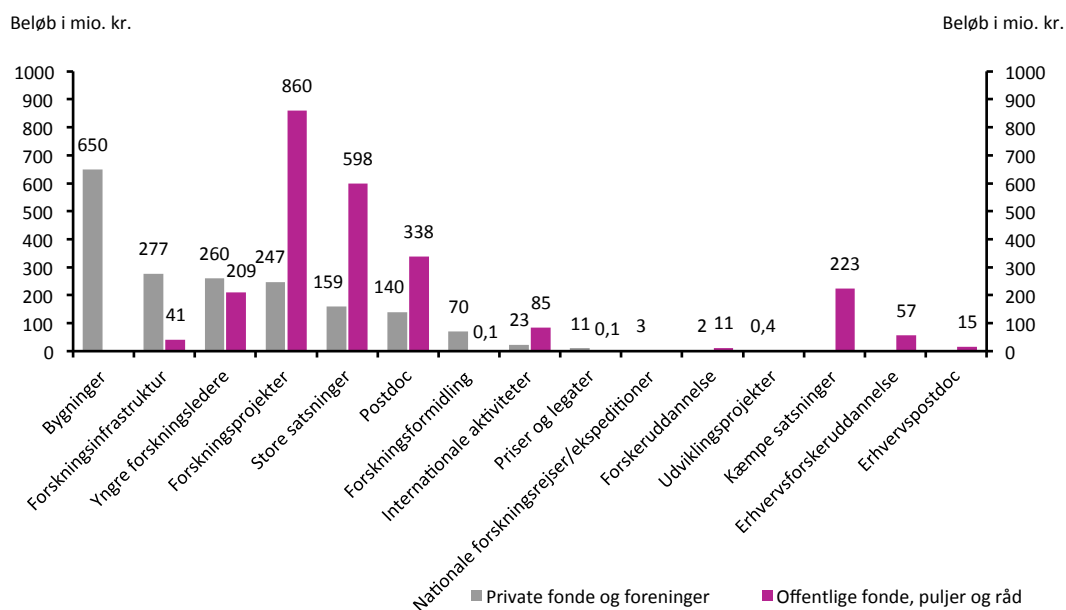
Biokemi er samlet set med ca. 1 mia. kr. af de samlede forsknings- og udviklingsmidler det mest støttede fagområde inden for naturvidenskab og det tredjestørste fagområde på tværs af alle de 6 videnskabelige hovedområder.

4.2.2 De mest anvendte virkemidler inden for det naturvidenskabelige område

Figur 4.5 viser, hvordan de private fondes og de offentlige fonde, råd og puljers forsknings- og udviklingsmidler til naturvidenskab fordeler sig på kortlægningens forskellige virkemidler. Det fremgår af figuren, at der mellem de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer er væsentlige variationer i, hvilke virkemidler der har været støttet inden for naturvidenskabelig forskning og udvikling i perioden, men der tegner sig også visse ligheder.

Figur 4.5

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til naturvidenskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 4.5 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for det naturvidenskabelige område

Figuren viser, at den største andel af de private fondes midler i perioden er gået til bygninger inden for det naturvidenskabelige område. Der er her tale om de 4 tidligere nævnte bevillinger til Statens Naturhistoriske Museum og det nye Experimentarium, som samlet udgør lidt over 35 pct. af de samlede midler fra de private fonde (650 mio. kr.). Statens Naturhistoriske Museum er støttet af Det Obelske Familiefond og Novo Nordisk Fonden, som begge har ydet bevillinger på 100 mio. kr. samt af Villum Fonden, som har ydet en bevilling på 250 mio. kr. Det nye Experimentarium er derimod støttet af A.P. Møller Fonden, som har støttet museet med en bevilling på 200 mio. kr.

De private fonde har desuden ydet væsentlig støtte til forskningsinfrastruktur inden for det naturvidenskabelige område (277 mio. kr.). Virkemidlet udgør knap 15 pct. af de private fondes støtte til området. Hverken bygninger eller forskningsinfrastruktur har modtaget væsentlig støtte fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Derimod er de offentlige fonde, råd og puljers bevillinger i højere grad koncentreret omkring forskningsprojekter på max 10 mio. kr., som udgør 35 pct. (860 mio. kr.) af deres samlede støtte til området og store satsninger, som udgør 25 pct. (598 mio. kr.) af de offentlige fonde, råd og puljers samlede støtte til området. Men også postdocs og kæmpe satsninger har modtaget væsentlig støtte fra de offentlige fonde, råd og puljer. De 2 virkemidler udgør hhv. 14 pct. (338 mio. kr.) og 9,2 pct. (223 mio. kr.) af de offentlige fonde, råd og puljers støtte til området. Virkemidlerne har modtaget markant mere støtte fra de offentlige fonde og råd end fra de private fonde i perioden.

4.2.3 De største bevillingsmodtagere inden for det naturvidenskabelige område

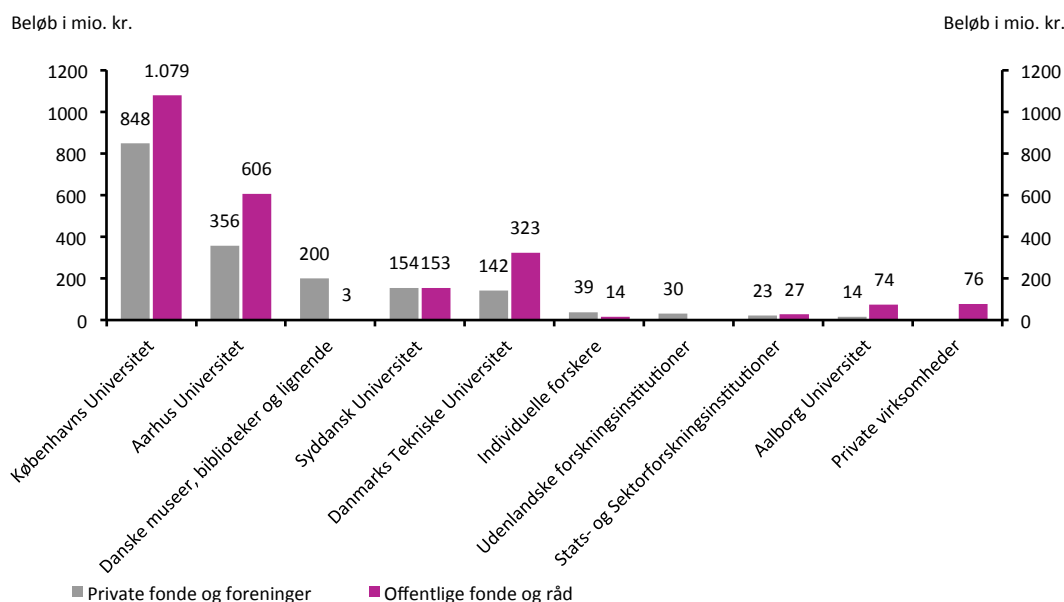
Figur 4.6 viser, at både de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer i overvejende grad har støttet naturvidenskabelig forskning og udvikling på de danske universiteter. Der er således på det naturvidenskabelige område en større koncentration af fondenes midler indenfor universiteterne, end hvad tilfældet var på det sundhedsvidenskabelige område, hvor også de danske hospitaler og non-profit organisationer har modtaget en betydelig andel af midlerne. De danske universiteter har samlet modtaget 83 pct. (1,5 mia. kr.) af midlerne til naturvidenskabelig forskning og udvikling fra de private fonde, mens de har modtaget 93 pct. (2,3 mia.kr.) fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Københavns Universitet er for både de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer den største modtager indenfor området, idet universitetet alene har modtaget 848 mio. kr. til naturvidenskabelig forskning og udvikling fra de private fonde og 1,1 mia. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer. Derudover har Aarhus Universitet også modtaget et væsentligt beløb fra både de private og offentlige fonde og råd. Aarhus Universitet har modtaget 356 mio. kr. i støtte fra de private fonde og 606 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer.

A.P. Møller Fondens bevilling på 200 mio. kr. til det nye Experimentarium betyder også, at kategorien danske museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner ligeledes har modtaget et betydeligt niveau af de private fondes støtte til området. Denne gruppe har kun modtaget 3 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figur 4.6

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til naturvidenskab fordelt på bevillingsmodtagere indenfor forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.3 Bevillinger til teknisk forskning og udvikling

Som det fremgår af tabel 4.3, har de private fonde støttet forskning og udvikling indenfor teknisk videnskab med 745 mio. kr. i perioden 2012-2014. Tabellen viser desuden, at kun et fåtal af de 12 private fonde har ydet støtte til teknisk forskning og udvikling i perioden. Dette ses ved, at støtten til teknisk forskning og udvikling kun for 4 af de medvirkende private fonde udgør over 5 pct. af deres samlede støtte til forskning og udvikling. Det drejer sig om Villum Fonden, Novo Nordisk Fonden, Realdania og Det Obelske Familiefond.

To af disse private fonde, Novo Nordisk Fonden og Villum Fonden, har dog særligt ydet et betydeligt bidrag til området. Novo Nordisk Fonden har bevilget 412 mio. kr. til teknisk forskning og udvikling i perioden, og dermed er 18 pct. af fondens forsknings- og udviklingsbevillinger gået til det tekniske område. Langt størstedelen udgøres dog af én stor bevilling, nemlig fondens bevilling på 411 mio. kr. til Center for Biosustainability. Fonden har dermed stået for knap 55 pct. af de private fondes samlede støtte til teknisk forskning og udvikling i perioden. Samtidig har Villum Fonden grundlagsskabende teknisk forskning prioriteret som et af sine primære støtteområder. Fonden har i den 3-årige periode bevilget 226 mio. kr. til teknisk forskning. Dette betyder, at fonden har placeret 17 pct. af sine bevillinger til forskning og udvikling inden for dette videnskabsområde, samt at fonden i alt har stået for 30 pct. af de private fondes samlede støtte til området.

Tabel 4.3 viser desuden, at de 5 offentlige fonde, råd og puljer har støttet teknisk forskning og udvikling med et markant større beløb end de private fonde. De offentlige fonde, råd og puljer

har samlet støttet teknisk forskning og udvikling med 2,5 mia. kr., hvilket er over 1,7 mia. kr. mere end de 12 private fonde. Det fremgår af tabel 4.3, at det for de offentlige fonde, råd og puljers vedkommende primært er Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden), der har bevilget et betydeligt beløb til teknisk forskning og udvikling. Fonden har sammenlagt bevilget 1,9 mia. kr. til området i perioden, hvilket svarer til 42 pct. af fondens forskningsmidler. Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) har dermed stået for 77 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede bidrag til teknisk forskning og udvikling.

Derudover har Det Frie Forskningsråd og Danmarks Grundforskningsfond bevilget hhv. 399 mio. kr. og 139 mio. kr. til området. Dette svarer til, at begge fonde har bevilget 11 pct. af deres midler til teknisk forskning og udvikling.

Tabel 4.3

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det teknisk videnskabelige hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til teknisk videnskabelig FoU	Teknisk videnskabsandel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til teknisk videnskabelig FoU
Private fonde og foreninger	745	8,2 %	100 %
Novo Nordisk Fonden	412	18 %	55 %
Villum Fonden	226	17 %	30 %
Realdania	54	17 %	7,2 %
Lundbeckfonden	24	1,9 %	3,2 %
Det Obelske Familiefond	16	6,9 %	2,2 %
TrygFonden	8	1,6 %	1,1 %
Industriens Fond	6	3,9 %	0,7 %
A.P. Møller Fonden	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Carlsbergfondet	0	0 %	0 %
Nordea-fonden	0	0 %	0 %
Velux Fonden	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	2.466	26 %	100 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	1.900	42 %	77 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	399	11 %	16 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	139	11 %	5,6 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	20	19 %	0,8 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	8	100 %	0,3 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

4.3.1 Fordelingen af midler på tværs af de tekniskvidenskabelige fagområder

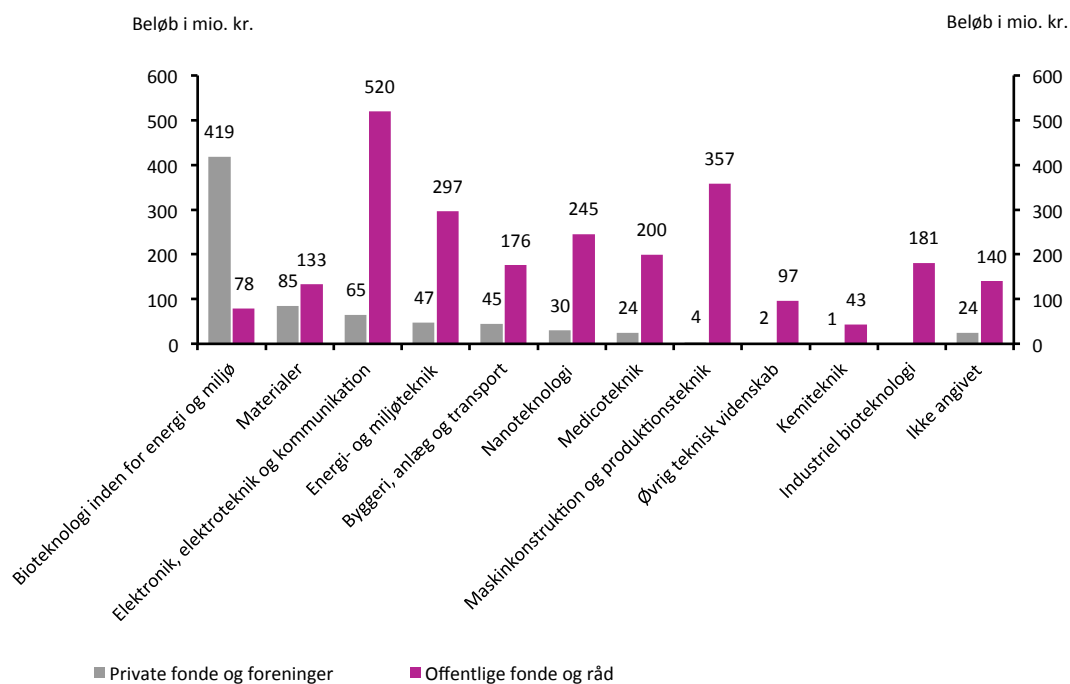
Figur 4.7 viser, at de private fondes bevillinger til teknisk forskning og udvikling i høj grad er koncentreret omkring fagområdet bioteknologi inden for energi og miljø. Området har i perioden samlet set modtaget 419 mio. kr. fra private fonde, hvilket udgør 56 pct. af de private fondes samlede støtte til tekniske fagområder. Langt størstedelen af de 419 mio. kr. er blevet bevilget af Novo Nordisk Fonden, som i 2012 bevilgede 411 mio. kr. til Novo Nordisk Fondens Center for Biosustainability.

Derudover har Villum Fonden, der tidligere blev fremhævet som en af de største bidragsydere til området blandt de private fonde, hovedsageligt placeret sine bevillinger til teknisk forskning og udvikling inden for områderne materialer (37 pct.) og elektronik, elektroteknik og kommunikation (28 pct.), som derfor også er det hhv. anden- (85 mio. kr.) og tredjestørste (65 mio. kr.) område, når man udelukkende kigger på bevillingerne til teknisk videnskab fra de private fonde.

Figur 4.7 viser samtidig, at de offentlige fonde, råd og puljers bevillinger til teknisk forskning og udvikling, i højere grad end de private fondes midler inden for området, er bredt fordelt over en lang række af de tekniske fagområder. Et fagområde skiller sig dog bevillingsmæssigt særligt ud fra de resterende fagområder. Det gælder elektronik, elektroteknik og kommunikation, som også samlet set er det største fagområde af de tekniske fagområder. De offentlige fonde, råd og puljer har i alt bevilget 520 mio. kr. til området. Disse midler kommer særligt fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden), som tilsammen har støttet området med 343 mio. kr.

Figur 4.7

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til teknisk videnskabelige fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

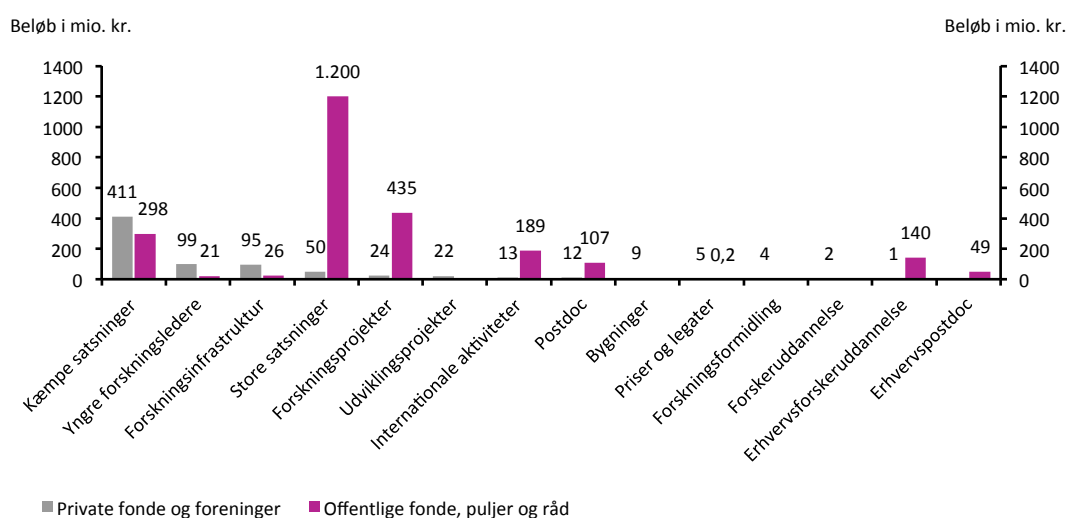
4.3.2 De mest anvendte virkemidler indenfor det teknisk videnskabelige område

Ses der nærmere på, hvilke virkemidler de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer har støttet inden for teknisk videnskab, fremgår det af figur 4.8, at Novo Nordisk Fondens kæmpe-satsning til Center for Biosustainability på 411 mio. kr. alene udgør 55 pct. af de private fondes midler til teknisk videnskab.

Figur 4.8 viser desuden, at de offentlige fonde, råd og puljers midler også i høj grad er koncentreret omkring få virkemidler. Ligesom de private fonde har de offentlige fonde og råd også støttet kæmpe satsninger med et væsentligt beløb. Der er her tale om 5 bevillinger til en samlet værdi af 298 mio. kr., hvoraf Højteknologifonden og Innovationsfonden (180 mio. kr.) har stået for størstedelen. Et virkemiddel, der dog har været endnu mere anvendt, er store satsninger, som udgør 49 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers midler til teknisk videnskab (1,2 mia.). Heraf kommer størstedelen fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) (1,1 mia.kr.). Derudover har de offentlige fonde, råd og puljer også bevilget væsentlige beløb til forskningsprojekter, som i alt udgør 18 pct. (435 mio. kr.).

Figur 4.8

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til teknisk videnskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 4.8 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for det teknisk videnskabelige område.

4.3.3 De største bevillingsmodtagere inden for det teknisk videnskabelige område

Figur 4.9 viser, at de private fonde har bevilget 93 pct. (692 mio. kr.) af deres støtte til teknisk forskning og udvikling inden for de danske universiteter, mens de offentlige fonde og råd har bevilget 72 pct. (1,8 mia.kr.) af midlerne inden for de danske universiteter.

De private fondes bevillinger er i høj grad koncentreret omkring Danmarks Tekniske Universitet, som alene har modtaget 82 pct. af midlerne (610 mio. kr.). Også for de offentlige fonde, råd og puljer er Danmarks Tekniske Universitet den største modtager inden for området. Universitetet

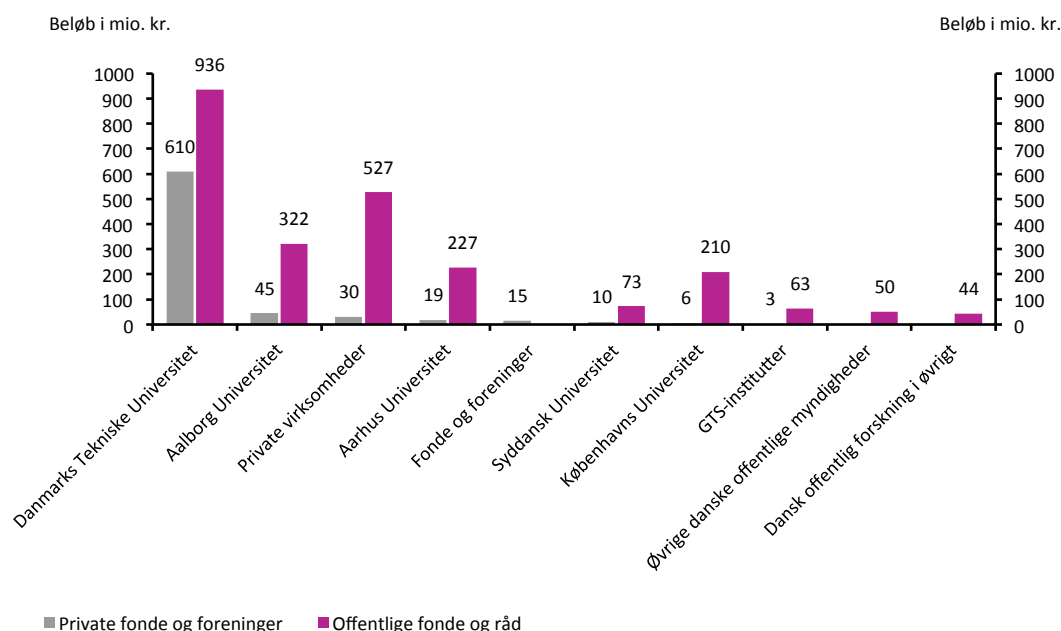
har med 936 mio. kr. modtaget 38 pct. af midlerne til de danske universiteter fra de offentlige fonde, råd og puljer.

De offentlige fonde og råd har bredt en større del af deres midler ud på flere modtagere end de private fonde. De offentlige fonde, råd og puljer har således ud over Danmarks Tekniske Universitet også støttet Aalborg Universitet med et betydeligt beløb på 322 mio. kr., og Aarhus Universitet og Københavns Universitet med hhv. 227 mio. kr. og 210 mio. kr.

Derudover er en væsentlig del af midlerne fra de offentlige fonde, råd og puljer, nemlig 21 pct. (527 mio. kr.), gået til private virksomheder.

Figur 4.9

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til teknisk videnskab fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.4 Bevillinger til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling

Tabel 4.4 viser, at de private fonde i perioden 2012-2014 samlet har bevilget 597 mio. kr. til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling. Det fremgår af tabel 4.4, at TrygFonden, Industriens Fond, Realdania og Carlsbergfondet tilsammen har stået for omtrent 70 pct. af de private fondes støtte til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling. Hvor TrygFonden har bevilget 133 mio. kr. til området, har Industriens Fond bevilget 100 mio. kr. og Realdania 91 mio. kr. Endelig har Carlsbergfondet bevilget 87 mio. kr.

Der er blandt de 4 fonde væsentlig forskel på, hvor stor en andel støtten udgør af de enkelte fondes samlede støtte til forskning og udvikling. Hvor støtten fra Industriens Fond udgør 72 pct., udgør den fra de resterende fonde mellem 20-30 pct. af deres samlede midler.

Tabel 4.4 peger desuden på, at det inden for samfundsvidenskab er andre fonde, der særligt dominerer billedet, end det var tilfældet inden for områderne: sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab. Dette er med til at understrege de medvirkende private fondes meget forskelligartede profiler.

Tabel 4.4

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det samfundsvidenskabelige hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til samfundsvidenskabelig FoU	Samfundsvidenskabs andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til samfundsvidenskabelig FoU
Private fonde og foreninger	597	6,6 %	100 %
TrygFonden	133	28 %	22 %
Industriens Fond	100	72 %	17 %
Realdania	91	29 %	15 %
Carlsbergfondet	87	20 %	15 %
Velux Fonden	73	24 %	12 %
A.P. Møller Fonden	61	5,0 %	10 %
Villum Fonden	26	2,0 %	4,3 %
Det Obelske Familiefond	19	8,3 %	3,2 %
Nordea-fonden	6	2,3 %	1,1 %
Novo Nordisk Fonden	0	0 %	0 %
Lundbeckfonden	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	898	9,3 %	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	577	15 %	64 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	181	15 %	20 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	140	3,1 %	16 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

Tabel 4.4 viser desuden, at de offentlige fonde, råd og puljer med 898 mio. kr. har bevilget knap 300 mio. kr. mere til området end de private fonde. For de offentlige fonde, råd og puljer er det især Det Frie Forskningsråd, der har støttet samfundsvidenskabelig forskning og udvikling i perioden. Det Frie Forskningsråd har i alt bevilget 577 mio. kr. til området, hvilket svarer til 64 pct. af de samlede offentlige bevillinger til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling. Støtten udgør endvidere 15 pct. af rådets samlede støtte til forskning og udvikling. Danmarks Grundforskningsfond samt Rådet for Teknologi Innovation, Det Strategiske Forskningsråd og Innovationsfonden har derimod bevilget hhv. 181 mio. kr. og 140 mio. kr. til området, hvilket betyder, at de 2 fonde har stået for hhv. 20 pct. og 16 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede støtte til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling. Ligesom for Det Frie Forskningsråd udgør støtten for Danmarks Grundforskningsfond 15 pct. af deres samlede støtte til forskning og

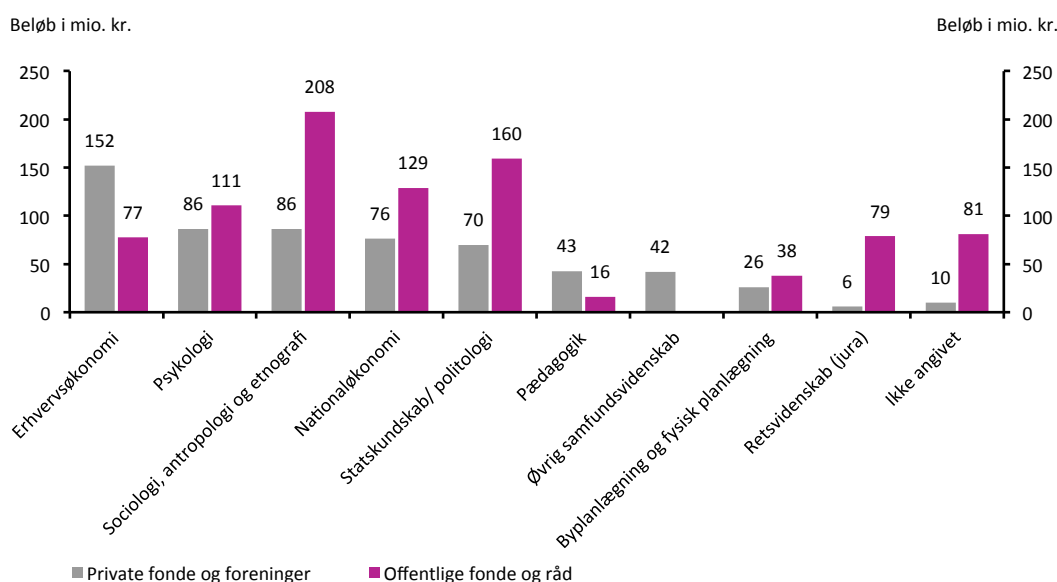
udvikling, mens tilsvarende andel for Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) kun er 3 pct. Det fremgår desuden også, i overensstemmelse med tabel 4.4, at de offentlige fonde, råd og puljers midler udgør en større andel af midlerne til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling end de private fonde.

4.4.1 Fordelingen af midler på tværs af de samfundsvidenskabelige fagområder

Figur 4.10 viser, hvordan støtten til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling fordeler sig på de forskellige fagområder. Det fremgår af figuren, at de private fonde har støttet nogenlunde bredt på tværs af de forskellige fagområder, men at de særligt har bevilget midler til erhvervsøkonomi (152 mio. kr.). Derudover har de også bevilget nævneværdige beløb til psykologi (86 mio. kr.), sociologi, antropologi og etnografi (86 mio. kr.) samt nationaløkonomi (76 mio. kr.) og statskundskab/politologi (70 mio. kr.).

Figur 4.10

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til samfundsvidenskabelige fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Der er på tværs af de private fonde væsentlige forskelle i, hvilke fagområder disse har støttet inden for det samfundsvidenskabelige område. Støtten til erhvervsøkonomi kommer således særligt fra Industriens Fond, der har det som et af sine hovedformål at støtte nyskabende, inspirerende og økonomisk bæredygtige projekter, som kan styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Industriens Fond har støttet fagområdet med 96 mio. kr. i perioden. De resterende midler til erhvervsøkonomi kommer fra A.P. Møller Fonden (40 mio. kr.) og Carlsbergfondet (16 mio. kr.).

Derudover har særligt TrygFonden støttet psykologi (73 mio. kr.), mens særligt Velux Fonden har støttet sociologi, antropologi og etnografi (38 mio. kr.). Nationaløkonomi har derimod modtaget flest midler fra Realdania (55 mio. kr.), mens statskundskab har modtaget flest midler fra Carlsbergfondet (25 mio. kr.) og TrygFonden (19 mio. kr.).

Figur 4.10 viser endvidere, at det fagområde, der i den 3-årige periode sammenlagt har modtaget flest midler fra de offentlige fonde, råd og puljer, såvel som samlet set, er sociologi, antropologi og etnografi (208 mio. kr.). Hovedparten af den offentlige støtte kommer fra Det Frie Forskningsråd (179 mio. kr.). Fagområderne statskundskab/politologi (160 mio. kr.) og nationaløkonomi (129 mio. kr.) har desuden også modtaget væsentlige beløb fra de offentlige fonde, råd og puljer. Hovedparten af støtten kommer også her fra Det Frie Forskningsråd, som har støttet statskundskab/politologi med 128 mio. kr. og nationaløkonomi med 112 mio. kr.

4.4.2 De mest anvendte virkemidler inden for det samfundsvidenskabelige område

Figur 4.11 viser, hvordan de private fondes og offentlige fonde, råd og puljers samlede midler til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling fordeler sig på kortlægningens virkemidler.

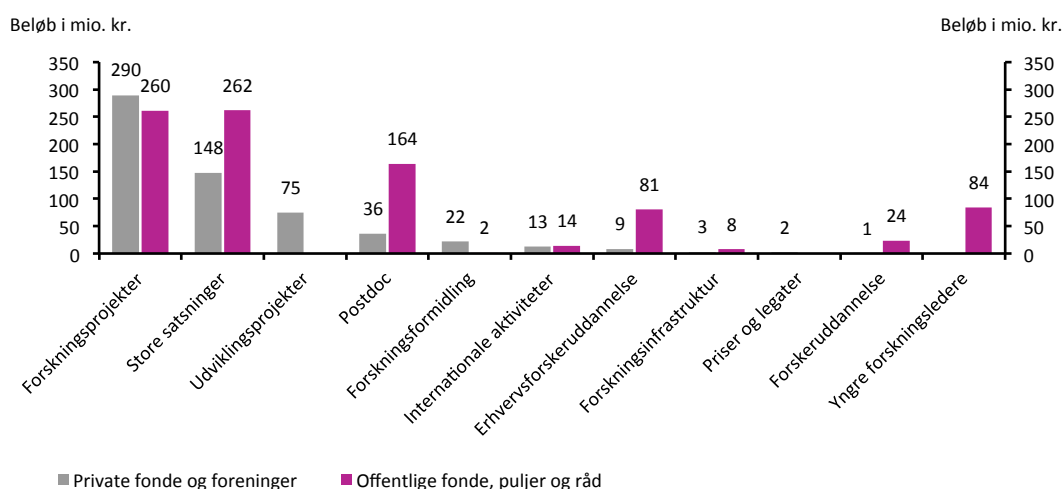
Det fremgår her, at der overordnet er væsentlige ligheder mellem de 2 typer fonde, når der ses på, hvilke virkemidler, der oftest er anvendt.

Forskningsprojekter på max 10 mio. kr. er det mest støttede virkemiddel for både de private fonde og de offentlige fonde og råd. Virkemidlet udgør 48 pct. (290 mio. kr.) af de private fondes midler til området, mens de for de offentlige fonde og råd udgør 29 pct. (260 mio. kr.). Derudover har både de private fonde og de offentlige fonde og råd også i høj grad støttet store satsninger, som for de private fonde udgør 25 pct. (148 mio. kr.) og for de offentlige fonde, råd og puljer udgør 29 pct. (262 mio. kr.).

Modsat de offentlige fonde, råd og puljer har de private fonde desuden støttet udviklingsprojekter med 75 mio. kr. Udviklingsprojekterne udgør 12,5 pct. af de private fondes midler inden for området og kommer overvejende fra Industriens Fond (45 mio. kr.). Derimod har de offentlige fonde og råd i højere grad end de private fonde støttet postdocs (164 mio. kr.) samt yngre forskningsledere (84 mio. kr.) og erhvervsforskeruddannelse (81 mio. kr.). Virkemidlerne udgør hhv. 18 pct., 9,3 pct. og 9 pct. af de offentlige fonde og råds støtte til området.

Figur 4.11

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til samfundsvidenskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation. Figur 4.11 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for det samfundsvidenskabelige område.

4.4.3 De største bevillingsmodtagere inden for det samfundsvidenskabelige område

Figur 4.12 viser, at støtten til samfundsvidenskabelig forskning og udvikling både for de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer i høj grad er gået til universiteterne samlet set. For de private fonde drejer dette sig om 399 mio. kr.(67 pct.), mens det for de offentlige fonde og råd drejer sig om 750 mio. kr. (84 pct.).

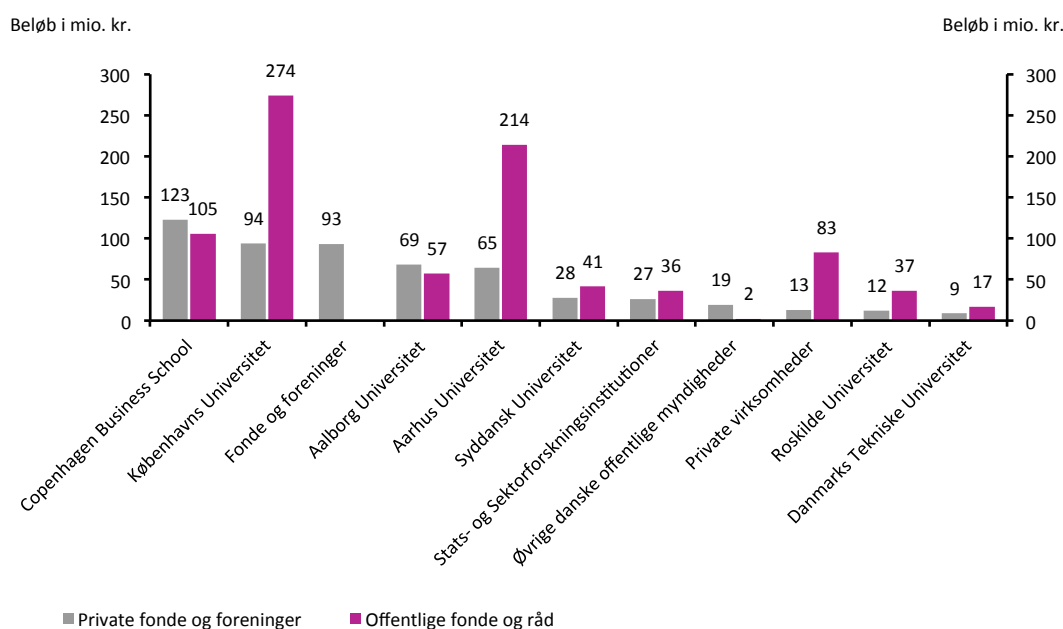
Bevillingerne fra både de private fonde og de offentlige fonde og råd er spredt ud på tværs af en lang række modtagere. Dog ses der blandt de offentlige fonde, råd og puljer en større koncentration omkring 2 modtagere: Københavns Universitet (274 mio. kr.) og Aarhus Universitet(214 mio. kr.).

Blandt de private fonde er Copenhagen Business School den største bevillingsmodtager med 123 mio. kr. Det betyder, at universitetet har modtaget en smule flere midler fra de private fonde end fra de offentlige fonde, råd og puljer i perioden (105 mio. kr.). De private fonde har desuden også støttet fonde og foreninger, som ingen midler har modtaget fra de offentlige fonde, råd og puljer i perioden, herunder Boligøkonomisk Videncenter, som har modtaget midler fra Realdania (93 mio. kr.).

Derimod har de offentlige fonde, råd og puljer (83 mio. kr.) støttet private virksomheder med et væsentligt større beløb end de private fonde (13 mio. kr.).

Figur 4.12

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til samfundsvidenskab fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.5 Bevillinger til humanistisk forskning og udvikling

Tabel 4.5 viser, at de private fonde samlet har bevilget 307 mio. kr. til forskning og udvikling inden for humaniora. Tabel 4.5 viser, at det, ligesom inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde, er andre af kortlægningens private fonde, der dominerer billedet inden for humaniora end inden for de våde områder. Endvidere er der også forskelle mellem samfundsvidenskab og humaniora. Det fremgår af tabel 4.5, at det blandt de private fonde særligt er Carlsbergfondet og Velux Fonden, der har forskning og udvikling inden for humaniora som fokusområde. De 2 fonde har bevilget hhv. 130 mio. kr. og 112 mio. kr. til humanistisk forskning og udvikling, hvilket for Carlsbergfondet svarer til 30 pct. af fondens samlede forsknings- og udviklingsstøtte, hvor samme tal for Velux Fonden er 37 pct. De 2 fondes støtte til området udgør hhv. 42 pct. og 36 pct. af de private fondes samlede støtte til forskning og udvikling inden for humaniora.

Tabel 4.5 viser desuden, at de offentlige fonde, råd og puljer samlet har bevilget 405 mio. kr. til forskning og udvikling inden for humaniora. Det vil sige, at de offentlige fonde, råd og puljer samlet har bevilget knap 100 mio. kr. mere til området end de private fonde i perioden. Tabel 4.5 viser, at Det Frie Forskningsråd er den største bidragsyder inden for humaniora blandt såvel de offentlige fonde, råd og puljer som på tværs af alle de medvirkende fonde. Det Frie Forskningsråd har alene bevilget 313 mio. kr. til området, hvilket svarer til 77 pct. af de offentlige fonde og råds samlede støtte til humaniora. Bevillingerne udgør for Det Frie Forskningsråd 8 pct. af deres samlede støtte til forskning og udvikling.

Tabel 4.5

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det humanistiske hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til humanistisk FoU	Humanioras andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de 12 private/offentlige fonde og råds bidrag til humanistisk FoU
Private fonde og foreninger	307	3,4 %	100 %
Carlsbergfondet	130	30 %	42 %
Velux Fonden	112	37 %	36 %
Novo Nordisk Fonden	21	0,9 %	6,7 %
A.P. Møller Fonden	14	1,2 %	4,6 %
Det Obelske Familiefond	14	5,9 %	4,4 %
Realdania	11	3,5 %	3,6 %
Nordea-fonden	4	1,4 %	1,2 %
TrygFonden	3	0,5 %	0,9 %
Lundbeckfonden	0,05	0,004 %	0,02 %
Villum Fonden	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Industriens Fond	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	405	4,2 %	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	313	8,3 %	77 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	52	4,2 %	13 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	39	0,9 %	9,7 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

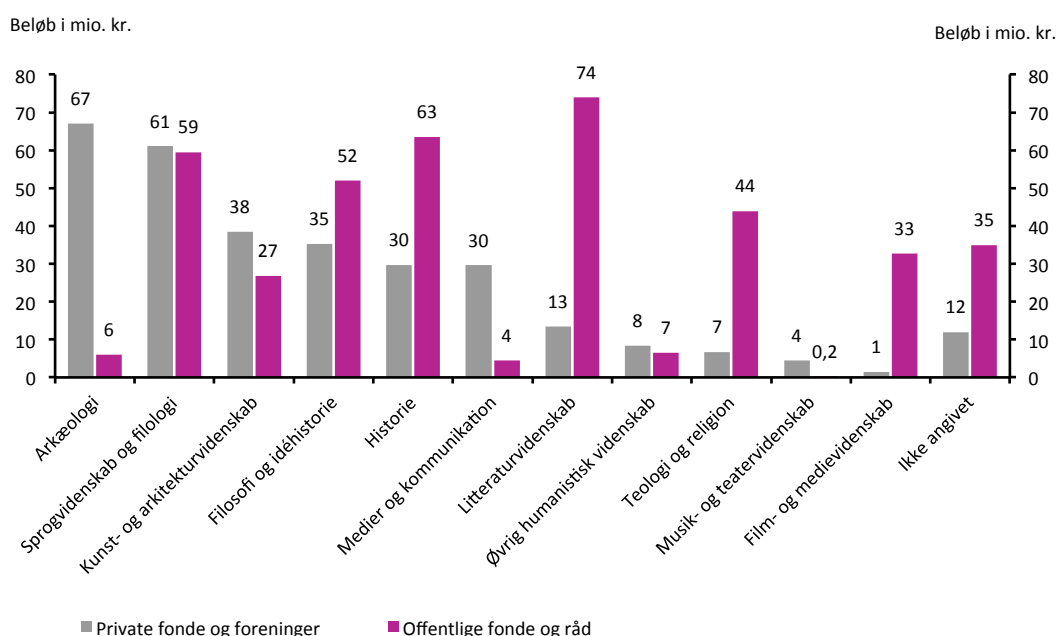
Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

4.5.1 Fordelingen af midler på tværs af de humanistiske fagområder

Figur 4.13 viser, at de private fonde har støttet nogenlunde bredt på tværs af de forskellige fagområder inden for humaniora, men at de særligt har bevilget et væsentligt beløb til arkæologi (67 mio. kr.). Støtten til arkæologi kommer hovedsageligt fra Carlsbergfondet (48 mio. kr.). Derudover har de private fonde bevilget næstflest midler til Sprogvidenskab og filologi (61 mio. kr.), og her kommer en nogenlunde ligelig andel fra Carlsbergfondet (31 mio. kr.) og fra Velux Fonden (29 mio. kr.).

Figur 4.13

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til humanistiske fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

De offentlige fonde, råd og puljer har derimod særligt støttet litteraturvidenskab (74 mio. kr.), historie (63 mio. kr.) og sprogvidenskab og filologi (59 mio. kr.). Midlerne til litteraturvidenskab er nogenlunde ligeligt fordelt mellem Det Frie Forskningsråd (38 mio. kr.) og Danmarks Grundforskningsfond (36 mio. kr.), mens midlerne til de 2 andre områder overvejende kommer fra Det Frie Forskningsråd (63 mio. kr. til historie samt 42 mio. kr. til sprogvidenskab og filologi).

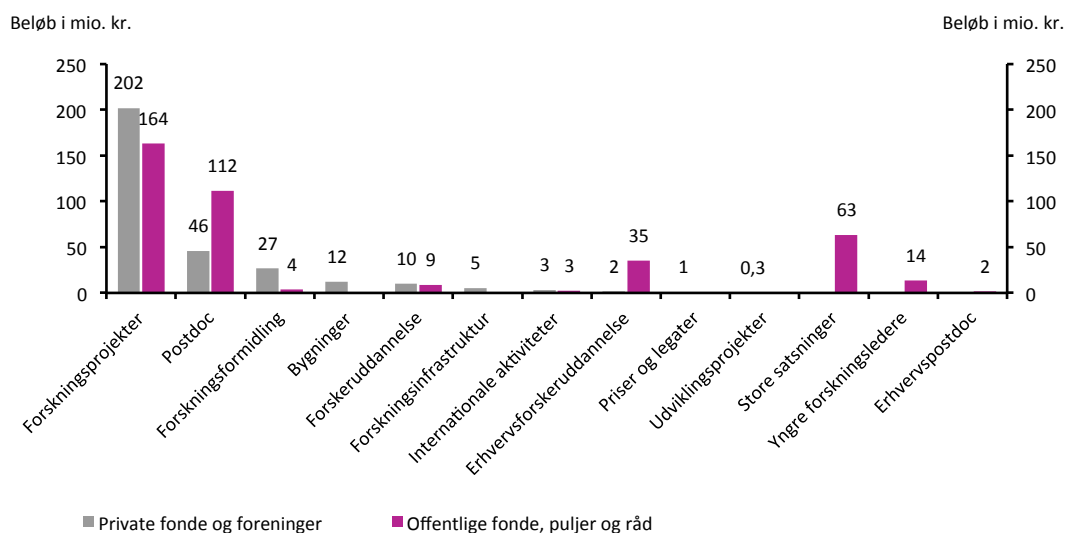
4.5.2 De mest anvendte virkemidler inden for det humanistiske område

Figur 4.14 illustrerer, hvordan midlerne til forskning og udvikling inden for humaniora fordeler sig på kortlægningens virkemidler. Figuren viser, at størstedelen af både de private fonde og offentlige fonde, råd og puljers midler til forskning og udvikling inden for humaniora er gået til forskningsprojekter. Virkemidlet udgør 66 pct. (202 mio. kr.) af de private fondes midler, mens det udgør 40 pct. (164 mio. kr.) af midlerne fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figuren viser ligeledes, at en betydelig del af særligt de offentlige fonde, råd og puljers midler er gået til postdoc-stipendier (112 mio.kr), som er et virkemiddel, de private fonde også har støttet dog med et betydeligt lavere beløb (46 mio. kr.). Virkemidlet udgør for de offentlige fonde og råd 28 pct. af deres samlede støtte til området, mens de for de private fonde udgør knap 15 pct. De offentlige fonde, råd og puljer har desuden støttet store satsninger med 63 mio. kr., hvilket er et virkemiddel, der ikke har modtaget støtte fra de private fonde inden for dette område. Virkemidlet udgør knap 16 pct. af de offentlige fonde og råds støtte til området, hvilket kommer af 2 bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond på henholdsvis 36 og 16 mio. kr. samt en enkelt bevilling fra Det Frie Forskningsråd på lidt over 11 mio. kr.

Figur 4.14

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til humaniora fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 4.14 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for humaniora.

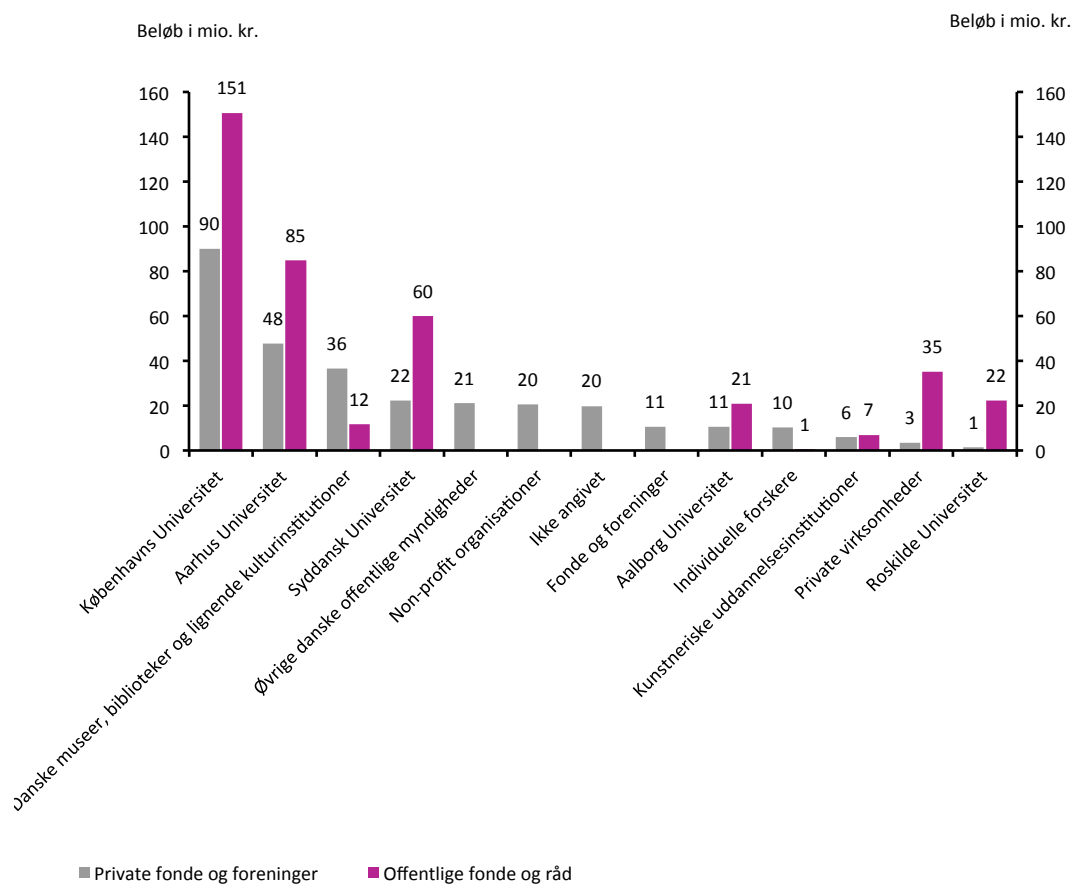
4.5.3 De største bevillingsmodtagere inden for det humanistiske område

Figur 4.15 viser, at både de private fonde og de offentlige fonde, råd og puljer hovedsageligt har støttet de danske universiteter. Universiteterne har samlet modtaget 58 pct. eller 178 mio. kr. fra de private fonde, mens de har modtaget 84 pct. af midlerne eller 340 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer. Af disse midler har Københavns Universitet modtaget 90 mio. kr. fra de private fonde og 151 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer, mens Aarhus Universitet har modtaget 48 mio. kr. fra de private fonde og 85 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Endvidere har danske museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner også modtaget et væsentligt beløb fra de private fonde, nemlig 36 mio. kr., hvorimod danske virksomheder har modtaget 35 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer.

Figur 4.15

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til humaniora fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.6 Bevillinger til jordbrugs- og veterinærvidenskabelig forskning og udvikling

Tabel 4.6 viser, at de private fonde kun i meget begrænset omfang har ydet støtte til forskning og udvikling inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab i perioden 2012-2014. Området har i alt modtaget 26 mio. kr. fra de private fonde. Og det er alene Villum Fonden, der har bevilget støtte til området. Støtten til området udgør dog kun 2 pct. af fondens samlede støtte til forskning og udvikling.

Tabel 4.6 viser endvidere, at de offentlige fonde, råd og puljer har støttet området med 557 mio. kr. Midlerne stammer primært fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) og i mindre grad fra Det Frie Forskningsråd. Støtten fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) samt Det Frie Forskningsråd svarer til henholdsvis 83 pct. og 17 pct. af de offentlige fonde, råd og puljers samlede bevil-

linger til området. Samlet udgør området for de 2 fonde dog kun en relativt lille andel af deres samlede støtte til forskning og udvikling - henholdsvis 10 og 2,5 pct.

Tabel 4.6

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige hovedområde i perioden 2012-2014

	Beløb til jordbrugs- og veterinærvidenskabelig FoU	Jordbrugs- og veterinærvidenskabs andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til jordbrugs- og veterinærvidenskabelig FoU
Private fonde og foreninger	26	0,3 %	100 %
Villum Fonden	26	2,0 %	100 %
Novo Nordisk Fonden	0	0 %	0 %
A.P. Møller Fonden	0	0 %	0 %
Lundbeckfonden	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Realdania	0	0 %	0 %
TrygFonden	0	0 %	0 %
Carlsbergfondet	0	0 %	0 %
Velux Fonden	0	0 %	0 %
Nordea-fonden	0	0 %	0 %
Industriens Fond	0	0 %	0 %
Det Obelske Familiefond	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	557	5,8 %	100 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	462	10 %	83 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	95	2,5 %	17 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	0	0 %	0 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

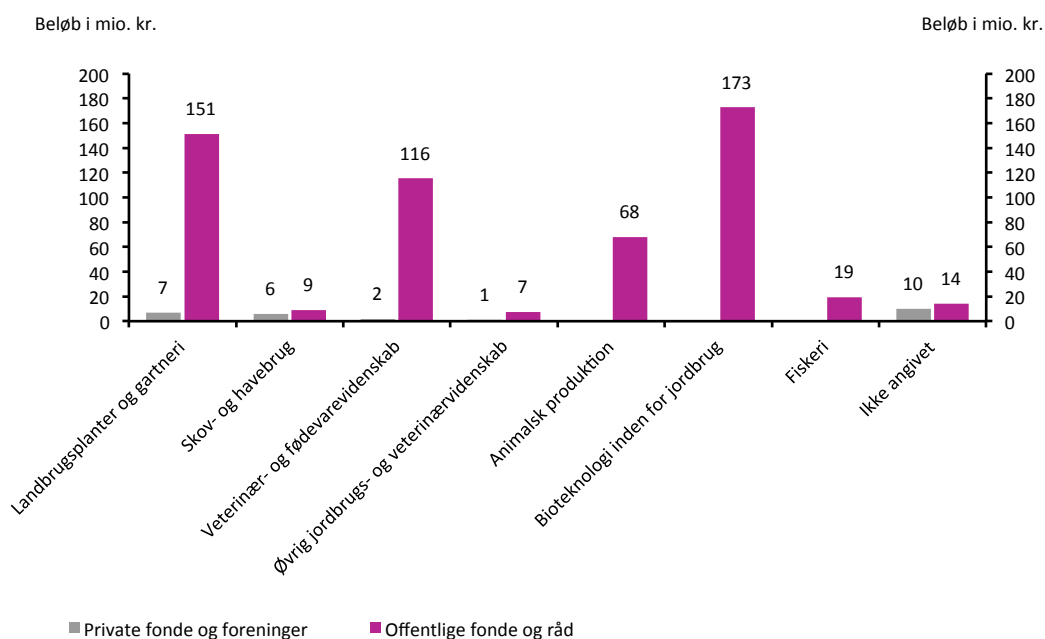
Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

4.6.1 Fordelingen af midler på tværs af de jordbrugs- og veterinærvidenskabelige fagområder

Figur 4.16 viser, at Villum Fonden har fordelt en overvejende del af sin støtte til forskning og udvikling inden for fagområderne landbrugsplanter og gartneri (7 mio. kr.) samt skov- og havebrug (6 mio. kr.).

Figur 4.16

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til jordbrugs- og veterinærvidenskabelige fagområder inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

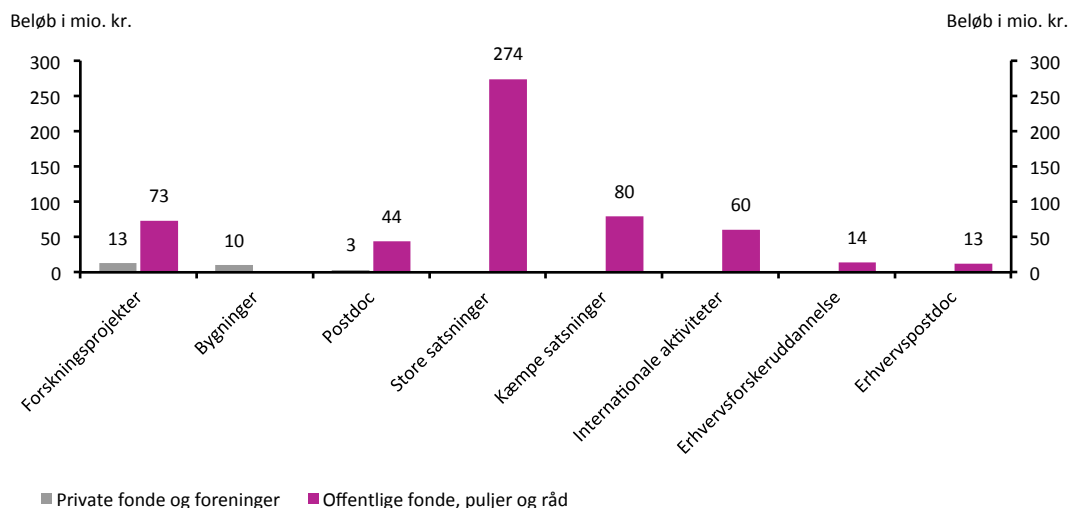
Særligt 3 fagområder har modtaget langt størstedelen af den samlede støtte til hovedområdet fra de offentlige fonde, råd og puljer. Dette drejer sig om bioteknologi inden for jordbrug (173 mio. kr.), landbrugsplanter og gartneri (151 mio. kr.) og veterinær- og fødevidenskaber (116 mio. kr.).

4.6.2 De mest anvendte virkemidler inden for det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige område

Villum Fonden har i perioden i alt uddelt 7 bevillinger til forskning og udvikling inden for området (26 mio. kr.). Figur 4.17 viser, at Villum Fondens bevillinger særligt er gået til forskningsprojekter på max 10 mio. kr. (3 bevillinger til en samlet værdi af 13 mio. kr.), 3 postdoc-forløb, samt til en bevilling på 10 mio. kr. til renovering og udvidelse af Skovskolens bygning i Nødebo, som er angivet som støtte til en bygning.

Figur 4.17

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til jordbrugs- og veterinærvidenskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Figur 4.17 viser udelukkende de virkemidler, der har modtaget støtte inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab.

De offentlige fonde, råd og puljer har i alt uddelt 97 bevillinger til forskning og udvikling inden for området (557 mio. kr.). Størstedelen af de offentlige fonde, råd og puljers midler til jordbrugs- og veterinærvidenskab er gået til store satsninger (15 bevillinger til en samlet værdi af 274 mio. kr.). 49 pct. af midlerne til området fra de offentlige fonde, råd og puljer er således uddelt som store satsninger. Bevillingerne kommer alle fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden). Derudover udgøres en væsentlig del også af 2 kæmpe satsninger til samlet 80 mio. kr. fra Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation samt 16 bevillinger til forskningsprojekter for samlet 73 mio. kr. primært fra Det Frie Forskningsråd (52 mio. kr.).

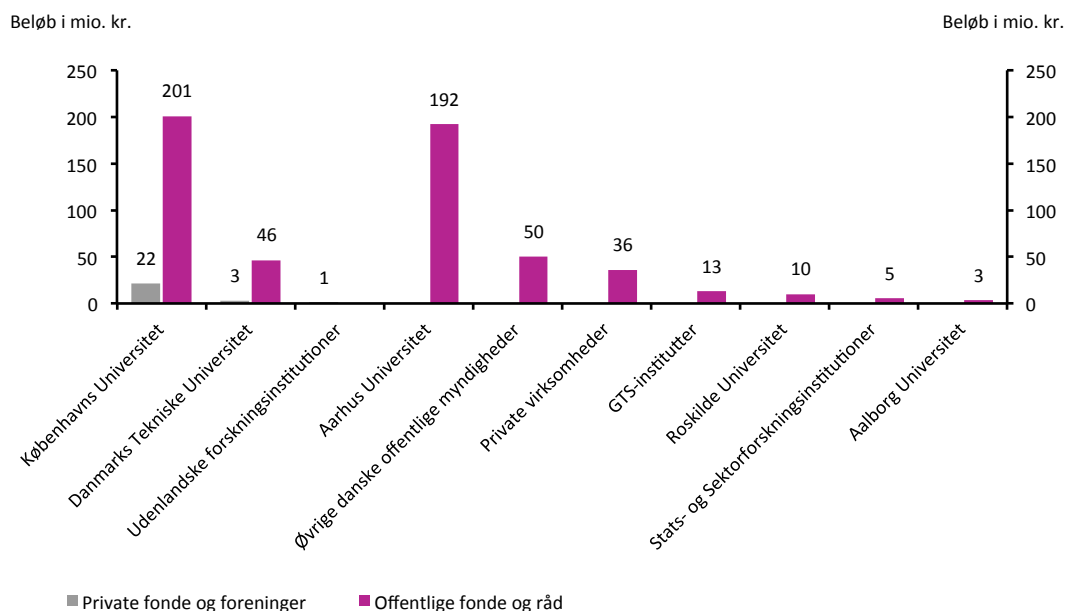
4.6.3 De største bevillingsmodtagere inden for det jordbrugs- og veterinærvidenskabelige område

Figur 4.18 viser, at alle de private midler til jordbrugs- og veterinærvidenskab er gået til universiteter, heriblandt en bevilling til et udenlandsk universitet. Københavns Universitet har med 22 mio. kr. modtaget størstedelen af midlerne.

Et lignende billede ses for bevillingerne fra de offentlige fonde, råd og puljer, hvor 81 pct. er gået til universiteter. Her er Københavns Universitet også den aktør, der har modtaget flest midler (201 mio. kr.), men også Aarhus Universitet har modtaget et betydeligt niveau af midlerne (192 mio. kr.).

Figur 4.18

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til jordbrugs- og veterinærvidenskab fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.7 Bevillinger til tværvideenskabelig forskning

Som det fremgår af tabel 4.7, har de private fonde samlet bevilget 1,2 mia. kr. til tværvideenskabelige forskning og udvikling. Der indgår i mange af kortlægningens bevillinger på den ene eller anden måde tværfakultært samarbejde. Tværvideenskabelig forskning forstås imidlertid i denne kortlægning som projekter eller andre typer forskningsaktiviteter, hvor kompetencer, perspektiver, problemstillinger, teori og metode mv. fra flere videnskabelige hovedområder indgår ligeværdigt eller nogenlunde ligeværdigt.

Tabel 4.7 viser også, at det blandt de private fonde især er Novo Nordisk Fonden, der har støttet tværvideenskabelig forskning i perioden 2012-2014. Novo Nordisk Fonden har støttet tværvideenskabelig forskning med en fjerdedel af sine midler til forskning dvs. 584 mio. kr. Det betyder således, at Novo Nordisk Fonden alene har stået for 49 pct. af de private fondes samlede midler til tværvideenskabelig forskning. Men også Lundbeckfonden og Realdania har i væsentlig grad støttet tværvideenskabelig forskning. De 2 fonde har i alt bevilget hhv. 344 mio.kr. og 154 mio. kr. til tværvideenskabelig forskning, hvilket svarer til, at hhv. 28 og 49 pct. af de 2 fondes samlede støtte til forskning er gået til tværvideenskabelig forskning.

Tabel 4.7

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til tværvideenskabelig forskning og udvikling i perioden 2012-2014

	Beløb til tværvideenskabelig FoU	Tværvideenskabs andel af fondens/rådets totale bevilgede beløb	Fondens andel af de private/offentlige fonde og råds bidrag til tværvideenskabelig FoU
Private fonde og foreninger	1.195	13 %	100 %
Novo Nordisk Fonden	584	25 %	49 %
Lundbeckfonden	344	28 %	29 %
Realdania	154	49 %	13 %
TrygFonden	61	13 %	5,1 %
Villum Fonden	18	1,4 %	1,5 %
Velux Fonden	17	5,7 %	1,4 %
Det Obelske Familiefond	12	5,2 %	1,0 %
Carlsbergfondet	5	1,2 %	0 %
A.P. Møller Fonden	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Nordea-fonden	0	0 %	0 %
Industriens Fond	0	0 %	0 %
Offentlige fonde og råd	1.099	11 %	100 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	911	20 %	83 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	134	11 %	12 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	54	50 %	4,9 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	0	0 %	0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Tabellen inkluderer alle bevillinger til forskning og udvikling herunder bevillinger til bygninger og forskningsinfrastruktur.

Hos de offentlige fonde, råd og puljer er det især Det Strategiske Forskningsråd og Innovationsfonden, der har støttet tværvideenskabelig forskning. Disse to fonde har støttet området med 804 mio. kr. Puljen for forskningsinfrastruktur har samlet bevilget et mindre beløb til tværvideenskab, men til trods for beløbets beskedne størrelse på 54 mio. kr. svarer det samlet set til 50 pct. af bevillingerne fra forskningsinfrastrukturpuljen.

4.7.1 Fordeling af midler på tværs af bevillingsmodtagernes videnskabelige hovedområde

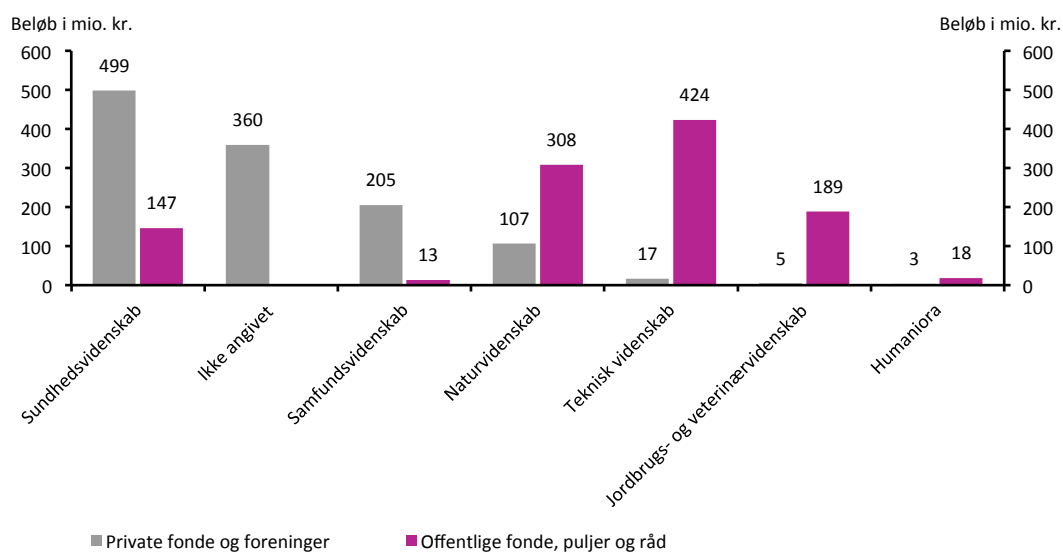
Det er ikke muligt at vise fordelingen af bevillingerne på fagområder under tværvideenskabelig forskning på samme måde, som det har været for de øvrige videnskabelige hovedområder. Men for at kunne give en fornemmelse af hvilke områder de tværvideenskabelige bevillinger særligt er gået til, er der for alle tværvideenskabelige bevillinger angivet, hvilket hovedområde den primære bevillingsmodtager henhører under.

Det fremgår af figur 4.19, at 818 mio. kr. (svarende til 68 pct. af midlerne fra de private fonde til tværvideenskabelig forskning) er gået til en hovedbevillingsindehaver inden for det sundhedsvi-

denskabelige hovedområde. Af disse midler har Novo Nordisk Fonden (499 mio.kr.) og Lundbeckfonden (319 mio. kr.) stået for langt størstedelen. Desuden er en væsentlig del af midlerne fra de private fonde gået til hovedbevillingsindehavere inden for samfundsvidenskab og naturvidenskab.

Figur 4.19

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til tværvidevidenskab fordelt på hovedbevillingsindehaverens hovedområde inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

For de offentlige fonde, råd og puljer er billedet noget anderledes. Her er hovedbevillingsindehaveren for de tværvidevidenskabelige midler oftest fra en teknisk videnskab. Således er 424 mio. kr. gået til projekter, der har en hovedbevillingsindehaver inden for det tekniske område. Derudover er en væsentlig del af midlerne også gået til forskning, der har en hovedbevillingsindehaver inden for naturvidenskab. Dette drejer sig om 308 mio. kr. Samtidig er det også værd at bemærke, at 189 mio. kr. er gået til projekter, der har en hovedbevillingsindehaver inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab, som ellers samlet set er det mindste hovedområde.

4.7.2 De mest anvendte virkemidler inden for det tværvidevidenskabelige område

Figur 4.20 viser, at de tværvidevidenskabelige bevillinger fra de private fonde hovedsageligt er givet som store satsninger (dvs. samlede bevillinger på 10-50 mio. kr.) og kæmpe satsninger (dvs. bevillinger på mere end 50 mio. kr.). I alt er der givet bevillinger fra de private fonde til 6 kæmpe satsninger på i alt 479 mio. kr. og 19 store satsninger på i alt 624 mio. kr.

Kæmpe satsningerne er alle bevilget af Novo Nordisk Fonden, Lundbeckfonden og Realdania. Novo Nordisk har i 2014 givet 4 bevillinger på 60 mio. kr. hver under Novo Nordisk Fondens forskningsprogram "Novo Nordisk Foundation Challenge Programme". Programmet har til formål at muliggøre verdensklasseforskning, der fokuserer på at finde svar på globale teknologiske eller sundhedsmæssige udfordringer. Bevillingerne på 60 mio. kr. gives til at understøtte en forskergruppe i en periode på 6 år. I 2014 var temaerne for programmet forskning i forebyggelse af diabetes og fedme samt forskning i diabeteskomplikationer. Derudover har Novo Nordisk

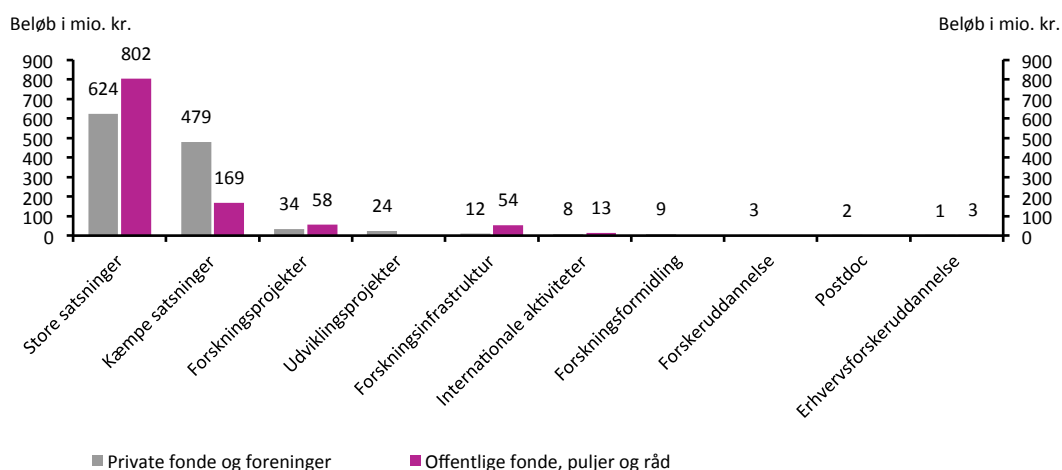
Fonden givet en række bevillinger under deres virkemidler ”Laureate Research Grants” og til fase I af deres ”Interdisciplinary Synergy Programme”.

Lundbeckfonden har uddelt én kæmpe satsning på 120 mio. kr. til projektet iPSYCH, som har til formål at kortlægge hele spektret af faktorer, som spiller en rolle for de psykiske sygdomme. Foruden store kliniske projekter, som følger patienter over en lang årrække, fokuseres der på de genetiske faktorer, miljøfaktorer og samspillet mellem disse. Derudover har også Realdania uddelt én kæmpe satsning i 2012 på 120 mio. kr. Midlerne er bevilget til programmet ”Kickstart i forståelserne - strategiske eksempelprojekter på bæredygtig byomdannelse”.

Når man ser på hvilke virkemidler, der er anvendt i de offentlige fonde, råd og puljer, viser figur 4.20, at der på linje med de private fonde især er tale om store satsninger og kæmpe satsninger. De store satsninger er især igangsat af Det Strategiske Forskningsråd, mens det især er Danmarks Grundforskningsfond, der har bevilget midler til kæmpe satsninger.

Figur 4.20

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til tværvidevidenskab fordelt på virkemidler inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

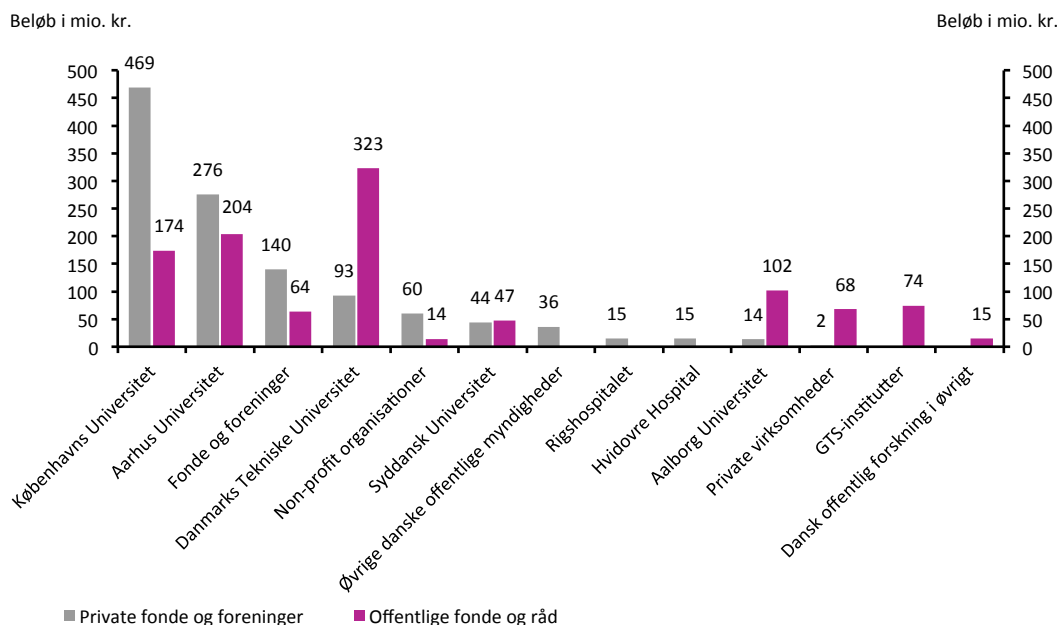
4.7.3 De største bevillingsmodtagere inden for tværvidevidenskabelig forskning

Figur 4.21 viser, at Københavns Universitet er hovedbevillingsmodtager for næsten 40 pct. af de samlede midler til tværvidevidenskabelig forskning fra de private fonde. Universitet har i alt modtaget 469 mio. kr. (heraf hovedparten fra Novo Nordisk Fonden). Men også Aarhus Universitet samt fonde og foreninger har modtaget en stor del af de private midler til tværvidevidenskabelig forskning og udvikling. Aarhus Universitet har modtaget 276 mio. kr., mens fonde og foreninger har modtaget 140 mio. kr.

I forhold til de offentlige råd og fonde viser figur 4.21, at Danmarks Tekniske Universitet er den største bevillingsmodtager af de tværvidevidenskabelige midler. I alt har Danmarks Tekniske Universitet modtaget 323 mio. kr. i bevillinger inden for det tværvidevidenskabelige område. Aarhus Universitet har desuden modtaget i alt 204 mio. kr., og Københavns Universitet har modtaget 174 mio. kr.

Figur 4.21

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til tværvidevidenskab fordelt på bevillingsmodtagere inden for forskning og udvikling i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

4.8 Opsamling på tværs af samtlige videnskabelige hovedområder

Det er i dette kapitel beskrevet, hvordan forskningsstøtten fra de private og offentlige fonde og råd fordeler sig på tværs af både hovedområder og fagområder samt hvilke virkemidler og modtagergrupper, fondene særligt støtter inden for de forskellige områder. Kapitlet bidrager til at belyse samspillet mellem de private og offentlige fonde og råd og herunder de variationer såvel som ligheder, der er i de private og offentlige fonde og råds bevillingspraksis.

De private fondes markante bevillinger til sundhedsvidenskabelig forskning

Det sundhedsvidenskabelige område adskiller sig væsentligt fra de øvrige hovedområder. Det sundhedsvidenskabelige område har samlet set modtaget den største andel af forskningsstøtten fra kortlægningens fonde. Derudover har området som det eneste modtaget markant mere forskningsstøtte fra de private fonde end fra de offentlige fonde og råd. De private fonde har, som vist ovenfor, bevilget lidt under halvdelen (4,2 mia. kr.) af deres samlede forskningsstøtte inden for området, hvilket betyder, at de har bevilget 2,5 mia. kr. mere til sundhedsvidenskabelig forskning end de offentlige fonde og råd.

Der er inden for det sundhedsvidenskabelige område visse ligheder men også væsentlige variationer i støtten fra de private og de offentlige fonde og råd. Som vist ovenfor har både de private og de offentlige fonde og råd i høj grad støttet klinisk medicin og basal medicin, mens de offentlige fonde og råd også har ydet et væsentligt bidrag til medicinsk bioteknologi. Ses der derimod på, hvilke virkemidler de 2 parter har støttet, er det tydeligt, at der her er væsentlige variationer fondene imellem. De private fonde har i højere grad end de offentlige fonde og råd støttet byg-

ninger (15 pct.), kæmpe satsninger (14 pct.) og forskningsinfrastruktur (7,1 pct.) inden for det sundhedsvidenskabelige område. Derimod har de offentlige fonde og råd i højere grad ydet en væsentlig andel af deres støtte til postdocs (17 pct.) og store satsninger (30 pct.). Der tegner sig således et billede af, at de private fonde har uddelt flere meget store forskningsbevillinger inden for det sundhedsvidenskabelige område end de offentlige fonde og råd, som derimod primært har støttet en lang række mindre og mellemstore forskningsbevillinger inden for det samme område.

Hvad angår bevillingsmodtagerne inden for det sundhedsvidenskabelige område, har begge parter ydet størstedelen af deres støtte til universiteterne. Både de private og offentlige fonde og råd har imidlertid også ydet betydelig støtte til danske hospitaler. De private fonde har støttet danske hospitaler med 24 pct. af deres sundhedsvidenskabelige forskningsmidler, mens samme tal for de offentlige fonde og råd er 22 pct.

Private fondes indsats er koncentreret, mens de offentlige fonde og råds indsats fordeler sig over flere områder

De private og offentlige fonde og råds støtte til naturvidenskabelig og teknisk videnskabelig forskning adskiller sig en smule fra billedet på det sundhedsvidenskabelige område. De private fonde har inden for det naturvidenskabelige og tekniske område stået for en mindre andel af forskningsstøtten end de offentlige fonde og råd – dette er særligt udtalt inden for det tekniske område, hvor de offentlige fonde og råd har bevilget over 3 gange så meget som de private fonde. Der tegner sig imidlertid, i tråd med billedet inden for det sundhedsvidenskabelige område, et billede af, at de private fondes forskningsstøtte er koncentreret omkring relativt få fagområder. Det adskiller sig her fra de offentlige fonde og råds støtte, som i højere grad er bredt ud på tværs af flere fagområder. Koncentrationen inden for teknisk videnskab og naturvidenskab kan endvidere særligt tilskrives få store donationer. Inden for det naturvidenskabelige område er 35 pct. af de private fondes støtte koncentreret omkring 4 store enkeltbevillinger til bygninger uden tilhørende fagområder. Ligesom at én kæmpe satsning inden for det tekniske område alene udgør 55 pct. af de private fondes forskningsstøtte til området. Disse meget store donationer ses ikke på samme måde blandt de offentlige fonde og råd, der i højere grad, ligesom inden for det sundhedsvidenskabelige område, har støttet forskningsprojekter på max 10 mio. kr., store satsninger og postdoc-bevillinger.

Væsentlige lighedstegn mellem de private fonde og offentlige fonde, råd og puljer inden for samfundsvidenskab og humaniora

Inden for samfundsvidenskab og humaniora er billedet imidlertid noget anderledes end inden for de våde områder. Dette kommer bl.a. til udtryk ved, at det inden for de 2 områder er andre private fonde, der er de største bidragsydere end inden for de våde områder. Samtidig er der inden for de 2 områder ikke lige så store variationer i de private og offentlige fonde og råds bevillingsmønstre. De private fondes bevillinger er eksempelvis, ligesom bevillingerne fra de offentlige fonde og råd, nogenlunde bredt ud på tværs af de forskellige fagområder. Endvidere ses der inden for samfundsvidenskab og humaniora en form for indirekte arbejdsdeling mellem de private fonde og de offentlige fonde og råd, idet de private fonde inden for begge hovedområder særligt har bevilget store beløb til fagområder, som kun har modtaget beskeden støtte fra de offentlige fonde og råd. Inden for det samfundsvidenskabelige område har de private fonde eksempelvis i høj grad støttet erhvervsøkonomi, som kun har modtaget beskeden støtte fra de offentlige fonde og råd, ligesom fondene inden for humaniora særligt har bevilget et stort beløb til arkæologi, som også kun har modtaget beskeden støtte fra de offentlige fonde og råd.

En væsentlig del af forklaringen på de store ligheder mellem de private og offentlige fonde og råds støtte inden for samfundsvidenskab og humaniora er, at de private og offentlige fonde og råd inden for disse områder i høj grad benytter sig af samme typer virkemidler. Det drejer sig særligt om forskningsprojekter, og i visse tilfælde store satsninger og postdoc-bevillinger. Der er således inden for disse områder kun givet meget beskedne støtte til bygninger, forskningsinfrastruktur og kæmpe satsninger. Der er derfor heller ikke givet lige så store donationer som inden for de våde områder.

Hvorfor så disse forskelle?

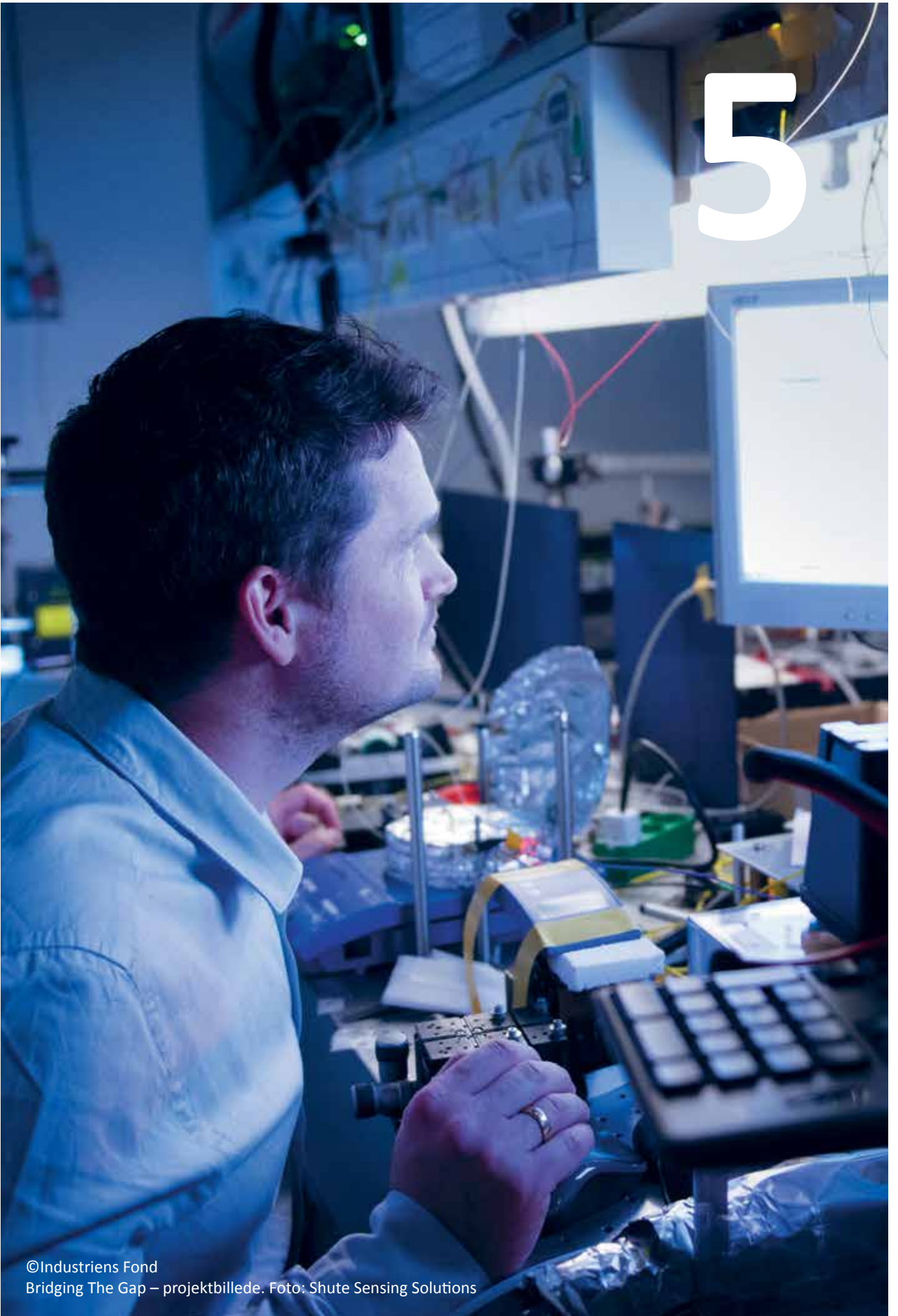
Forskellene mellem de private og de offentlige fonde, råd og puljers investeringspraksis kan bl.a. tilskrives de forskellige vilkår og hensyn, som de 2 aktørgrupper opererer under. Hvor det offentlige forskningsrådssystem skal understøtte forskningsaktiviteter, der bredt set kan sikre udvikling i det danske samfund, og hvor fordelingsmæssige hensyn på tværs af ikke mindst forskningsområder derfor er vigtige, er fokus for de private fonde som regel smallere.

De medvirkende private fonde og foreninger opererer alle ud fra individuelle fundatser eller vedtægtsbestemte formål, som er individuelle regelsæt, der er mere eller mindre specifikke, og som beskriver de aktiviteter og områder, som aktørerne kan støtte. Disse aktiviteter og områder befinder sig i mange tilfælde inden for snævre fokusområder, og er således som regel afgrænset til at understøtte aktiviteter inden for et eller få afgrænsede videnskabelige hovedområder og i flere tilfælde også inden for få specifikke fagområder. Det betyder, at de private fonde i højere grad og til forskel fra det offentlige system, kan koncentrere deres bevillinger omkring udvalgte forskningsmiljøer, som de ønsker at fremme og på den måde bidrage til at skabe større kritisk masse inden for disse miljøer.

Samtidig har de private fonde en større grad af frihed i forhold til, hvilke virkemidler de vil benytte til at udmønte deres midler. Derfor ses der også oftere kæmpe satsninger samt støtte til bygninger og forskningsinfrastruktur blandt de private fonde end blandt de offentlige fonde og råd.

De markante forskelle i de private og offentlige fonde og råds bevillingsmønstre tegner et billede af et samlet forskningsfinansieringssystem, hvor bevillingerne fra de private fonde overordnet skal anskues som et væsentligt og uundværligt økonomisk supplement til den offentlige forskningsfinansiering i højere grad end et egentligt alternativt.

5

5. Bevillinger til innovation

I dette kapitel sættes særlig fokus på den del af bevillingerne fra de private og offentlige fonde og råd, der er gået til innovation og kommercialisering af forskning (se evt. boks 2.1). Kapitlet ser nærmere på, hvor meget de 12 private fonde har bevilget til innovation, hvad bevillingerne er gået til, hvilke videnskabelige hovedområder bevillinger falder inden for, og hvem der har modtaget dem. Derudover sammenlignes bidraget fra de private fonde med bidraget fra de 5 medvirkende offentlige fonde, råd og puljer.

5.1 Samlede bevillinger til innovation i perioden 2012-2014

Som det fremgår af tabel 5.1, har de 12 private fonde samlet givet bevillinger til innovationsområdet for 384 mio. kr. i perioden 2012-2014. Tabel 5.1 viser også, at beløbet svarer til 4 pct. af de samlede bevillinger fra de private fonde til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014.

Det kan også ses i tabel 5.1, at det kun er 3 af de 12 private fonde, der har givet bevillinger til innovation. Det drejer sig om Realdania, Industriens Fond og Novo Nordisk Fonden. Heraf er Realdania klart den største bevillingsgiver. 56 pct. af de private fondes bevillinger til innovation kommer således fra Realdania. Bidraget fra Industriens Fond og Novo Nordisk Fonden er nogenlunde lige store – henholdsvis 90 og 77 mio. kr. i perioden.

Tabel 5.1 viser også, at for både Realdania og Industriens fond udgjorde innovationsområdet en stor del af de 2 fondes samlede bevillinger. Bevillingerne til innovation udgjorde således 41 pct. af det samlede bevilgede beløb til forskning, innovation og videregående uddannelse fra Realdania og 38 pct. fra Industriens fond. Bevillingerne til innovation udgør derimod blot 3 pct. af Novo Nordisk Fondens samlede bevilgede beløb til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Tabel 5.1 viser endvidere, at de 8 medvirkende offentlige fonde, råd og puljer samlet set har bevilget markant mere til innovation end de private fonde i perioden. De offentlige fonde, råd og puljer har i alt bevilget lige godt 2,2 mia. kr. i perioden 2012-2014. Det er kun tre af de medvirkende offentlige fonde, råd og puljer, der har ydet bevillinger til innovationsområdet. Det drejer sig om puljen til innovationsinfrastruktur²⁸ og Rådet for Teknologi og Innovation og Innovationsfonden. Langt hovedparten af bevillingerne kommer fra puljen til innovationsinfrastruktur.

²⁸ Bevillingerne til innovationsinfrastruktur har grundlæggende til formål at understøtte innovation i virksomhederne og er derfor registreret som innovation.

Tabel 5.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til innovation i perioden 2012-2014

	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens egen bevilling til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af private fondes samlede bevilling til innovation
Private фонде	384	3,9 %	100,0 %
Realdania	217	41 %	56 %
Industriens Fond	90	38 %	23 %
Novo Nordisk Fonden	77	3,2 %	20 %
A.P. Møller Fonden	0	0 %	0 %
Carlsbergfondet	0	0 %	0 %
Det Obelske Familiefond	0	0 %	0 %
Kræftens Bekæmpelse	0	0 %	0 %
Lundbeckfonden	0	0 %	0 %
Nordea-fonden	0	0 %	0 %
TrygFonden	0	0 %	0 %
Velux Fonden	0	0 %	0 %
Villum Fonden	0	0 %	0 %
	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens/rådets egen bevilling til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af offentlige фонде og råds samlede bevilling til innovation
Offentlige фонде, råd og puljer	2170	18 %	100,0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	1869	100 %	86 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	301	6,3 %	14 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	0	0,0 %	0 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	0	0,0 %	0 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	0	0,0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

5.2 Innovationsbevillinger opgjort i forhold til bevillingstype

5.2.1 Bevillingerne fra de private фонде

De 3 private фонде, der har givet bevillinger til innovationsområdet, har meget forskellige bevillingsprofil på deres bevillinger. Fælles for flere af de medvirkende фонде er imidlertid, at de ifølge deres vedtægter ikke kan støtte private virksomheder.

Realdania

Realdania har i perioden 2012-2014 givet 5 bevillinger for i alt 217 mio. kr. Heraf er langt hovedparten af det bevilgede beløb gået til 2 store projekter. Det drejer sig om 60 mio. kr. til kampagnen ”Klimaspring - Innovationsprodukter målrettet klimatilpasning i tætte byområder”. Kampagnen støtter udvikling af nye løsninger til håndtering af regnvand i byområder gennem støtte til konkrete udviklingsprojekter. I alt er der bevilget midler til 15 konkrete udviklingsprojekter.²⁹

²⁹ <http://www.klimaspring.dk/>

Derudover har Realdania bevilget 150 mio. kr. til etableringen af en innovations- og vækstheden inden for arkitektur, design, byggeri og byudvikling, der etableres i forbindelse med ”Bryghusprojektet” (nu BLOX) i centrum af København.³⁰ Endelig har Realdania i 2013 bevilget 7 mio. kr. til 3 mindre projekter.

Industriens fond

Industriens fond har i alt givet 14 bevillinger til innovation for i alt 90 mio. kr. Bevillingerne er meget forskelligartede og er støttet med beløb på 0,2-15,5 mio. kr. Industriens Fond har blandt andet igennem 2 bevillinger samlet givet 12 mio. kr. til understøttelse af ”Danish Tech Challenge” i perioden 2013-2017. ”Danish Tech Challenge” er startet i et samarbejde mellem Industriens Fond og DTU Scion og er i dag et vækstforløb, hvor teknologitunge iværksættere får mulighed for at accelerere udviklingen af deres virksomhed. Samtidig får virksomhederne mulighed for at deltage i konkurrencen om at vinde Industriens Fonds Iværksætterpris på 500.000 kroner.³¹

Novo Nordisk Fonden

Novo Nordisk Fonden har i alt givet 89 bevillinger for samlet 77 mio. kr.. Der er tale om bevillinger under Novo Nordisk Fondens opslag om ”exploratory pre-seed” og ”pre-seed”. Bevillingerne gives til forskere, studerende m.fl. tilknyttet et nordisk hospital, universitet eller anden forskningsinstitution, der ønsker at afprøve om der er mulighed for kommercialisering af et fund eller en idé opstået på basis af forskning inden for biomedicin eller life-science.³²

5.2.2 Bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer

De 2 offentlige fonde, råd og puljer, der har givet bevillinger til innovationsområdet, har også meget forskellige profiler i forhold til deres bevillinger.

Puljen til innovationsinfrastruktur

Fra puljen for innovationsinfrastruktur er der i perioden 2012-2014 givet bevillinger for i alt 1,8 mia. kr. Bevillingerne er givet som resultatkontraktmidler til de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS-institutterne), samt bevillinger til Innovationsnetværk og Innovationsmiljøer.

Uddannelses- og Forskningsministeriet indgår hvert 3. år resultatkontrakter med GTS-institutterne. Resultatkontrakterne medfinansierer specifikke forsknings- og udviklingsaktiviteter på GTS-institutterne, der skal føre til opbygning og udvikling af nye teknologiske kompetencer og serviceydelser, som forventes at få stor betydning for danske virksomheder. Der er i dag 8 GTS-institutter.

Uddannelses- og Forskningsministeriet støtter desuden landsdækkende Innovationsnetværk, der samler forskere, virksomheder og offentlige myndigheder om at skabe innovation og vækst. Der er i dag 22 Innovationsnetværk.

Endelig giver Uddannelses- og Forskningsministeriet bevillinger til en række Innovationsmiljøer i Danmark. Innovationsmiljøerne investerer på statens vegne risikovillig kapital i nye innovative virksomheder. Der er i dag 4 Innovationsmiljøer.

³⁰ <http://www.blohub.org/>

³¹ <http://sciondtu.dk/danish-tech-challenge/>

³² <http://www.novonordiskfonden.dk/da/content/fra-forskning-til-innovation>

Innovationsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation

Innovationsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation har i perioden 2012-2014 givet bevillinger til innovation for i alt 301 mio. kr. Bevillingerne er primært givet til Rådet for Teknologi og Innovations virkemidler "Videnpilot" og "Videnkupon", som i dag er en integreret del af Innovationsfondens virkemiddel "InnoBooster".

Gennem "Videnpilot-programmet" ydede Rådet for Teknologi og Innovation tilskud til små og mellemstore virksomheder, der ønskede at ansætte en højtuddannet medarbejder til en konkret udviklingsopgave i virksomheden. Rådet for Teknologi og Innovation ydede et tilskud til lønnen på 12.500 kr. i maksimalt 12 måneder, dvs. samlet op til 150.000 kr. pr. forløb.

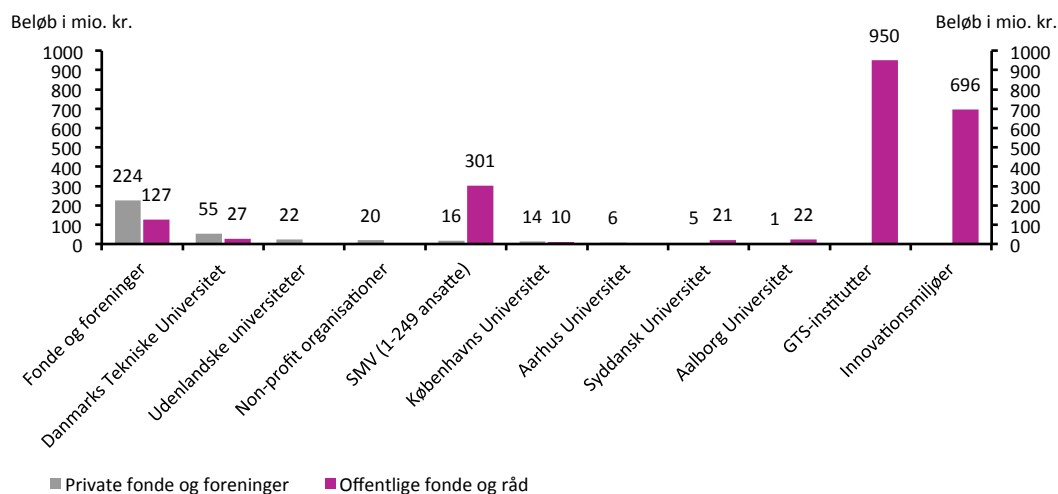
Gennem "Videnkupon" støttede Rådet for Teknologi og Innovation små og mellemstore virksomheder, der ønskede at købe hjælp til forskning eller innovations- og udviklingsaktiviteter hos en videninstitution – f.eks. et GTS-institut eller et universitet. En videnkupon havde normalt en værdi af op til 100.000 kr., men i særlige tilfælde op til 500.000 kr.

5.3 Innovationsbevillinger opgjort i forhold til bevillingsmodtagere

De private og offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, er alle blevet bedt om at angive, hvem der har været bevillingsmodtager på deres enkelte bevillinger. I tilfælde af at bevillingen er tildelt en navngiven forsker, er bevillingsmodtageren angivet som den institution, forskeren var tilknyttet på det pågældende tidspunkt. I tilfælde af at der er flere parter med i de projekter, der har opnået bevilling, er fondene blevet bedt om at udpege hvem, de anser som hovedbevillingshaver (se mere om valg af metode i kapitel 7).

Figur 5.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser) til innovation fordelt på udvalgte modtagere i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Note: Figuren viser de bevillingsmodtagere, der har fået bevillinger for mere end 5 mio. kr. samlet.

Som det fremgår af figur 5.1, er "fonde og foreninger" langt den største bevillingsmodtager, når man ser på bevillinger til innovation fra de private fonde. I alt har fonde og foreninger været modtagere af i alt 224 mio. kr. ud af de private fondes samlede bevillinger til innovation på i alt

384 mio. kr. Det skyldes især de 2 store bevillinger fra Realdania til ”Klimaspring” og innovations- og væksthud i ”Bryghusprojektet” (210 mio. kr. i alt – jf. afsnittet ovenfor).

Derudover er der bevilget 84 mio. kr. til de danske universiteter samlet set. Heraf er langt hovedparten (55 mio. kr.) bevillinger til Danmarks Tekniske Universitet. Bevillingerne til Danmarks Tekniske Universitet og de øvrige universiteter stammer alle fra Industriens Fond og Novo Nordisk Fonden. Også udenlandske universiteter er væsentlige bevillingsmodtagere. I alt har udenlandske universiteter modtaget bevillinger for 22 mio. kr. Alle bevillinger til udenlandske universiteter stammer fra Novo Nordisk Fonden.

Når man ser på bevillingsmodtagerne for bevillinger fra offentlige fonde, råd og puljer er GTS-institutterne og Innovationsmiljøerne de absolut største modtagere. GTS-institutterne har samlet set modtaget bevillinger for 950 mio. kr. i perioden. Midlerne er primært givet som resultatkontraktmidler, men også i nogle tilfælde fordi et af GTS-institutterne er hovedbevillingsindehaver på et Innovationsnetværk.

Alle bevillinger (301 mio. kr. i alt) fra Innovationsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation er gået til små og mellemstore virksomheder. Samlet har små og mellemstore virksomheder derfor været bevillingsmodtager for 301 mio. kr. fra de offentlige fonde, råd og puljer.

5.4 Innovationsbevillinger fordelt på videnskabelige hovedområder

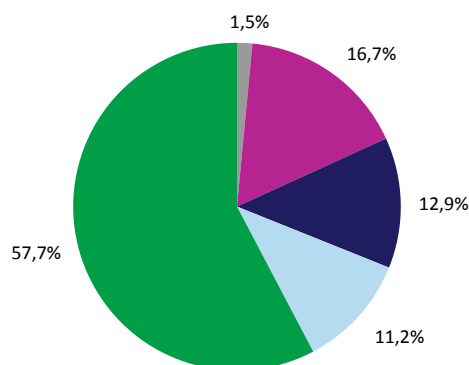
De private og offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, er alle blevet bedt om at angive, hvilket videnskabeligt hovedområde deres bevilling falder indenfor (se evt. boks 3.4 i kapitel 3). Hvis bevillingen efter fondens vurdering dækker flere videnskabelige hovedområder, er fonden blevet bedt om at vurdere, hvilket videnskabeligt hovedområde bevillingen primært falder indenfor. Hvis bevillingen falder ligeligt eller nogenlunde ligeligt mellem forskellige videnskabelige hovedområder, er bevillingen angivet som tværfaglig (se mere om valg af metode i kapitel 7).

Figur 5.2 viser, at langt hovedparten af bevillingerne fra de private fonde kan karakteriseres som tværvideenskabelige (58 pct.). Igen er den væsentligste årsag hertil de 2 store bevillinger fra Realdania til henholdsvis ”Klimaspring” og innovations- og væksthud i ”Bryghusprojektet”, der begge er karakteriserede som værende tværvideenskabelige.

Derudover udgør sundhedsvidenskab og teknisk videnskab - med henholdsvis 17 og 13 pct. af bevillingerne - de største videnskabelige hovedområder for de private fondes bevillinger til innovation. Bevillingerne inden for sundhedsområdet er udelukkende fra Novo Nordisk Fonden, mens bevillingerne inden for teknisk videnskab primært stammer fra Novo Nordisk Fonden og Industriens Fond. Godt 11 pct. af bevillingerne er givet inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde. Bevillingerne inden for dette område stammer alle fra Realdania og Industriens Fond. De private fondes bevillinger til innovation inden for naturvidenskab er til gengæld meget begrænset. Kun 1,5 pct. af bevillingerne falder inden for dette videnskabelige hovedområde. Der er tale om 3 bevillinger fra Novo Nordisk Fonden.

Figur 5.2

Fordeling af beløb til innovationsaktiviteter inden for videnskabelige hovedområder fra private fonde og foreninger i perioden 2012-2014

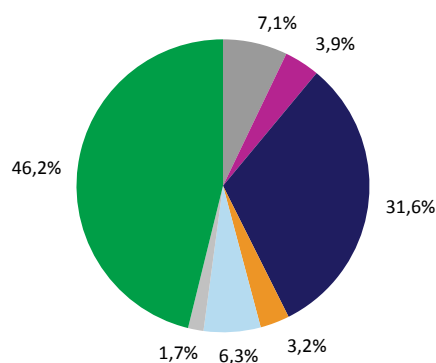
■ Naturvidenskab ■ Sundhedsvidenskab ■ Teknisk videnskab ■ Samfundsvidenskab ■ Tværvidevidenskab

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Note: Figuren indeholder ikke de bevillinger til innovationsaktivitet, hvor hovedområdet ikke er angivet.

Figur 5.3

Fordeling af beløb til innovationsaktiviteter inden for videnskabelige hovedområde fra offentlige fonde og råd i perioden 2012-2014

■ Naturvidenskab ■ Sundhedsvidenskab ■ Teknisk videnskab
■ Jordbrugs- og veterinærvidenskab ■ Samfundsvidenskab ■ Humaniora
■ Tværvidevidenskab

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Note: Figuren indeholder ikke de bevillinger til innovationsaktivitet, hvor hovedområdet ikke er angivet.

Figur 5.3 viser, at når man ser på bevillingerne fra de offentlige fonde og råd, er det næsten halvdelen (47 pct.) af bevillingerne, der kan karakteriseres som tværvidevidenskabelige. Der er for alle bevillingerne tale om bevillinger fra puljen til innovationsinfrastruktur.

Knap en tredjedel af de samlede bevillinger (32 pct.) er givet inden for teknisk videnskab. Her er der tale om bevillinger fra både puljen for innovationsinfrastruktur, Innovationsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation. 7 pct. af bevillinger er givet inden for det naturvidenskabelige område og 6 pct. inden for samfundsvidenskab. I modsætning til de private fonde understøtter de offentlige fonde og råd innovationsprojekter inden for såvel jordbrugs- og veterinærvidenskab samt humaniora – om end i begrænset omfang.

5.5 Opsamling

Samlet viser gennemgangen af bevillingerne til innovationsområdet, at bevillingerne fra de private fonde er betydeligt mindre end de tilsvarende bevillinger fra de offentlige fonde, råd og puljer. Endvidere viser opgørelserne, at kun 3 af de medvirkende private fonde yder bevillinger til innovationsområdet.

Opgørelserne viser også, at de private og offentlige fonde og råd har forskelligt fokus i forhold til deres bevillinger til innovationsområdet. De private fonde har især fokus på kommercialisering af forskningsresultater og understøttelse af nystartede virksomheder. Det fokus har de offentlige fonde og råd også – primært gennem støtten til de i dag 4 danske Innovationsmiljøer. Men derudover har de offentlige bevillinger til innovation i høj grad til formål at opbygge relevante videncmiljøer, som eksisterende virksomheder kan drage nytte af i deres løbende innovationsprocesser. Det gælder både gennem opbygning af ny og relevant viden i de i dag 8 GTS-institutter og gennem understøttelse af samarbejde mellem videninstitutioner og virksomheder i de i dag 22 innovationsnetværk. Derudover yder de offentlige fonde og råd en lang række små bevillinger (i dag via InnoBooster-programmet i Innovationsfonden) til SMV'er, der ønsker at udvikle sig. Denne form for støtte gives kun i meget begrænset omfang fra de private fonde.³³

Også når man ser på fordelingen af innovationsbevillingerne på videnskabelige hovedområder, er der stor forskel på bevillingerne fra henholdsvis de private og offentlige fonde, råd og puljer. For både de private og offentlige fonde og råd er hovedparten af bevillingerne angivet som tværvideenskabelige. Som det også var tilfældet, når man så på bevillingerne inden for forskningsområdet, så falder hovedparten af de "ikke-tværvideenskabelige"-bevillinger fra de private fonde inden for sundhedsområdet. Hos de offentlige fonde, råd og puljer gives der derimod en større andel af de "ikke-tværvideenskabelige"-bevillinger inden for både teknisk videnskab og det naturvidenskabelige område end inden for det sundhedsvidenskabelige område. Endvidere understøtter de offentlige fonde og råd – i modsætning til de private fonde - innovationsprojekter inden for såvel jordbrugs- og veterinærvidenskab som humaniora – om end i begrænset omfang.

Samlet tegner kortlægningen et billede af, at de private fonde kun i begrænset omfang i dag bevilger midler til innovation. Og når det sker, er det primært inden for kommercialisering og støtte til iværksættere inden for forholdsvis snævre faglige områder.

Dertil kommer (jf. kapitel 2), at en række af fondene enten selv eller via den koncern, de er en del af, via andre kanaler understøtter kommercialisering af forskning og nystartede virksomheder.

³³ Det skal i den forbindelse bemærkes, at en række fonde via deres vedtægter og fundatser er afskåret fra at yde tilskud til private virksomheder.

6

6. Bevillinger til videregående uddannelse

I dette kapitel sættes særlig fokus på den del af bevillingerne fra de private fonde, der er gået til videregående uddannelse. Det omfatter bevillinger, der understøtter uddannelsen af studerende på de videregående uddannelser, efteruddannelse af færdiguddannede studerende, stipendier og rejselegater til studerende på de videregående uddannelser osv. Videregående uddannelse omfatter dog ikke ph.d.-uddannelse, der i stedet medregnes under forskning og udvikling (se evt. boks 2.1). Kapitlet ser nærmere på hvor meget de private fonde har støttet videregående uddannelse, hvilke typer af aktiviteter fondene har støttet, og hvem bevillingsmodtagerne har været. Derudover sammenlignes bidraget til videregående uddannelse fra de private fonde med tilsvarende bidrag fra de offentlige fonde, råd og puljer.

6.1 Samlede bevillinger til videregående uddannelse i perioden 2012-2014

Som det fremgår af tabel 6.1 har de 12 private fonde, der indgår i denne analyse, samlet set støttet videregående uddannelse med 289 mio. kr. i perioden 2012-2014. Som det også fremgår af tabellen, svarer det til 3 pct. af de 12 fondes samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014.

Tabel 6.1 viser også, at 8 af de 12 private fonde har givet bevillinger til videregående uddannelse. Det drejer sig om A.P. Møller Fonden, Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Kræftens Bekæmpelse, Novo Nordisk Fonden, Industriens Fond, Villum Fonden og Det Obelske Familiefond. Hovedparten af bevillingerne til videregående uddannelse stammer dog fra A.P. Møller Fonden. Fonden har bevilget 189 mio. kr. til videregående uddannelse svarende til 65 pct. af de private fondes samlede bevillinger til området.

Bevillinger til videregående uddannelse udgør for alle fondene en forholdsvis begrænset del af deres samlede bevillinger. Som det fremgår af tabel 6.1 er det kun i A.P. Møller Fonden og Nordea-fonden, at bevillinger til videregående uddannelse udgør mere end 5 pct. af fondens samlede bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse. Nominelt har Lundbeckfonden dog også ydet en forholdsvis stor samlet bevilling til videregående uddannelse og er den næststørste bevillingsgiver i perioden. I alt har Lundbeckfonden givet bevillinger til videregående uddannelse for 40 mio. kr. i perioden 2012-2014 svarende til 14 pct. af de samlede bevillinger fra de private fonde til videregående uddannelse.

Det er kun Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Novo Nordisk Fonden og Kræftens Bekæmpelse, der har givet bevillinger i alle de 3 år, kortlægningen afdækker. Deres bevillingsniveau er derudover forholdsvis stabilt over de 3 år i modsætning til de øvrige fondes.

Tabel 6.1

Bevillinger (mio. kr., løbende priser og pct.) til videregående uddannelse i perioden 2012-2014

	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens egen bevilling til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af private fondes samlede bevilling til uddannelse
Private fonde	289	3,0 %	100 %
A.P. Møller Fonden	189	13 %	65 %
Lundbeckfonden	40	3,1 %	14 %
Nordea-fonden	22	7,7 %	7,8 %
Kræftens Bekæmpelse	11	1,4 %	3,8 %
Novo Nordisk Fonden	10	0,4 %	3,6 %
Industriens Fond	7	2,9 %	2,4 %
Villum Fonden	6	0,4 %	2,0 %
Det Obelske Familiefond	4	1,6 %	1,3 %
Carlsbergfondet	0	0 %	0 %
Realdania	0	0 %	0 %
TrygFonden	0	0 %	0 %
Velux Fonden	0	0 %	0 %
	Mio. kr. 2012-2014	I pct. af fondens egen bevilling til forskning, innovation og videregående uddannelse	I pct. af offentlige fonde og råds samlede bevilling til uddannelse
Offentlige fonde og råd	22	0,2 %	100 %
Det Frie Forskningsråd (DFF)	22	0,6 %	100 %
Danmarks Grundforskningsfond (DG)	0 %	0 %	0 %
Forskningsinfrastrukturpuljen	0 %	0 %	0 %
DSF, HTF og RTI (nu sammenlagt under Innovationsfonden)	0 %	0 %	0 %
Innovationsinfrastrukturpuljen	0 %	0 %	0 %

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Når man ser på bevillingerne til videregående uddannelse blandt de 8 offentlige fonde, råd og puljer, er det bevilgede beløb meget begrænset. I alt har de offentlige fonde, råd og puljer bevilget 22 mio. kr. til videregående uddannelse, og alle bevillingerne er givet af Det Frie Forskningsråd. Som det også blev nævnt i kapitel 2, afspejler dette, at den offentlige finansiering af de videregående uddannelser – og uddannelsesområdet i det hele taget - primært finansieres via faste årlige bevillinger og ikke gennem udbud af konkurrenceudsatte midler.

6.2 Bevillinger til videregående uddannelse opgjort på bevillingstype og videnskabeligt hovedområde

Den største bevilling fra de private fonde til videregående uddannelse kommer fra A.P. Møller Fonden. I alt har A.P. Møller Fonden samlet bevilget 189 mio. kr. til videregående uddannelse i 2014. Bevillingerne er alle den første del af udmøntningen af A.P. Møller Fondens folkeskoledonation. I 2013 besluttede A.P. Møller Fonden at afsætte en samlet donation på i alt 1 mia. kr. til opkvalificering af folkeskolen. Med donationen ønskede Fonden at bidrage til at højne elevernes læring og trivsel ved bredt at støtte opkvalificering og efteruddannelse af lærere, pædagoger og

skoleledere samt udvikling af undervisningsmetoder og hjælpemidler. Midlerne i donationen udbydes over flere år. I kortlægningen er medtaget de bevillinger (51 ud af samlet 70 bevillinger i 2014), hvor fokus har været på efteruddannelse af lærere, pædagoger og skoleledere. Bevillingerne er alle karakteriserede som hørende til det samfundsvidenskabelige hovedområde – mere konkret området pædagogik.

Bevillingerne til videregående uddannelse fra Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og Kræftens Bekæmpelse er alle gået til en form for skolarstipendier til studerende på de videregående uddannelser. Samlet har de 3 fonde tilsammen givet bevillinger til skolarstipendier for i alt 61 mio. kr. i perioden 2012-2014. Skolarstipendier ydes typisk til studerende, der ønsker at komme tættere på forskningsmiljøer ved de danske universiteter, hospitaler eller andre videninstitutioner og her fordybe sig i et forskningsprojekt. Formålet vil typisk være at anspore de studerende til en fremtidig karriere inden for forskning. De 3 fonde tilbyder primært skolarstipendier til studerende inden for det sundhedsvidenskabelige område og til dels inden for det naturvidenskabelige område.

Nordea-fonden har gennem sine bevillinger på i alt 22 mio. kr. i perioden 2012-2014 ydet legater til kandidat- og professionsbachelorstuderende, der tager en hel eller en del af deres uddannelse i udlandet. Legatet skal understøtte, at den studerende kan rejse ud i verden og tage en del af sin uddannelse bl.a. med henblik på at tilegne sig faglige kvalifikationer, der ikke kan fås på uddannelsesinstitutionen i Danmark. Der er ingen fagbegrænsninger på Nordea-fondens rejselegater, og bevillingerne er derfor givet inden for næsten alle de videnskabelige hovedområder.

Bevillingerne til videregående uddannelse fra de offentlige fonde, råd og puljer stammer som nævnt alle fra Det Frie Forskningsråd. Det Frie Forskningsråd har, på linje med Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden og Kræftens Bekæmpelse, ydet støtte til skolarstipendier til yngre studerende inden for det sundhedsvidenskabelige område. Også her har formålet været at give de studerende mulighed for at prøve kræfter med videnskabeligt arbejde og få indblik i, hvad en karriere i forskningsverdenen kan byde på.

6.3 Bevillinger til videregående uddannelse opgjort på bevillingsmodtagere

De private og offentlige fonde, råd og puljer, der medvirker i kortlægningen, er alle blevet bedt om at angive, hvem der har været bevillingsmodtager på deres enkelte bevillinger. I tilfælde af at bevillingen er tildelt en navngiven forsker, er bevillingsmodtageren angivet som den institution, forskeren var tilknyttet på det pågældende tidspunkt. I tilfælde af at der er flere parter med i de projekter, der har opnået bevilling, er fondene blevet bedt om at udpege hvem, de anser som hovedbevillingshaver. For bevillinger givet direkte til studerende uden en direkte tilknytning til en uddannelsesinstitution, er dette angivet som bevillinger til ”studerende” (se mere om valg af metode i kapitel 7).

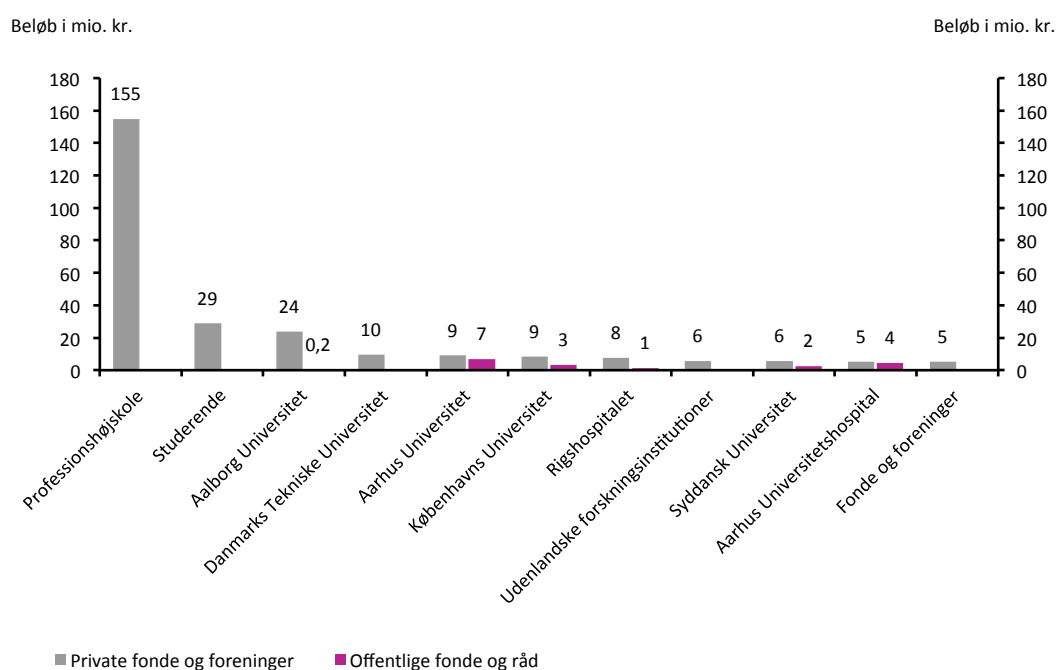
Figur 6.1 viser de primære bevillingsmodtagere for de private og offentlige fonde og råds bevillinger til videregående uddannelse. Oversigten over bevillingsmodtagere er naturligvis især præget af den store bevilling fra A.P. Møller Fonden. Figur 6.1 viser således, at størstedelen (155 mio. kr.) af de private fondes bevillinger til videregående uddannelse er bevilget til professionshøjskolerne. Alle 155 mio. kr. stammer fra A.P. Møller Fondens bevilling på nær en mindre bevilling på 0,5 mio. kr. fra Det Obelske Familiefond.

Modtagerne af Nordea-fondens bevillinger, som er givet som rejsestipendier, er angivet som ”studerende” i figur 6.1. 120 bevillinger er givet til studerende, der kommer fra et dansk universitet, mens 4,8 mio. kr. eller 85 enkeltbevillinger er givet til studerende, der kommer fra en professionshøjskole.

For de øvrige bevillinger er bevillingsmodtagerne primært de danske universiteter. Det gælder især Aalborg Universitet. Det skyldes igen i særlig grad bevillingen fra A.P. Møller Fonden, men også en række mindre bevillinger fra Det Obelske Familiefond.

Figur 6.1

Uddannelsesbevillinger (mio. kr., løbende priser) til udvalgte modtagere fra private fonde og foreninger og offentlige fonde og råd i perioden 2012-2014

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

Note: Figuren viser kun de bevillingsmodtagere, der har fået bevillinger for mere end 5 mio. kr. samlet.

6.4 Opsamling

Samlet tegner kortlægningen et billede af, at de private fondes bidrag til videregående uddannelse er forholdsvis begrænset. Bidraget til videregående uddannelse er især præget af A.P. Møller Fondens donation til udviklingen af den danske folkeskole, som blandt andet har givet bevillinger til efteruddannelse af lærere, pædagoger og skoleledere. 189 mio. kr. af de i alt 289 mio. kr. der er givet til videregående uddannelse stammer således herfra.

De resterende 100 mio. kr. fra de private fonde dækker især over bevillinger til skolarstipendier og rejselegater. Også bevillingerne fra Det Frie Forskningsråd, som er den eneste af de offentlige fonde, råd og puljer, der har ydet bevillinger til videregående uddannelse, er givet som skolarsti-

pendier. Både de private og de offentlige stipendier er hovedsageligt givet til studerende inden for det sundhedsvidenskabelige forskningsområde.

7

7. Metode

I dette kapitel præsenteres det genstandsfelt samt den fremgangsmåde, der er anvendt i kortlægningen af finansieringsstrømme inden for forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014.

7.1 Population og afgrænsning

Kortlægningen er blevet til i et samarbejde mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og flertallet af de private og offentlige fonde og råd, som kortlægningen omfatter.

Kortlægningen afdækker bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse fra 12 private fonde (for definitioner se boks 7.1). Det drejer sig om de erhvervsdrivende fonde: Novo Nordisk Fonden, Carlsbergfondet, Det Obelske Familiefond, Industriens Fond, Lundbeckfonden, Nordea-fonden og A.P. Møller Fonden³⁴, de almennyttige fonde: Velux Fonden og Villum Fonden samt foreningerne: Realdania, TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse.

De 12 private fonde er valgt ud fra en vurdering af, at de er blandt de største og mest centrale fonde, når det gælder finansiering af forskning, innovation og videregående uddannelse. Udvælgelsen bygger på tilgængelige data og tidligere analyser³⁵ samt en gennemgang af de 12 private fonde og foreningers årsrapporter eller tilsvarende relevant materiale, der belyser deres årlige bevillinger. Det er således vurderingen, at de 12 private fonde tilsammen dækker størstedelen af de samlede bevillinger fra de danske private fonde til forskning, innovation og videregående uddannelse.

Det er i denne sammenhæng værd at fremhæve, at der udover de 12 medvirkende private fonde er en stor gruppe private fonde, som ikke indgår i kortlægningen, men som også leverer store bidrag til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse. Det er vurderingen, at de 12 fonde, der er omfattet af denne kortlægning, tegner et repræsentativt billede af de private fondes bidrag.

I forhold til de offentlige fonde, råd og puljer afdækker kortlægningen bevillinger til forskning, innovation og videregående uddannelse fra 8 fonde og puljer. Det drejer det sig om Det Frie Forskningsråd, Danmarks Grundforskningsfond, Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) samt Uddannelses- og Forskningsministeriets egne puljer til henholdsvis forskningsinfrastruktur og innovationsinfrastruktur. De 8 offentlige fonde, råd og puljer er alle en del af Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort (for en nærmere beskrivelse af de omfattede fonde og puljer se appendiks A i kapitel 8).

³⁴ Fondens fulde navn er: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

³⁵ Det gælder f.eks. rapporten: "Private fonde – en unik aktør i dansk forskning, DEA, 2012" samt "Denmark Country Report – EUFORI Study – European Foundations for Research and Innovation, EU-kommissionen, 2015".

Det er vurderingen, de 8 offentlige фонде, råd og puljer udgør det bedste og mest relevante sammenligningsgrundlag for bevillingerne fra de private фонде på grund af ligheden med de private фонде i formål og opbygning og på grund af deres størrelser og bredde i fokus.

Kortlægningen afgrænser sig dermed fra at medtage de offentlige driftstilskud til forskning og uddannelse, der udmøntes via basismidlerne og taxametertilskuddet, og som udgør en betydelig del af det statslige forskningsbudget³⁶. Kortlægningen dækker heller ikke Danmarks kontingenter til en række internationale programmer og forskningsinfrastrukturer, såsom f.eks. European Spallation Source (ESS) og Det Europæiske Center for Højenergifysik (CERN)-puljen. Kortlægningen afgrænser sig desuden fra at medtage bidrag fra øvrige ministerieområder (som f.eks. en række udviklings- og demonstrationsprogrammer samt markedsmodningsfonden mv.) og fra regionerne, EU og andre internationale programmer.³⁷

Det, at kortlægningen udelukkende fokuserer på en begrænset population, betyder, at analysen ikke vil være i stand til at give et billede af de samlede bevillinger til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse. Analysen vil dog på trods af dette forbehold være i stand til at vise et billede af et væsentligt udsnit af de samlede bevillinger til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse.

Kortlægningen bygger på data for perioden 2012-2014

Kortlægningen bygger på data for en afgrænset tidsperiode. Perioden 2012-2014 er valgt, idet der her er tale om de nyeste tal på området, hvorfor det vil være muligt at indfange den seneste udvikling i bevillinger til området. Kortlægningens fokus på en 3-årig periode vil samtidig bidrage til at anskueliggøre nogle af de udsving, som kan identificeres blandt de private фонде samt de offentlige фонде, råd og puljer fra år til år. Med sit 3-årige perspektiv vil kortlægningen imidlertid være begrænset til at give et øjebliksbillede af finansieringsstrømmene for årene 2012, 2013 samt 2014. Kortlægningen kan af samme grund ikke anvendes til at beskrive mere generelle tendenser i et historisk perspektiv for private фонdes støtte til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse. Det skyldes blandt andet, at en række væsentlige faktorer kan påvirke og ændre private фонdes bevillingsprofil fra år til år, hvorfor billedet for en anden tidsperiode meget vel ville se noget anderledes ud.

Af væsentlige faktorer, som kan være specifikke fra år til år, spiller bl.a. markedsudviklingen og dennes indflydelse på udbyttet fra datterselskaber ind for de erhvervsdrivende фонде og niveauet for deres årlige bevillinger. Desuden er der forskelle i uddelingspraksis, hvor et virkemiddel, et opslag eller for den sags skyld en stor enkelt bevilling ikke nødvendigvis finder sted hvert år. Endvidere har flere af de private фонде ikke forskning, innovation og videregående uddannelse som et konkret prioriteret område. I stedet er disse aktørers bevillinger til området mere betinget af den gode ansøgning eller som et middel til at realisere prioriterede fokusområder og formål. Generelt set kan der således være stor variation i omfanget af bevillinger til områderne fra år til år og/eller fra aktør til aktør.

³⁶ Universiteternes basisbevillinger udgjorde i 2014 8,922 mia. kr. af det statslige forskningsbudget på i alt 16,426 mia. kr. i 2014 svarende til 54 pct. af det samlede statslige forskningsbudget (kilde: Forsknings- og Innovationspolitisk redegørelse, 2014).

³⁷ Samlet dækker de 5 udvalgte programmer i alt ca. 3,8 mia. kr. af det statslige forskningsbudget på i alt 16,426 mia. kr. i 2014 svarende til knap 25 pct. af det statslige forskningsbudget for 2014. (kilde: Forsknings- og Innovationspolitisk redegørelse, 2014).

Tilsvarende gør sig gældende for de offentlige fonde, råd og puljer, som bl.a. er afhængige af finanslovsbevillinger, der afgør niveauet for deres uddelinger. Et virkemiddel eller et opslag finder heller ikke nødvendigvis sted hvert år, da nogle offentlige puljer udmøntes med flere års mellemrum.

Til trods for disse afgrænsninger bidrager analysen med væsentlig viden om de 12 private fondes betydningsfulde bidrag til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse samt, hvordan dette bidrag spiller sammen med udvalgte offentlige forsknings- og innovationsfinansierende fonde og puljers bidrag og vice versa.

Klassificeringen af bevillinger

Kortlægningens datagrundlag er tilvejebragt gennem bidrag fra de enkelte omfattede private og offentlige fonde og råd³⁸, som på baggrund af en række prædefinerede kategorier har klassificeret deres bevillinger³⁹ til forskning, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. For definitioner af kortlægningens områder: forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse se boks 7.1.

Boks 7.1: Definition af kortlægningens 3 fokusområder

Forskning og udvikling

I kortlægningen defineres bevillinger til forskning og udvikling som bevillinger til aktiviteter, der på forskellig måde understøtter forskning og udvikling, forbedrer rammerne for forskning og udvikling eller formidler resultaterne af forskning og udvikling. Forskning og udvikling er (jf. OECD's Frascati-manual) defineret som skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, samt udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder. Fælles for al FoU-aktivitet er, at det skal indeholde et nyhedselement. Forskning og udvikling kan opdeles i henholdsvis grundforskning, anvendt forskning samt udvikling.

Innovation og kommercialisering af forskning

I kortlægningen defineres bevillinger til innovation og kommercialisering som bevillinger til aktiviteter, der på forskellige måder understøtter virksomheders innovationsaktiviteter, kommercialisering af forskningsresultater og understøttelse af iværksættere. Innovation er (jf. OECD's Oslo-manual) defineret som implementeringen af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentlig forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode. Innovation er resultatet af bevidste planer og aktiviteter rettet mod en forbedring af virksomhedens produkter, processer, salg og markedsføring eller organisering. Innovation kan tage udgangspunkt i ny viden og teknologi, men kan også være kombinationer af – eller nye anvendelsesmuligheder for – eksisterende viden og teknologier. Kommercialisering af forskning omfatter i denne kortlægning primært teknologioverførsel i form af formaliseret, forretningsmæssig overdragelse af viden fra forskningsinstitutioner til erhvervslivet gennem salg af patenter, indgåelse af licensaftaler og forskeres etablering af spinout-virksomheder m.m.

Videregående uddannelse

I kortlægningen defineres bevillinger til videregående uddannelse som bevillinger til aktiviteter, der på forskellig måde understøtter studerende eller andre, der er i gang med eller ønsker uddannelse eller efteruddannelse, der tages på en dansk eller udenlandsk videregående uddannelsesinstitution - dvs. f.eks. universiteter, professionshøjskoler eller erhvervsakademier. Videregående uddannelse omfatter dog ikke ph.d.-uddannelse, der i stedet medregnes under forskning og udvikling.

³⁸ Hvad angår A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, har Uddannelses- og Forskningsministeriet dog stået for at kortlægge og kvalitetssikre deres bevillinger til området i perioden.

³⁹ Bevillingerne er opgjort i forhold til bevillingsår, dvs. tidspunktet hvor bevillingerne er givet, og ikke tidspunktet hvor de er udbetalt.

For at sikre en ensartethed i indrapporteringen har Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdet en skabelon i Excel, som fondene har anvendt til at angive og klassificere deres bevillinger efter. Skabelonen er opbygget omkring et kategoriapparat, som Uddannelses- og Forskningsministeriet ligeledes har udarbejdet til formålet med bistand fra de omfattede fonde. Kortlægningens kategoriapparat fremgår af appendiks B i kapitel 9.

De omfattede private og offentlige fonde og råd har desuden løbende været involveret i kortlægningsarbejdet og har på den måde bidraget til databehandlingen og kvalitetssikringen samt udformningen af analysen.

Kategoriapparatet består konkret af 3 overordnede kategorier: *videnskabelige hovedområder, bevillingsmodtager samt virkemiddel/instrument*.

Kategoriapparatet er udformet med inspiration fra allerede eksisterende definitionsrammer, som nationale og internationale organisationer benytter til at registrere data inden for forskningsområdet. Det betyder, at rammen for videnskabelige hovedområder og fagområdeinddelinger bygger på den definitionsramme, der anvendes af Danmark Statistik⁴⁰, og som baserer sig på retningslinjerne i OECD's Frascati-manual, men er justeret på baggrund af en række særlige nationale karakteristika. Denne internationalt anerkendte og anvendte manual fungerer som et fælles sprog for studier i og drøftelser om forskning og udvikling, og netop anvendelsen af disse fælles retningslinjer og definitioner gør det muligt at sammenligne data nationalt såvel som internationalt.

Oversigten over organisationstyper, dvs. "bevillingsmodtagere", er udviklet med afsæt i "InnovationDanmark databasen".

Kategoriapparatets virkemidler/instrumenter er udviklet af Uddannelses- og Forskningsministeriet til formålet. Dette er sket gennem sparring med de involverede fonde, foreninger og råd. Kategoriapparatet afspejler den store variation af virkemidler/instrumenter, som anvendes af de involverede fonde (for en beskrivelse af de konkrete virkemidler/instrumenter se appendiks B i kapitel 9).

De anvendte kategorier er ikke nødvendigvis gensidigt udelukkende. Der kan således forekomme flere bevillingsmodtagere, flere virkemidler/instrumenter samt flere videnskabelige hovedområder i den enkelte bevilling. Derfor har de omfattede fonde skønsmæssigt angivet bevillingernes *primære* bevillingsmodtager⁴¹, det primære virkemiddel samt det primære videnskabelige hovedområde, såfremt der ikke er tale om et tværvidenskabeligt projekt. Hvad angår tværviden-

⁴⁰ Dog adskiller kortlægningens fagområdeinddeling sig fra Danmarks Statistiks kategoriapparat på et enkelt punkt, da medier og kommunikation er placeret under humaniora i stedet for under samfundsvidenskab. Denne ændring er foretaget med henblik på, at medier og kommunikation i overvejende grad hører under humanistiske fakulteter på de danske universiteter, hvorfor kortlægningens opgørelser over videnskabelige hovedområder i højere grad afspejler det faktiske forbrug af midler i Danmark.

⁴¹ Flere bevillinger er desuden givet til konsortier med flere aktive bevillingsmodtagere, der fordeler sig på forskellige institutioner og i flere tilfælde også på forskellige videnskabelige hovedområder og fagområder. De involverede fonde, foreninger og råd har derfor for deres bevillinger angivet "Hovedbevillingsindehaveren". Dette skal forstås som den part, der leder eller koordinerer projektet, og som i mange tilfælde modtager hovedparten af bevillingen.

skabelige bevillinger, er registranterne blevet bedt om at angive de væsentligste fagområder, som indgår i disse projekter.⁴²

Ydermere er de medvirkende aktører ud over at angive bevillingernes primære videnskabelige hovedområde også blevet bedt om skønmæssigt at angive det primære fagområde for deres bevillinger. Dette har bidraget betragteligt til at skabe et detaljeret overblik over, hvordan de offentlige og private bevillinger fordeler sig inden for de forskellige videnskabelige hovedområder.

Der skelnes i kortlægningen ikke mellem, om den formelle bevillingsmodtager er den enkelte forsker eller den institution, forskeren er tilknyttet. Denne praksis varierer mellem de involverede aktører. Det primære fokus for kortlægningen har været at skabe et overblik over finansieringsstrømmene på tværs af organisationstyper, hvorfor bevillingsgiverne er blevet bedt om at angive den institution eller organisation, hvor den støttede aktivitet finder sted.

Der forekommer i nogle tilfælde bevillinger, hvor bevillingsmodtageren ikke er tilknyttet en institution eller organisation. I disse tilfælde er bevillingsmodtageren angivet som ”individuel forsker”. Dette drejer sig bl.a. om flere bevillinger til forskningsformidling.

Den valgte tilgang, hvor der fokuseres på de væsentligste delelementer af en bevilling i stedet for at afdække alle aspekter, er valgt for at mindske kompleksiteten i kategoriseringsarbejdet for de omfattede fonde. Samtidig vurderes det, at denne metode samlet set udjævner evt. forskelle fra bevilling til bevilling.

Der ses flere eksempler på, at fonde samarbejder med andre aktører om finansieringen af udvalgte projekter. Flere private fonde gik eksempelvis sammen om at yde støtte til etableringen af et nyt Statens Naturhistoriske Museum under Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet. Villum Fonden og Novo Nordisk Fonden bevilgede hhv. 250 mio. kr. og 100 mio. kr. i 2013, mens Det Obelske Familiefond støttede projektet med 100 mio. kr. i 2014. For at undgå at bevillinger i sådanne tilfælde tælles dobbelt, er registranterne blevet bedt om udelukkende at angive den enkelte bevillingsgivers egen bevilling/eller egen andel af den samlede bevilling.

7.2 Individuelle karakteristika

For flere af de private og offentlige fonde og råd har det anvendte kategoriapparat, som ligger til grund for kategoriseringen af deres bevillinger, affødt et behov for at præcisere særlige hensyn og forbehold, der har gjort sig gældende for den enkelte registrant i kortlægningsprocessen.

Særligt ét forhold har haft betydning i forhold til flere af de medvirkende aktørers forståelsesramme. Det drejer sig om fagområdeopdelingen under de videnskabelige hovedområder i OECD's Frascati-manual. Frascati-manualen indeholder retningslinjer for indsamling og bearbejdning af data om landes bevillinger til forskning og udvikling. Netop fælles retningslinjer og definitioner er en forudsætning for sammenlignelig statistik. Derfor har det også været afgørende, at alle de private og offentlige fonde og råd har anvendt en ensartet standard for kategorise-

⁴² Et tværvideenskabeligt projekt forstås i denne sammenhæng som et projekt, hvor kompetencer, perspektiver, problemstillinger, teori og metode mv. fra 2 eller flere videnskabelige hovedområder indgår ligeværdigt eller nogenlunde ligeværdigt.

ringen af deres bevillinger, også selv om fagområdeopdelingen og de angivne definitioner i manualen udfordrer anvendte faglige grænseflader for den enkelte medvirkende aktør og ikke nødvendigvis i tilstrækkelig grad står mål med udviklingen inden for samtlige videnskabsområder. Til trods for disse forbehold anvendes Frascati-manualen som internationalt anerkendt standard for studier i forskning og udvikling over hele verden og er derfor også anvendt i forhold til kortlægningen. Som tidligere beskrevet anvendes manualen i denne kortlægning med samme nationale justeringer, som anvendes af Danmarks Statistik.

Særlige individuelle forhold præsenteres nedenfor, ligesom andre specifikke forhold for den enkelte aktør fremhæves.

Kræftens Bekæmpelse

Kræftens Bekæmpelse adskiller sig fra de øvrige 11 private fonde og foreninger, idet foreningen ud over at bevilge midler til eksterne forskning og uddannelse også driver egne forskningsaktiviteter. Kræftens Bekæmpelse har således udover at anføre bevillinger til eksterne modtagere også anført bevillinger til foreningens egen forskningsindsats for at give et fuldstændigt billede af foreningens samlede bevillinger til forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse.

Endvidere gøres der opmærksom på, at en række af foreningens bevillinger i perioden er givet til tværfaglige forskningsprojekter samt forskningsprojekter, som befinder sig på grænsen mellem videnskabsområderne sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab. Sidstnævnte drejer sig bl.a. om projekter inden for sundhedsantropologi. Disse projekter er alle angivet som sundhedsvidenskabelige projekter i kortlægningen.

Carlsbergfondet

For Carlsbergfondet indgår udelukkende bevillinger til fremragende grundforskning på højt internationalt niveau inden for naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab, mens fondets støtte til Carlsberg Laboratorium, Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot samt Tuborgfondet ikke er medregnet.

Carlsbergfondet er blandt de fonde, som har påpeget, at der er begrænsninger i den nuværende fagområdeopdeling i OECD's Frascati-manual. Dette er bl.a. eksemplificeret ved fraværet af nanoscience som et fagområde under naturvidenskab. På den foranledning har der været en dialog med OECD, ligesom Uddannelses- og Forskningsministeriet har henvendt sig til Danmarks Statistik for at gøre opmærksom på dette forhold.

Nordea-fonden

Nordea-fonden støtter projekter, der i mere eller mindre grad er tværvideenskabelige. Nordea-fonden har dog vurderet, at analysens definition af tværvideenskabelighed som et ligeligt bidrag fra 2 eller flere hovedområder, ikke er egnet til kategorisering af fondens tværvideenskabelige bevillinger. Alle fondens bevillinger er derfor angivet med ét videnskabeligt hovedområde.

Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden)

I 2014 blev forskningsrådssystemet reformeret, og det betød, at Danmarks Innovationsfond blev oprettet samtidig med, at Højteknologifonden, Det Strategiske Forskningsråd og Rådet for Teknologi og Innovation i samme ombæring blev nedlagt. Størstedelen af de 3 fonde og rådsansvarsområder blev i denne forbindelse sammenlagt under Innovationsfonden, og en mindre del af ansvarsområderne blev lagt over i Uddannelses- og Forskningsministeriet. Ministeriet admi-

nistrerer og udmønter således i dag midler til Innovationsmiljøer, Innovationsnetværk og GTS-institutter.

Der gøres opmærksom på, at kortlægningen for Innovationsfondens vedkommende primært vedrører de 3 tidligere råds/fonds virkemidler, idet Innovationsfonden med implementering af sin strategi fra 2015 har ændret fokus og tilgang markant.

Hvad angår den anvendte opgørelsesmetode, gøres der opmærksom på, at flere af de opgjorte bevillinger fra Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation (nu sammenlagt under Innovationsfonden) falder inden for området innovation, og at det i disse tilfælde ikke er vurderet formålstjenstligt at angive videnskabeligt hovedområde for bevillingerne. Det drejer sig konkret om programmerne "InnoBooster", "Videnpilotordningen" og "Videnkuponordningen" samt for fondens internationale innovationsprojekter. Derfor har fonden i disse tilfælde erstattet videnskabeligt hovedområde med betegnelsen "innovation". Det betyder også, at denne gruppe af bevillinger ikke indgår i de dele af analysen, der relaterer sig til videnskabelige hovedområder.

Fonden har endvidere støttet en lang række store projekter, som både indeholder forskning og udvikling samt innovation. Disse projekter er i kortlægningen alle registreret ud fra hvilket af disse områder, der har været det primære i projektet.

Innovationsinfrastrukturpuljen

Gennem puljen for innovationsinfrastruktur gives bevillinger til Innovationsnetværk, Innovationsmiljøer og GTS-institutterne. Bevillingerne til innovationsinfrastrukturen har grundlæggende til formål at understøtte innovation i virksomheder, og er derfor registreret som innovation i denne kortlægning. I praksis gives størstedelen af bevillingerne til forsknings- og udviklingsaktiviteter, hvor der udvikles ny viden, som spredes og stilles til rådighed for virksomhederne på kommercielle vilkår.

De bevillinger, der i denne kortlægning er registreret som bevillinger til Innovationsnetværkene er for så vidt angår 2012 og 2013 fremkommet ved at dividere beløbet fra netværkenes bevillingsperiode 2010-2013 inklusiv tillægsbevillinger i perioden med 4. Beløbet for 2014 er fremkommet ved at dividere netværkenes bevillingsperiode for 2014-2017 samt tillægsbevillinger for 2014 med 4.

De bevillinger, der i denne kortlægning er registreret som bevillinger til innovationsmiljøerne, svarer til de bevillingstilsagn, der er givet til de respektive miljøer i de årlige hovedbevillingsbreve samt tillægsbevillingsbreve i løbet af det pågældende år.

GTS-institutterne modtager bevillinger i 3-årige kontraktforløb. De bevillinger, der i denne kortlægning er registreret som bevillinger til GTS-institutterne, svarer for 2012 til beløbet i de indgåede resultatkontrakter med GTS-institutter for perioden 2010-12 inklusiv tillægsbevillinger divideret med 3. GTS-institutternes bevillinger for 2013 og 2014 svarer til beløbet for de indgåede resultatkontrakter for perioden 2013-15 inklusiv tillægsbevillinger divideret med 3.

Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråd har vurderet, at analysens definition af tværvidenskabelighed som et ligeligt bidrag fra 2 eller flere hovedområder ikke er egnet til kategorisering af rådets bevillinger, fordi definitionen ikke fanger rådets håndtering af hhv. tværvidenskabelighed og tværfaglighed.

Rådet støtter tværvideenskabelige projekter, der i mere eller mindre grad er tværvideenskabelige og projekter, der er tværfaglige inden for et videnskabeligt hovedområde. Denne skelnen ligger udenfor den anvendte definition. Alle rådets bevillinger er derfor her angivet med et primært hovedområde, selvom mange af disse reelt er tværvideenskabelige i større eller mindre grad.

I forhold til hovedområder og fagområder er kategoriseringen i udgangspunktet sket ud fra de på ansøgningen angivne OECD-koder på tværs af de faglige råd under Det Frie Forskningsråd efter en fastlagt metode. Tvivlstilfælde eller bevillinger uden OECD-koder er vurderet enkeltvist ud fra titel samt evt. en kort beskrivelse af projektet.

Der er desuden fagområder, som i fagopdelingen mellem de faglige råd under Det Frie Forskningsråd f.eks. hører under DFF | Kultur og Kommunikation, men som i kortlægningen er grupperet som samfundsvidenskab grundet kategoriapparatet. Det drejer sig bl.a. om psykologi, pædagogik og antropologi/etnografi. Der er endvidere bevillinger givet af DFF | Sundhed og Sygdom, som er rubriceret som biokemi under naturvidenskab, da dette er mere korrekt kategorisering af fagområdet.

Samtidig er det vigtigt at understrege, at bevillingerne fra DFF | Teknologi og Produktion både omfatter teknisk videnskab og jordbrugs- og veterinærvidenskab. Foruden at adressere teknisk videnskab vedrører rådets bevillinger også i høj grad den anvendelsesorienterede del af naturvidenskab og sundhedsvidenskab. Derfor er flere af rådets bevillinger også registreret under det relevante naturvidenskabelige/sundhedsvidenskabelige fagområde. Således kan dette faglige råd ikke sidestilles alene med det teknisk videnskabelige hovedområde.

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal

Uddannelses- og Forskningsministeriet har selv opgjort og kategoriseret A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal bevillinger til forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse i perioden 2012-2014. Uddannelses- og Forskningsministeriet har til at opgøre fondens bevillinger benyttet fondens hjemmeside, hvor en lang række af fondens bevillinger fremgår. Desuden har ministeriet foretaget yderligere søgninger for at identificere bevillinger, som evt. ikke fremgår af hjemmesiden. Det vurderes derfor, at langt størstedelen af fondens bevillinger til forskning og udvikling, innovation og videregående uddannelse i den omhandlede periode er blevet identificeret i forbindelse med kortlægningen.

8

8. Appendiks A

8.1 Kort præsentation af de private fonde og foreninger i kortlægningen

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal er en erhvervsdrivende fond med stærke bånd til virksomheden A.P. Møller - Mærsk A/S. Fonden er blandt de største i Danmark og favner både meget omkostningstunge projekter og gode ideer, der kræver mindre støtte. Fonden støtter således mange forskellige typer projekter. Mange store bevillinger er gået til hovedstadsområdet, men geografisk bredde er også et mål, og Fonden støtter projekter i hele Danmark samt i Sydslesvig, i Grønland og på Færøerne.

Carlsbergfondet

Carlsbergfondet blev oprettet af brygger J. C. Jacobsen ved fundats- og gavebrev af 1876. Carlsbergfondet er forpligtet til at eje en aktiepost, der giver ret til mindst 51 pct. af stemmerne i Carlsberg A/S. Af Carlsbergfondets samlede bevillinger på 220 mio. kr. i 2014 gik i alt 155 mio. kr. til opfyldelse af fondets mission om at yde støtte til fremragende grundforskning på højt internationalt niveau inden for naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab. Carlsbergfondet uddelte endvidere 2 forskerpriser på hver 1 mio. kr. til henholdsvis en humanistisk/samfundsvidenskabelig forsker og en naturvidenskabelig forsker.

Det Obelske Familiefond

Det Obelske Familiefond blev etableret i 1956 med 3 formål: at sikre god ledelse af og skabe de bedst mulige rammer for virksomheden C. W. Obel A/S, at støtte Obel-familien og at støtte almennyttige formål. Bestyrelsen for Det Obelske Familiefond kan efter frit skøn anvende fondets midler til godgørende eller almennyttige formål. I 2012 vedtog bestyrelsen en strategi for fondets uddelinger og projektsamarbejde inden for 3 overordnede indsatsområder: Sociale formål og sundhed, kunst og kultur samt forskning og uddannelse. Det Obelske Familiefond kan støtte projekter i hele Danmark men har sine rødder i Aalborg, og fondet ønsker fortsat at yde en særlig indsats i det nordjyske område gennem et tæt regionalt samarbejde.

Industriens Fond

Siden stiftelsen i 1898 har fonden gennemgået flere fusioner og tilpasninger, før den i 2009 fandt sin nuværende form, mission og strategi som Industriens Fond, der er registreret som en erhvervsdrivende fond. Industriens Fond støtter nyskabende, inspirerende og økonomisk bæredygtige projekter, som kan styrke dansk erhvervsliv, især dansk industris konkurrenceevne. Fonden støtter og udvikler således initiativer og projekter, dvs. både egne strategiske samt ansørgedrevne, inden for følgende 4 overordnede områder: globalisering og åbenhed, viden, kompetencer samt iværksætteri og innovation.

Kræftens Bekæmpelse

I 1928 blev Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse stiftet ved en sammenlægning af aktiviteter og økonomi fra Cankerkomitéen og Radiumfondet. Kræftens Bekæmpelses formål i dag er fortsat at bekæmpe kræftsygdomme og deres følgevirkninger. Konkret drejer det sig om forskning, forebyggelse og støtte af patienter og deres pårørende, ligesom foreningen taler patienternes sag over for myndighederne. I formålsparagraffen hedder det, at Kræftens Bekæmpelse skal forebygge kræftsygdommes opståen, øge helbredelsesmulighederne og begrænse de fysiske,

psykiske og sociale følger af kræftsygdomme. Ud over støtte til Kræftens Bekæmpelses egne forskningsaktiviteter støtter Kræftens Bekæmpelse kræftforskningen rundt om i Danmark ved at uddele midler til forskningsprojekter, udlandsophold, kortere rejser, skolarstipendier og andre forskningsrelaterede aktiviteter.

Lundbeckfonden

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond stiftet i 1954 af Grete Lundbeck, enke efter grundlæggeren af H. Lundbeck A/S. Fonden ejer en væsentlig del af aktiekapitalen i H. Lundbeck A/S og ALK-Abelló A/S samt i Falck A/S. Lundbeckfondens hovedformål er at sikre og udbygge Lundbeck-koncernens virksomhed og yde finansiel støtte til videnskabelige formål af høj kvalitet inden for sundheds- og naturvidenskaberne. Fondens støtte til videnskabelige aktiviteter sker overvejende gennem finansiering af konkrete videnskabelige projekter inden for biomedicin og sundhedsfag. Fonden har hjernesundhed som særligt indsatsområde.

Nordea-fonden

Nordea-fonden er en erhvervsdrivende fond, der efter bestyrelsens frie skøn yder støtte til almennyttige og velgørende formål. Fondens bestyrelse har defineret 4 fokusområder, nemlig sundhed, motion, natur og kultur, inden for hvilke områder fonden bl.a. støtter forskningsaktiviteter. Fonden støtter både lokale, regionale og nationale projekter. Projekterne skal have et klart tilhørsforhold til Danmark. Fonden uddeler desuden legater til kandidat- og professionsbachelorstuderende til brug i forbindelse med uddannelsesophold i udlandet, ligesom fonden stiller legatboliger til rådighed for internationale kapaciteter, herunder forskere tilknyttet danske universiteter.

Novo Nordisk Fonden

Novo Nordisk Fonden er en erhvervsdrivende fond. Under fonden er datterselskabet Novo A/S, der har til formål at administrere fondens formue samt fondens ejerskab i selskaberne Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Novo Nordisk Fonden vil udgøre et stabilt fundament for den erhvervsmæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives af selskaberne i Novo Gruppen, og yde støtte til videnskabelige, humanitære og sociale formål. Novo Nordisk Fondens uddelinger går i forlængelse heraf primært til at støtte forskning inden for medicin, bioteknologi, almen medicin, sygepleje og kunsthistorie ved offentlige videninstitutioner. Derudover støtter fonden innovation samt humanitære og sociale formål, herunder Steno Diabetes Centers forskningshospitalsvirksomhed.

Realdania

Realdanias formue er oprindeligt penge, som gennem 150 år er blevet forvaltet af danske realkreditforeninger. Realdania er født i år 2000, da foreningen solgte realkredit- og bankaktiviteterne til Danske Bank, og er i dag en forening med medlemsdemokrati, der driver filantropisk virksomhed på basis af sin investeringsvirksomhed. Foreningen er reguleret i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Realdanias formål er at støtte almennyttige og almenvelgørende formål primært inden for det byggede miljø og bredt fordelt i Danmark. Det sker blandt andet gennem støtte til ph.d.-projekter, forskningsprojekter og især innovation. Særligt med fokus på byggeri, byudvikling, klimatilpasning, bæredygtighed, indeklimate og bygningsarv.

TrygFonden

TrygFonden smba er en del af TryghedsGruppen smba (selskab med begrænset ansvar), der ejer og udvikler virksomheder inden for sundhed, sikkerhed og forsikring - og som med 60 pct. af aktierne er hovedaktionær i forsikringskoncernen Tryg. TryghedsGruppens øverste myndighed er repræsentantskabet, der er valgt blandt kunderne i Tryg. TrygFondens mål er at øge tryghe-

den ved at fremme sikkerhed, sundhed og trivsel i Danmark. For at styrke disse 3 kerneområder støtter TrygFonden bl.a. forskning, der skal have et anvendelsesorienteret og praktisk sigte.

Velux Fonden

Velux Fonden er en almennyttig fond stiftet i 1981 af Villum Kann Rasmussen. Fondens kapitalgrundlag er skænket af stifteren civilingeniør Villum Kann Rasmussen ved Fondens stiftelse i 1981. Kapitalgrundlaget er af flere omgange forøget ved bevilling fra Villum fonden. Velux Fonden støtter aldringsforskning og øjenforskning. Tillige kan fonden uddele hædersgaver til læger eller andre, som har virket som specialister inden for aldrings- og øjenforskningen. Fonden støtter desuden forskningsprojekter inden for humanvidenskaberne og samfundsvidenskab. Ud over disse særlige indsatsområder donerer fonden midler til kulturelle, miljømæssige, sociale og kunstneriske formål.

Villum Fonden

Villum Fonden er en almennyttig fond stiftet af Villum Kann Rasmussen. Fonden er hovedaktionær i VKR Holding - ejer af Velux såvel som andre virksomheder i VKR Gruppen. Fondens støtte til almene formål inkluderer blandt andet uddeling af Villum Kann Rasmussens Årslegat til Teknisk og Naturvidenskabelig Forskning samt støtte til enkelte, konkrete, klart afgrænsede, større opgaver. Dette er afgrænset til 3 primære støtteområder: naturvidenskabelig og teknisk forskning, sociale projekter i Øst- og Centraleuropa og Grønland samt miljø og bæredygtighed.

8.2 Kort præsentation af de offentlige fonde, råd og puljer i kortlægningen

Danmarks Grundforskningsfond

Danmarks Grundforskningsfond blev oprettet i 1991 som en uafhængig fond, der arbejder for at styrke dansk forskning inden for alle fagområder. Dette gøres konkret gennem 2 virkemidler. Det ene er Centers of Excellence, der er fondens flagskib og primære virkemiddel. En centerbevilling er stor og fleksibel og har en levetid på op til ti år. Det andet er Niels Bohr Professorships, der har til formål at berige danske forskningsmiljøer med førende forskere fra udlandet. Bevillingsbeslutningerne i forbindelse med uddelingen af disse virkemidler er baseret på 3 kerneværdier: excellence, transparens og risikovillighed.

Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråd blev etableret i år 2004, hvor de daværende 6 uafhængige danske forskningsråd blev nedlagt, og deres arbejdsopgaver blev overtaget af henholdsvis Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd. Det Frie Forskningsråds primære formål er at støtte og fremme de mest originale ideer og initiativer i dansk forskning. Rådet støtter således konkrete, tidsbegrænsede forskningsaktiviteter og har videnskabelig kvalitet som det vigtigste vurderingskriterium ved udmøntning af midler.

Rådet for Teknologi og Innovation, Højteknologifonden og Det Strategiske Forskningsråd (sammenlagt under Innovationsfonden)

Innovationsfonden blev oprettet den 1. april 2014 gennem en sammenlægning af Rådet for Teknologi og Innovation⁴³, Højteknologifonden⁴⁴ samt Det Strategiske Forskningsråd⁴⁵. Fonden

⁴³ Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) havde til formål at styrke vækst og innovation i erhvervslivet gennem teknologi- og innovationspolitiske initiativer. Rådet havde gennem sit arbejde fokus på at fremme et større samarbejde mellem virksomheder og universiteter, GTS-institutter og andre videninstitutioner gennem projekter og netværk, sikre ansættelsen af flere højtuddannede i danske virksomheder, understøtte opbygningen af højt kvalifi-

investerer i at opdyrke og omsætte ideer, viden og teknologi til værdi for Danmark. Innovationsfonden har således som målsætning at skabe vækst og beskæftigelse og samtidig løse centrale samfundsudfordringer. For at nå disse målsætninger er kernepunkterne for Innovationsfondens uddelinger: innovation og teknologiudvikling, samarbejde på tværs, entreprenørskab i trivsel, fremragende forskning samt et stærkt internationalt udsyn.

Forskningsinfrastrukturpuljen

Puljen til Forskningsinfrastruktur blev oprindeligt etableret som følge af Globaliseringsaftalen i 2006. Uddannelses- og forskningsministeren har siden været den udmøntende instans, og puljens formål har været at understøtte etableringen af perspektivrige nationale strategiske forskningsinfrastrukturer.

Innovationsinfrastrukturpuljen

Innovationsinfrastrukturpuljen inkluderer bevillinger til Innovationsmiljøer, Innovationsnetværk samt GTS-institutter. Bevillingerne blev frem til april 2014 bevilget af Rådet for Teknologi og Innovation, men efter rådets nedlæggelse blev opgaven overflyttet til UFM, som i dag har ansvaret for disse programmer.

ceret rådgivning til virksomheder via de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter og understøtte innovative iværksættere og kommercialisering af forskning.

⁴⁴ Højteknologifondens (HTF) formål var at styrke vækst og beskæftigelse ved at understøtte Danmarks videre udvikling som højteknologisk samfund. Fonden ydede tilskud eller lån til strategiske satsninger indenfor forskning og innovation i et samarbejde mellem offentlige og private parter.

⁴⁵ Det tidligere Strategiske Forskningsråd (DSF) havde til formål at støtte strategiske forskning i Danmark. Hensigten var at bidrage til at sikre Danmarks position som velfærdsmæssig, økonomisk og videnskabelig frontløber i globale sammenhænge på henholdsvis kort og lang sigt.

9. Appendiks B

Private fonde – En kortlægning af bidraget til dansk forskning, innovation og videregående uddannelse

Introduktion

Uddannelses- og Forskningsministeriet har igangsat et kortlægningsarbejde, der har til formål at skabe et samlet overblik over finansieringsstrømmene i dansk forskning, videregående uddannelse og innovation i perioden 2012-2014.

Kortlægningsarbejdet er igangsat, da det vurderes, at der mangler et samlet validt overblik over finansieringsstrømmene på området. Tilslutning hertil fra de private fonde blev endvidere bekræftet på mødet den 24. april 2015.

- Et samlet overblik over finansieringsstrømmene i systemet vil kunne bidrage med:
- Validt data om finansieringsstrømmene i dansk forskning, innovation og uddannelse
- Et værktøj til fremadrettet på oplyst grundlag at drøfte tendenser i dansk forskningsfinansiering, herunder systemiske muligheder og udfordringer
- En tydeliggørelse af private fondes betydningsfulde bidrag til områderne

Det skal samtidig præciseres, at kortlægningen har fokus på bevillingsår, dvs. hvornår bevillingerne er givet, og ikke hvornår de er udbetalt.

Metodebeskrivelse

Deltagende organisationer: A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene formaal, Carlsbergfondet, Det Obelske Familiefond, Industriens Fond, Kræftens Bekæmpelse, Lundbeckfonden, Nordea Fonden, Novo Nordisk Fonden, Realdania, TrygFonden, Velux Fonden, Villum Fonden, Det Frie Forskningsråd, Danmarks Innovationsfond (samt tidligere råd herunder) og Danmarks Grundforskningsfond.

Alle organisationernes bevillinger i perioden 2012-2014 til forskning, videregående uddannelse og innovation bedes angivet i forhold til 3 overordnede kategorier: *videnskabeligt hovedområde*, *bevillingsmodtager* samt *virkemiddel/instrument*. Kategorierne er ikke nødvendigvis gensidigt udelukkende. Der kan f.eks. forekomme flere bevillingsmodtagere, flere virkemidler mv. Derfor bedes bevillingerne skønsmæssigt angivet i forhold til den primære modtager og det primære virkemiddel.

Ved samfinansierede projekter/aktiviteter bedes I blot angive jeres egen bevilling/eller egen andel af den samlede bevilling.

I forhold til kategorien *videnskabelige hovedområder* bedes I forholde jer til, hvad der er det primære videnskabelige hovedområde, såfremt der ikke er tale om et tværvidenskabeligt projekt.

Et tværvenskabeligt projekt vil sige et projekt, hvor kompetencer, perspektiver, problemstillinger, teori og metode mv. fra flere videnskabelige hovedområder indgår ligeværdigt eller nogenlunde ligeværdigt.

I bedes endvidere angive bevillingerne på fagområde for at sikre et så præcist billede som muligt. Særligt inden for områderne Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab, som tilsammen modtager 62 pct. og dermed størstedelen af de udelte midler, vil angivelsen af fagområde bidrage betragteligt til at skabe et detaljeret overblik.

Såfremt der er tale om tværvenskabelige bevillinger (bemærk, at der er tale om tværvenskabelighed og ikke tværfaglighed), bedes I angive dette i arket ”Tværvenskabelige bevillinger”, der er særligt udviklet til de tværvenskabelige bevillinger.

Da en stor del af de eksternt finansierede ph.d.er og postdocs er indlejrede i andre virkemidler f.eks. forskningsprojekter, store satsninger, kæmpe satsninger mv., har vi tilføjet et par kolonner i excel-arket, der giver mulighed for at angive de ph.d.er og postdocs ift. antal og årsværk (opgjort i måneder), der kan være indlejret i de enkelte bevillinger. Samtidig bedes I også udfylde disse kolonner ved de bevillinger, der omhandler ph.d. og postdoc.

Danmark Statistiks fagområdeopdelinger er overvejende anvendt ift. kategoriseringen af *videnskabelige hovedområder*. Disse baserer sig på retningslinjer i OECD’s Frascati-manual. Dette sikrer en internationalt anerkendt opdeling, som gør, at data vil være nationalt og internationalt sammenlignelige med lignende data.

Kategoribeskrivelser

Videnskabelige hovedområder samt fagområder (Danmarks Statistik)

	Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:
Naturvidenskab	· Matematik
	· Datalogi
	· Fysik (inkl. biofysik)
	· Kemi
	· Geologi og fysisk geografi
	· Biokemi
	· Biologi
	· Øvrig naturvidenskab

	Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:
Sundhedsvidenskab	· Basal medicin
	· Farmaci, farmakologi og medicinal kemi
	· Klinisk medicin
	· Odontologi (tandlægevidenskab)
	· Sundhedstjeneste
	· Pleje og omsorg mv.
	· Samfundsmedicin og folkesundhed
	· Medicinsk bioteknologi
	· Øvrig sundhedsvidenskab

	Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:
Teknisk videnskab	· Byggeri, anlæg og transport
	· Elektronik, elektroteknik og kommunikation
	· Maskinkonstruktion og produktionsteknik
	· Kemiteknik
	· Materialer
	· Medicoteknik
	· Energi- og miljøteknik
	· Bioteknologi inden for energi og miljø
	· Industriel bioteknologi
	· Nanoteknologi
· Øvrig teknisk videnskab	

	Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:
Samfundsvidenskab	· Psykologi
	· Nationaløkonomi
	· Erhvervsøkonomi

	<ul style="list-style-type: none"> · Pædagogik · Sociologi, antropologi og etnografi · Retsvidenskab (Jura) · Statskundskab/politologi · Byplanlægning og fysisk planlægning · Øvrig samfundsvidenskab
Humaniora	<p>Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Historie · Arkæologi · Sprogvidenskab og filologi · Litteraturvidenskab · Filosofi og idehistorie · Teologi og religion · Musik- og teatervidenskab · Kunst- og arkitekturvidenskab · Film- og medievidenskab · Medier og kommunikation · Øvrig humanistisk videnskab
Jordbrugs- og veterinærvidenskab	<p>Bevillinger til aktiviteter inden for følgende forskningsområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Landbrugsplanter og gartneri · Skov- og havebrug · Fiskeri · Animalsk produktion · Veterinær- og fødevarevidenskab · Bioteknologi inden for jordbrug · Øvrig jordbrugs- og veterinærvidenskab
Tværvideenskabelig forskning	<p>Forskning, hvor kompetencer, perspektiver, problemstillinger, teori og metode mv. fra flere videnskabelige hovedområder indgår ligeværdigt eller nogenlunde ligeværdigt, (hvis muligt, angivelse af snitflader/hvilke videnskabsområder/fagområder). Bemærk, at arket "Tværvideenskabelige bevillinger" benyttes, når der er tale om tværvideenskabelig forskning og <u>ikke</u> blot tværfaglig forskning.</p>
Andet/ikke relevant	<p>Bevillinger, der ikke passer ind under et af hovedområderne f.eks. støtte til bygning af kollegier eller andre fællesinitiativer.</p>

Modtager (Hovedbevillingsindehaver eller koordinerende part)

Private virksomheder og non-profit organisationer og fonde

	Bevillinger hvor den primære modtager er en virksomhed fordelt på følgende:
Private virksomheder	<ul style="list-style-type: none">· Stor virksomhed (over 250 ansatte)· SMV-virksomhed (1-249 ansatte)· Virksomhed uden størrelsesangivelse
Privathospital	Bevillinger til privathospitaler eller privatklinikker
Udenlandske private virksomheder	Bevillinger, hvor den primære modtager er en udenlandsk virksomhed
Fonde og foreninger	Bevillinger til erhvervsdrivende fonde, almennyttige fonde, selvejende foreninger, fundraising foreninger, patientforeninger samt andre foreninger
Non-profit organisationer	Bevillinger til non-profit organisationer

Uddannelses- og forskningsinstitutioner

Københavns Universitet	Bevillinger til Københavns Universitet
Aarhus Universitet	Bevillinger til Aarhus Universitet
Syddansk Universitet	Bevillinger til Syddansk Universitet
Danmarks Tekniske Universitet	Bevillinger til Danmarks Tekniske Universitet
Aalborg Universitet	Bevillinger til Aalborg Universitet
Roskilde Universitet	Bevillinger til Roskilde Universitet
Copenhagen Business School	Bevillinger til Copenhagen Business School
IT-Universitetet	Bevillinger til IT-universitetet
Professionshøjskole	Bevillinger til en af følgende professionshøjskoler: <ul style="list-style-type: none">· Professionshøjskolen UCC· Professionshøjskolen Metropol· University College Sjælland· University College Lillebælt· University College Nordjylland· University College Syddanmark· VIA University College

Erhvervsakademi	Bevillinger til et af følgende erhvervsakademier: <ul style="list-style-type: none"> · Erhvervsakademi Sjælland · Københavns Erhvervsakademi (KEA) · Erhvervsakademiet Copenhagen Business · Erhvervsakademi Dania · Erhvervsakademiet Lillebælt · Erhvervsakademi Kolding · Erhvervsakademi Midtvest · Erhvervsakademi SydVest · Erhvervsakademi Aarhus
Kunstneriske uddannelsesinstitutioner	Bevillinger til en af følgende kunstneriske uddannelsesinstitutioner: <ul style="list-style-type: none"> · Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering · Arkitektskolen Aarhus · Designskolen Kolding (selvejende)
Maritime uddannelsesinstitutioner	Bevillinger til en af følgende maritime uddannelsesinstitutioner: <ul style="list-style-type: none"> · SIMAC · MARTEC · Maskinmesterskolen København · Aarhus Maskinmesterskole · Fredericia Maskinmesterskole · Marstal Navigationsskole · Skagen Skipperskole · Svendborg Søfartsskole · Nyborg Søfartsskole · Skoleskibet Georg Stage · Fiskeriskolen EUC-Nordvest
Stats- og Sektorforskningsinstitutioner (undtagen Statens Serum Institut (SSI)) eller lignende	Bevillinger til en af følgende stats-/sektorforskningsinstitutioner eller lignende institutioner: <ul style="list-style-type: none"> · Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø under Beskæftigelsesministeriet (NFA) · Det Nationale Forskningscenter for Velfærd under Socialministeriet (SFI) · De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) · Lignende institutioner, f.eks. Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning (KORA)
Statens Serum Institut (SSI)	Bevillinger til Statens Serum Institut under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS-institutter)	<p>Bevillinger, hvor den primære modtager er et af de 9 følgende GTS-institutter:</p> <ul style="list-style-type: none"> · AgroTech A/S · Alexandra Instituttet A/S · Bioneer A/S · Dansk Fundamental Metrologi A/S · Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut · DELTA · DHI – Institut for Vand og Miljø · FORCE Technology · Teknologisk Institut
Dansk offentlig forskning i øvrigt	Bevillinger til øvrige danske forskningsinstitutioner
Individuelle forskere	Bevillinger, der omhandler rejsestipendier- eller legater/ forskningsrejser/feltekspeditioner givet til individuelle forskere til forskningsophold i udlandet
Studerende	Bevillinger til studerende under ph.d.-niveau, f.eks. legater og studieophold. Hvis der gives bevilling til ph.d.-studerende, skal denne kategoriseres under det pågældende universitet
Udenlandske forskningsinstitutioner	Bevillinger, hvor den primære bevillingsmodtager er en udenlandsk forskningsinstitution/bevillingsmodtager placeret på udenlandsk institution
Offentlige institutioner	
Danske museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner	Bevillinger til danske museer, biblioteker og lignende kulturinstitutioner
Øvrige danske offentlige myndigheder, institutioner og virksomheder	Øvrige danske offentlige myndigheder, institutioner og virksomheder
Øvrige udenlandske offentlige myndigheder, institutioner og virksomheder	Øvrige udenlandske offentlige myndigheder, institutioner og virksomheder
Hospitaler	
Hospital i Region Hovedstaden	<p>Bevillinger til et hospital beliggende i Region Hovedstaden:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Amager hospital · Bispebjerg Hospital · Bornholms Hospital · Frederiksberg Hospital · Gentofte Hospital · Glostrup Hospital · Helsingør Hospital · Herlev Hospital

	<ul style="list-style-type: none"> · Hvidovre Hospital · Nordsjællands Hospital · Region Hovedstadens Psykiatri · Rigshospitalet
Hospital i Region Sjælland	<p>Bevillinger til et hospital beliggende i Region Sjælland:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Holbæk Sygehus · Køge Sygehus · Nykøbing Falster Sygehus · Næstved Sygehus · Ringsted Sygehus · Roskilde Sygehus · Slagelse Sygehus · Region Sjællands Psykiatri
Hospital i Region Syddanmark	<p>Bevillinger til et hospital beliggende i Region Syddanmark:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Odense Universitetshospital/Svendborg (Odense, Svendborg, Nyborg, Ringe og Ærøskøbing) · Sydvestjysk Sygehus (Esbjerg, Grindsted og Brørup) · Sygehus Sønderjylland (Aabenraa, Sønderborg og Tønder) · Sygehus Lillebælt (Fredericia, Give, Kolding, Middelfart og Vejle) · Psykiatrisk Sygehus Syddanmark
Hospital i Region Midtjylland	<p>Bevillinger til et hospital beliggende i Region Midtjylland:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Livsstilscentret Brædstrup · Psykiatrien i Region Midtjylland · Grenaa Sundhedshus · Regionshospitalet Hammel Neurocenter · Regionshospitalet Herning · Regionshospitalet Holstebro · Regionshospitalet Horsens · Regionshospitalet Lemvig · Regionshospitalet Randers · Regionshospitalet Silkeborg · Regionshospitalet Skive · Regionshospitalet Viborg · Samsø Sundheds- og Akuthus · Skanderborg Sundhedscenter · Sundhedscenter Tarm · Sundhedshus Ringkøbing · Aarhus Universitetshospital
Hospital i Region Nordjylland	<p>Bevillinger til et hospital beliggende i Region Nordjylland:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Sundhedscenter Skagen

- Sygehus Himmerland
- Sygehus Thy-Mors
- Sygehus Vendsyssel
- Aalborg Universitetshospital
- Psykiatrien i Region Nordjylland

Andre

Andre Bevillinger til institutioner der ikke dækkes af ovenstående kategorier

Virkemiddel/instrument

Forskning og udvikling

Forskeruddannelse	Bevillinger til forskeruddannelse dvs. bevillinger til ph.d.-studerende
Erhvervsforskeruddannelse	Bevillinger til ph.d.-studerende, der udover en forskningsinstitution også er tilknyttet en virksomhed under uddannelsen
Postdoc	Bevillinger til postdoc dvs. en midlertidig forskerstilling, der forudsætter en ph.d.-grad
Erhvervspostdoc	Bevillinger til Erhvervspostdoc dvs. en midlertidig forskerstilling, der forudsætter en ph.d.-grad. Erhvervspostdoc-projekter er et samarbejde mellem virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner omkring løsning af konkrete forsknings- og udviklingsopgaver.
Yngre forskningsledere	Bevillinger til forskere, der er kvalificerede til at udvikle deres egne forskergrupper, og som har mellem 1-8 års erfaring efter endt ph.d.-uddannelse. Bevillinger i størrelsesordenen 3-10 mio. kr.
Forskningsprojekter	Bevillinger til alle typer forskningsprojekter max. 10 mio. kr. Forskning dækker: Grundforskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det primære formål at opnå ny viden og forståelse uden nogen bestemt anvendelse i sigte; og anvendt forskning, dvs. eksperimenterende eller teoretisk arbejde med det formål at opnå viden og forståelse. Arbejdet er dog primært rettet mod bestemte anvendelsesområder.
Udviklingsprojekter	Bevillinger til alle typer af udviklingsprojekter max. 10 mio. kr. Udvikling forstået som et systematisk arbejde baseret på viden opnået gennem forskning og praktisk erfaring med det formål at frembringe nye eller væsentligt forbedrede materialer, produkter, processer, systemer eller tjenesteydelser.
Store satsninger	Bevillinger til alle typer forskningsaktiviteter på over 10 mio. kr. og under 50 mio. kr., herunder centre, forskningsprojekter og andre store satsninger (undtagen internationale aktiviteter, forskningsinfrastruktur, bygninger, uddannelse, innovation/kommercialisering samt priser og legater)

Kæmpe satsninger	Bevillinger til alle typer forskningsaktiviteter fra 50 mio. kr. og opefter, herunder centre, forskningsprojekter og andre store satsninger (undtagen internationale aktiviteter, forskningsinfrastruktur, bygninger, uddannelse, innovation/kommercialisering samt priser og legater)
Forskningsformidling	Bevillinger til alle typer formidlingsaktiviteter mv., herunder akademisk formidling, populærvidenskabelig formidling, publikationer, udstillinger mv.
Internationale aktiviteter	Bevillinger, der er målrettet internationale aktiviteter, herunder rejsestipendier- og legater/forskningsophold i udlandet/feltarbejde i udlandet, deltagelse i internationale netværk mv.
Forskningsinfrastruktur	Bevillinger til forskningsinfrastruktur forstås som bevillinger til avanceret udstyr, databaser, laboratoriefaciliteter, forsøgsanlæg samt andre værktøjer og faciliteter med henblik på understøttelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter
Bygninger	Bevillinger til bygningsaktiviteter såsom universitetsbygninger, kollegier, videnskabelige museer mv.
Priser og legater	Bevillinger til forskningspriser og forskningslegater mv. til forskere
Nationale forskningsrejser /ekspeditioner	Bevillinger til rejser og ekspeditioner inden for det danske rigsfællesskab
Andre virkemidler/ instrumenter	
Videregående Uddannelse	Bevillinger til <u>videregående</u> uddannelsesaktiviteter. I kortlægningen defineres bevillinger til videregående uddannelse som bevillinger til aktiviteter, der på forskellig måde understøtter studerende eller andre, der er i gang med eller ønsker uddannelse eller efteruddannelse, der tages på en dansk eller udenlandsk videregående uddannelsesinstitution - dvs. f.eks. universiteter, professionshøjskoler eller erhvervsakademier. Videregående uddannelse omfatter dog ikke ph.d.-uddannelse, der i stedet medregnes under forskning og udvikling.
Innovation/kommercialisering	I kortlægningen defineres bevillinger til innovation og kommercialisering, som bevillinger til aktiviteter, der på forskellige måder understøtter virksomheders innovationsaktiviteter, kommercialisering af forskningsresultater og understøttelse af iværksættere. Innovation er (jf. OECD's Oslo-manual) defineret som implementeringen af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentlig forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode. Innovation er resultatet af bevidste planer og aktiviteter rettet mod en forbedring af virksomhedens produkter, processer, salg og markedsføring eller organisering. Innovation kan tage udgangspunkt i ny viden og teknologi, men kan også være kombinationer af – eller nye anvendelsesmuligheder for – eksisterende viden og teknologier. Kommercialisering af forskning omfatter i denne kortlægning primært teknologioverførsel i form af formaliseret, forretningsmæssig overdragelse af viden fra forskningsinstitutioner til erhvervslivet gennem salg af patenter, indgåelse af licensaftaler og forskeres etablering af spinout-virksomheder m.m.

Priser og legater	Bevillinger, der gives som priser eller legater. Dette kan være forskningspriser, priser til studerende, øvrige priser og legater til forskere, studerende samt øvrige legater (eksempelvis legatboliger). Bemærk, at legater til rejseophold eller andre internationale aktiviteter angives under virkemidlet "Internationale aktiviteter"
-------------------	---

Danmarks Statistik

Fagbeskrivelser (foreligger kun på engelsk), baseret på OECD, Danmarks Statistik samt Det Frie Forskningsråd

Naturvidenskab

Matematik	Pure Mathematics; Applied mathematics; Statistics and probability (includes research on statistical methodologies, but excludes research on applied statistics which should be classified under the relevant field of application)
Datalogi	Computer sciences, information science and bioinformatics (hardware development to be "Elektronik, elektroteknik og kommunikation"; Social aspects to be "Medier og kommunikation")
Fysik (inkl. biofysik)	Atomic, molecular and chemical physics (physics of atoms and molecules including collision, interaction with radiation; magnetic resonances; Moessbauer effect); Condensed matter physics (including formerly solid state physics, superconductivity); Particles and fields physics; Nuclear physics; Fluid and plasma physics (including surface physics); Optics (including laser optics and quantum optics), Acoustics; Astronomy (including astrophysics, space science); Biophysics
Kemi	Organic chemistry; Inorganic and nuclear chemistry; Physical chemistry; Polymer science; Electrochemistry (dry cells, batteries, fuel cells, corrosion metals, electrolysis); Colloid chemistry; Analytical chemistry
Geologi og fysisk geografi	Defined as two separate sub-fields by "Danmarks Statistik", while not by OECD where Earth and related Environmental sciences are all covered by one sub-field including Geosciences, multidisciplinary; Mineralogy; Palaeontology; Geochemistry and geophysics; Physical geography; Geology; Volcanology; Environmental sciences; Meteorology and atmospheric sciences; climatic research; Oceanography, Hydrology, Water resources
Biokemi	Cell biology, Microbiology; Virology; Biochemistry and molecular biology; Biochemical research methods; Mycology; Biophysics
Biologi	Genetics and heredity; Reproductive biology; Developmental biology; Plant sciences, botany; Zoology, Ornithology, Entomology, Behavioural sciences biology; Marine biology, freshwater biology; Limnology; Ecology; Biodiversity conservation; Biology (theoretical, mathematical, thermal, ryobiology, biological rhythm), Evolutionary biology; other biological topics
Øvrig naturvidenskab	Other natural sciences

Sundhedsvidenskab

Basal medicin	Anatomy and morphology; Human genetics; Immunology; Neurosciences (incl psychophysiology); Medicinal chemistry; Toxicology; Physiology (incl cytology); Pathology
Farmaci, farmakologi og medicinal kemi	Pharmacology; Pharmacy
Klinisk medicin	Andrology; Obstetrics and gynaecology; Paediatrics; Cardiac and cardiovascular systems; Peripheral vascular disease; Hematology; Respiratory systems; Critical care medicine and emergency medicine; Anaesthesiology; Orthopaedics; Surgery; Radiology, Nuclear medicine and medical imaging; Transplantation; Dentistry; Oral surgery and medicine; Dermatology and venereal diseases; Allergy; Rheumatology; Endocrinology and metabolism (incl diabetes, hormones); Gastroenterology and hepatology; Urology and nephrology; Oncology; Ophthalmology; Otorhinolaryngology; Psychiatry; Clinical neurology; Geriatrics and gerontology; General and internal medicine; Other clinical medicine subjects; Integrative and complementary medicine (alternative practice systems)
Odontologi (tandlægevidenskab)	Dentistry, oral surgery and medicine
Sundhedstjeneste	Health care sciences and services, health policy and services
Pleje og omsorg mv.	Nursing, nutrition and dietetics
Samfundsmedicin og folkesundhed	Public and environmental health; Epidemiology; Occupational health; Social biomedical sciences; Medical ethics; Substance abuse; Sport and fitness sciences; Infectious diseases, Tropical medicine; Parasitology
Medicinsk bioteknologi	Medical biotechnology; Health-related biotechnology; Technologies involving the manipulation of cells, tissues, organs or the whole organism (assisted reproduction); Technologies involving identifying the functioning of DNA, proteins and enzymes and how they influence the onset of disease and maintenance of well-being (gene-based diagnostics and therapeutic interventions, pharmacogenomics, gene-based therapeutics); Biomaterials (as related to medical implants, devices, sensors); Medical biotechnology related ethics
Øvrig sundhedsvidenskab	Forensic science and other medical sciences

Teknisk videnskab

Byggeri, anlæg og transport	Civil engineering; Architecture engineering; Construction engineering, Municipal and structural engineering; Transport engineering
Elektronik, elektroteknik og kommunikation	Electrical and electronic engineering; Robotics and automatic control; Automation and control systems; Communication engineering and systems; telecommunications; Computer hardware and architecture
Maskinkonstruktion og produktionsteknik	Mechanical engineering; Applied mechanics; Thermodynamics; Aerospace engineering; Nuclear related engineering; Audio engineering, reliability analysis
Kemiteknik	Chemical engineering (plants, products); Chemical process engineering
Materialer	Materials engineering; Ceramics; Coating and films; Composites (including laminates, reinforced plastics, cermets, combined natural and synthetic fibre fabrics; filled composites); Paper and wood; Textiles (including synthetic dyes, colours, fibres)

Medicoteknik	Medical engineering; Medical laboratory technology (including laboratory samples analysis; diagnostic technologies)
Energi- og miljøteknik	Environmental and geological engineering, geotechnics; Petroleum engineering (fuel, oils), Energy and fuels; Remote sensing; Mining and mineral processing; Marine engineering; Sea vessels; Ocean engineering
Bioteknologi inden for energi og miljø	Environmental biotechnology; Bioremediation; Diagnostic biotechnologies (DNA chips and biosensing devices) in environmental management; Environmental biotechnology related ethics
Industriel bioteknologi	Industrial biotechnology; Bioprocessing technologies (industrial processes relying on biological agents to drive the process) biocatalysis; Fermentation; Bioproducts (products that are manufactured using biological material as feedstock) biomaterials; Bioplastics; Biofuels; Bioderived bulk and fine chemicals; Bioderived novel materials
Nanoteknologi	Nano-materials (production and properties); Nano-processes (application on nano-scale)
Øvrig teknisk videnskab	Food and beverages; Other engineering and technologies

Samfundsvidenskab

Psykologi	Psychology (incl. human - machine relations); Psychology, special (incl. therapy for learning, speech, hearing, visual and other physical and mental disabilities)
Nationaløkonomi	Economics, Econometrics; industrial relations
Erhvervsøkonomi	Business and management
Pædagogik	Education, general (incl. training, pedagogy, didactics); Education, special (to gifted persons, those with learning disabilities)
Sociologi, antropologi og etnografi	Sociology; Demography; Anthropology; Ethnology; Social topics (women's and gender studies; social issues; family studies; social work)
Retsvidenskab (Jura)	Law; Criminology; Penology
Statskundskab/politologi	Political science; Public administration; Organization theory
Byplanlægning og fysisk planlægning	Environmental sciences (social aspects); Cultural and economic geography; Urban studies (planning and development); Transport planning and social aspects of transport
Øvrig samfundsvidenskab	Social sciences; Interdisciplinary; Other social sciences

Humaniora

Historie	History
Arkæologi	Archaeology
Sprogvidenskab og filologi	General language studies; Specific languages; Linguistics/datalinguistic
Litteraturvidenskab	General literature studies; Literary theory; Specific literatures
Filosofi og idehistorie	Philosophy; History and Philosophy of science and technology; Ethics
Teologi og religion	Theology; Religious studies
Musik- og teatervidenskab	Performing arts studies

Kunst- og arkitekturvidenskab	Arts; Art history; Architectural design
Film- og medievidenskab	Studies on Film, Radio and television
Medier og kommunikation	Journalism; Information science (social aspects); Library science; Media and Socio-cultural communication
Øvrig humanistisk videnskab	Other Humanities

Jordbrugs- og veterinærvidenskab

Landbrugsplanter og gartneri	Agriculture; Soil science; Horticulture; Viticulture; Agronomy; Plant breeding; Plant protection
Skov- og havebrug	Forestry
Fiskeri	Fishery
Animalsk produktion	Animal and dairy science; Husbandry; Pets
Veterinær- og fødevarevidenskab	Veterinary science
Bioteknologi inden for jordbrug	Agricultural biotechnology and food biotechnology; GM technology (crops and livestock); Livestock cloning; Marker assisted selection; Diagnostics (DNA chips and biosensing devices for the early/accurate detection of diseases); Biomass feedstock production technologies; Biopharming; Agricultural biotechnology related ethics
Øvrig jordbrugs- og veterinærvidenskab	Other agricultural sciences

Tværvideenskabelig forskning

Tværvideenskabelig forskning	Ved bevillinger til tværvideenskabelig forskning skal arket "Tværvideenskabelige bevillinger" benyttes. Tværvideenskabelig forskning forstås som forskning, hvor kompetencer, perspektiver, problemstillinger, teori og metode mv. fra flere videnskabelige hovedområder indgår ligeværdigt eller nogenlunde ligeværdigt (hvis muligt, angivelse af snitflader/hvilke videnskabsområder/fagområder). Bemærk, at arket "Tværvideenskabelige bevillinger" benyttes, når der er tale om tværvideenskabelig forskning og ikke blot tværfaglig forskning.
Andet/ikke relevant	Bevillinger der ikke passer ind under et af hovedområderne f.eks. støtte til bygning af kollegier eller andre fællesinitiativer.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Forskning og Innovation